

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD 1
Fax 040/773715

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 214 (13.152)

Trst, sreda, 28. septembra 1988

Včeraj so pokopali sodnika Saetto in sina, danes bo pogreb Maura Rostagna Sodstvo in varnostne službe zahtevajo učinkovite vladne ukrepe proti mafiji

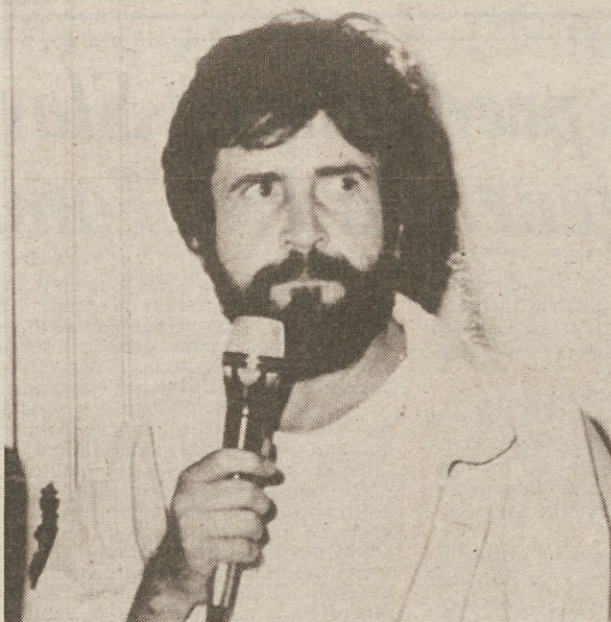
*Izgredi med pogrebno svečanostjo v Canicattiju, kjer so zahtevali odstop notranjega ministra Gave
Tudi Rostagno je opozarjal na nevarno zvezo med mafijo in nekaterimi politiki*

PALERMO — Sodnika Antonina Saetto in sina Stefana so včeraj pokopali v Canicattiju, sodnikovem rojstnem kraju. Pogreba se je udeležil tudi predsednik Cossiga, ki so ga spremljali minister za pravosodje Vassalli, sicilski deželni voditelji, številni politični predstavniki in sodniki. Domačini pa tokrat niso z navdušenjem sprejeli rimskih voditeljev, saj so jih obmetali s kovanci in glasno zahtevali odstop »kamorističnega« ministra Gave. Tudi nadškof Bommarito, ki je vodil žalni obred, je v svojem nagovoru brez ovinkov pozval pristojne oblasti, naj opravijo svojo dolžnost do kraja.

Preiskave o umoru sodnika Saette, ki so stekle takoj po krvavem dogodku, pa so že obrodile prve sadove. Policija je aretirala 15 oseb, za katere domneva, da pripadajo mafijski družini iz kraja San Lorenzo Resuttana. Prav ta mafajska družina naj bi priskrbelo morilce. Junija so obsodili na zaporno kazen dva voditelja te skupine. Policija pa še vedno išče skrivališče, v katerem naj bi mafijci čakali na sodnika Saetto. Drugi sodnikov sin je včeraj povedal, da oče ni nikoli omenil kakršnih koli ustrašovalnih opozoril, v družini pa so že več časa sumili, da je sodnikovo življenje v nevarnosti. Vzporedno s preiskavami pa se bohotijo tudi bolj ali manj utemeljene polemike. Zlasti ostre izjave je dalo avtonomno združenje sodnikov, ki je kritiziralo vlado in protimafijski vrh zaradi njune počasnosti in zvrčanja odgovornosti. Sodniki namreč menijo, da mafija ni

več samo stvar sodstva, temveč učinkovite vladne politike. V poslanski zbornici so včerajšnje redno sejo začeli s komemoracijo sodnika Saette, med govorom predsednice Jottijeve pa je demoproletarec Capanna izpeljal svojevrstno protestno akcijo. »Zasedel« je naslanjač Jottijeve, okrog vratu pa si je obesil napis »Dajte nam vseh 163 dosjejev«. Nanašal se je na preiskavo parlamentarne protimafijske komisije, ki priča, da je bilo kar 163 parlamentarcev tako ali drugače vpletenih v mafijske posle. V Palači Chigi pa je predsednik De Mita vodil izredno sejo skupaj z ministrom Gavo in podtajnikom varnostne službe Sanzo ter predstavniki policije in karabinjerjev.

Tudi umor nekdanjega pripadnika gibanja Lotta continua Maura Rostagna je pripomogel, da je vsa italijanska javnost zgrožena nad ponovnim nevarnim dviganjem glave mafije. Rostagno se je zadnja leta boril proti mafiji, zlasti proti njenim razpečevalcem mamil. V svojih radijskih in televizijskih oddajah ni prizanašal niti politikom, ki tako početje dopuščajo. Prav v svoji zadnji oddaji je Rostagno opozoril, da širjenje mamil ni zgolj patološki pojav, pač pa je tesno povezano z interesi mafije. Pogreb Maura Rostagna bo danes, udeležil pa se ga bo tudi Adriano Sofri, ki je zaradi suma, da je sodeloval pri umoru komisarja Calabresija, trenutno v hišnem priporu.

Mauro Rostagno

Američani še niso »izbrali« predsednika

NEW YORK — Američani še niso dokončno »izbrali« Reagánovega naslednika in to šest tednov pred ameriškim predsedniškimi volitvami. Po preverjanju javnega mnenja, ki so ga po naročilu Los Angeles Timesa izvedli po televizijski debati med demokratskim in republikanskim kandidatom, se 46 odstotkov Američanov navdušuje za konservativno politiko Georgea Busha, prav toliko odstotkov volilcev pa podpira guvernerja Massachusettsa Dukakisa.

Televizijska debata ni veliko vplivala na javno mnenje, čeprav so izvedenci menda ugotovili, da je trenutno v rahli prednosti demokratski kandidat. George Bush je namreč nerodno zdrsnil na vprašanju splava. Republikanski kandidat pravkar pripravlja strožjo varianto že obstoječega zakona o splavu, Dukakis pa mu je zastavil vprašanje, ali bodo ženske, ki bodo splavile kakorkoli kaznive. Bush je pred televizijskimi kamerami odgovoril, da še ni določil kazni, kar je seveda spretno uporabil njegov politični antagonist, ki je izjavil, da se republikanci pripravljajo na kriminalizacijo žensk. Republikanci so včeraj skušali popraviti spodrsrljaj, Dukakis pa si je priboril dragoceno točko. Kako jo bo lahko zdaj »vnovčil«, ni jasno, saj so ameriški volilci dokaj nepredvidljivi in muhasti, vsaj tako kot preverjanja javnega mnenja.

24. olimpijske igre Johnson spet navaden smrtnik

SEUL — »Afera Johnson« se je po predvidevanjih razširila po celem svetu, tako da so o njej spregovorili že predsedniki, ministri in taki, ki nimajo z atletiko ali s športom nobene zveze. Mnenja pa so v glavnem deljena. Na eni strani so tisti, ki Johnsona ostro kritizirajo, ga kriminalizirajo in nanj vračajo krivde, ki niso samo njegove, temveč seveda dosti bolj splošene, na drugi pa tisti, ki trdno verjamejo v Johnsonovo nedolžnost in celo omenjajo možnost sabotaže.

Seveda se ni z Johnsonovim padcem olimpiada zaključila, kot trdijo nekateri, verjetno pa bo res, da ne bo ta velika športna manifestacija nikdar več taka, kot je do sedaj bila. Možno je, kot trdi večina atletov, da bo zavel očističujoč veter, ki bo pometel z nepoštenostjo, ki se je v zadnjem času zelo razpasla, možno pa je tudi, da se ne bo spremenilo nič.

Medtem pa se je skoraj na skrito Johnson osramočen, ponižan in s pogledom uprtim v prazno, vrnil domov. Bil je uničen človek.

Na sliki: poraženi in ponižani Johnson na letališču v Seulu.

Na predlog CK in generala Jaruzelskega Rakowski novi poljski ministrski predsednik

VARŠAVA — Poljski parlament je včeraj potrdil sklep članov centralnega komiteja partije, ki je za novega ministrskega predsednika izbral Międzyzława Rakowskega. Zanj je glasovalo 338 poslancev, pet jih je bilo proti, 35 pa se jih je vzdržalo.

Kandidaturo novega poljskega premiera je predlagal general Jaruzelski, ki je Rakowskega predstavil kot energičnega in sposobnega politika. Jaruzelski je ob tem dejal, da je položaj v državi izredno kritičen in da ni mogoče več odlašati s prepotrebno reformo poljskega političnega in gospodarskega sistema. General je ob koncu svojega posega dejal, da se bodo pogajanja o narodni spravi in torej tudi o zahtevah opozicije pričela v drugi polovici oktobra.

Ob zaključku štetja glasov je spreговорil novoizvoljeni ministrski predsednik, ki je izrazil namen, da ustanovi koalicijsko vladno s širšo politično osnovo od vseh dosedanjih. »Prvi cilj nove vlade,« je dejal Rakowski, »je pridobitev zaupanja poljske družbe ob spoznanju, da do tega ne bo prišlo z besedami, ampak z dejanji.« Novi premier je napovedal širok krog razgovorov s predstavniki vseh različnih komponent poljskega družbenega tkiva. Šele nato bo Rakowski sporočil imena članov nove vlade.

Poljska tiskovna agencija PAP je sporočila, da se bo poljski parlament sestel 13. in 14. oktobra. Takrat naj bi Rakowski predstavil seznam novih ministrov, podal pa naj bi tudi programsko poročilo.

Reakcije iz vrst opozicije so zaenkrat na imenovanje novega premiera zelo umirjene, nihče se očitno ne bo preveč izpostavil. Voditelj Solidarnosti in Nobelov nagrajenec za mir Lech Walesa je že ob zaključku včerajšnjega sestanka centralnega komiteja dejal, da ne gre za imena, ampak za programe in dejanja. Opozicija torej namerava počakati na prve konkretne politične izbire ministrskega predsednika, ki velja v okviru stranke za liberalnega politika. Międzyzław Rakowski pa je na Poljskem poznan tudi zaradi svojega zagrizenega nasprotovanja neodvisnemu sindikatu Solidarnost. Zato zaenkrat še ni jasno, kako si on predstavlja ustanovitev vlade »s širšo politično osnovo«.

V poslanski zbornici prvi spopadi za odpravo tajnega glasovanja

RIM — V avli poslanske zbornice se je začelo in nihče ne ve, kako se bo končalo. Mislimo seveda na razpravo o tajnem glasovanju, ki se je začela včeraj popoldne v vzdušju takšne napetosti, kot je že dolgo ni bilo čutili v Montecitoriu, in ki bi se morala končati v četrtek zvečer s tajnim glasovanjem o tajnem glasovanju. Tako so se vsaj dogovorili načelniki poslanskih skupin. Toda sodeč po tem, kako so se že pred začetkom razprave zasukale stvari, je malo verjetno, da bodo držali predvideni roki.

Prva znamenja o tem so se pokazala že med včerajšnjim prvim glasovanjem o prejudicialnih ugovorih o neustavnosti ukinitve tajnega glasovanja, ki so jih predstavili radikalc, neodvisna levica in misovci. Vladna večina je v tem prvem glasovalnem dvoboju za poskušno sicer zmagala, vendar ne brez prask. Z 258 glasovi proti 231 je zavrnila ugovore, kar pomeni, da je bilo samo 27 glasov razlike, medtem ko na papirju razpolaga večina s 130 glasovi. Upoštevati je sicer treba, da je bilo zlasti v njenih kloph

veliko odsotnosti (skupno 140 je bilo vseh odsotnih), kljub temu pa je povsem jasno, da so se na samem začetku že oglašili prosti strelici. Izvedenci računajo, da jih je bilo vsaj trideset.

S še bolj tesnim izidom se je zaključila sinočnja druga runda glasovalnega spopada. Treba se je bilo izreči o predlogih za prekinitev razprave, dokler bi vladna večina ne predložila parlamentu načrta o splošni reformi glasovalnega pravilnika. Te predloge so postavili komunisti, demoproletarci, zeleni, radikalc in misovci. Razlika v glasovih je bila v tem primeru samo dvajset, kar pomeni, da se je opoziciji pridružil še kakšen nov prosti strelec.

S tem pa nevarne seanse še niso mimo. Prave komedije se bodo šele začele ob glasovanju o popravkih, ki jih bodo kar v precejšnji meri predložile vse stranke opozicije. Dovolj je, da se ob enem samem popravku zruši številčno razmerje med večino in manjšino, pa se spremeni

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Socialist De Marchi novi župan v Trziču

TRŽIČ — Socialist Gianfranco De Marchi, ki je bil v preteklih levičarskih upravah podžupan kot predstavnik KPI, je novi župan v Trziču. Mesto bo upravljal na čelu odbora, v katerem so štirje predstavniki KD ter po dva odbornika PSI in PSDI. V skladu s sporazumom na pokrajinski ravni o oblikovanju koalicije treh navedenih strank je sinoči druga občina po velikosti in pomenu na Goriškem dobila novo upravo. Republikanci so bili na pokrajinskih pogajanjih ob svoje predstavnike v odborih. Čeprav so sprva grozili z ostro opozicijo, kaže, da so v razmeroma kratkem času preboleli izgubo: njihov edini predstavnik v tržiškem občinskem svetu se je ob glasovanju vzdržal, kar nakazuje možnost, da bo PRI v bodoče dala upravi zunanjo podporo. Glasovanje za župana in odbornike je potekalo brez presenečenj.

Komunisti so ostro kritizirali novo večino z očitkom, da je osnovana zgolj na oblastniškem sporazumu, brez stvarnega programa. Svetovalca zelenih se nista udeležila seje, pač pa uprizorila ironično protestno akcijo pred županstvom, medtem ko sta misovca zapustila dvorano tik pred glasovanjem za župana.

M. M.

Obisk sekretarja predsedstva jugoslovanskih komunistov pri Occhettu

Medsebojni odnosi in aktualna mednarodna vprašanja na rimskih pogovorih KPI-ZKJ

RIM — Na povabilo vodstva KPI je v ponedeljek prispela v Rim delegacija Zveze komunistov SFR Jugoslavije, ki jo vodi sekretar predsedstva ZK Štefan Korošec. Po ponedeljkovem ogledu partijskega računalniškega centra v Frantocchia se je jugoslovanska delegacija včeraj popoldne sestala najprej s članom vsedržavnega vodstva KPI ter odgovornim za zunanje zadeve in mednarodne odnose Giorgiom Napolitanom ter s parlamentarcema Rubbijem in Pasquinom, nekoliko kasneje pa z vsedržavnim tajnikom Achillejem Occhettom. Zveza komunistov s tem vrača obisk, ki sta ga opravila Napolitano in evropski parlamentarec Giorgio Rossetti decembra lani v Beogradu. V bistvu gre torej za nadaljevanje beograjskih pogovorov in za preverjanje ter poglobljanje odnosov med obema partijama, ki sta jih obe delegaciji včeraj označili za zgledne in perspektivne.

Srečanje je bilo tudi priložnost za izčrpano izmenjavo informacij o položaju znotraj obeh partij ter znotraj obeh držav. Hkrati pa priložnost za izmenjavo mnenj in informacij o stališčih obeh partij glede mednarodnega položaja ter velikih vprašanj mednarodnega delavskega gibanja. Tako Occhetto kot Korošec sta poudarila, da je treba sodelovanje med obema partijama še okrepiti, zlasti na področju medsebojnega informiranja.

Korošec je italijanske komuniste podrobno seznanil z gospodarskim in družbenopolitičnim položajem Jugos-

lavije ter s težavami, ki pretresajo samo Zvezo komunistov. Tako Napolitano kot Occhetto sta izrazila vso solidarnost Jugoslaviji v njenih velikih naporih za premostitev gospodarske in družbene krize ter prepričanje, da bo v teh naporih uspela. KPI spremlja z zanimanjem vse procese, ki so v teku v Jugoslaviji, je dejal Korošec novinarjem po srečanju z Occhettom ter dejal, da so italijanski komunisti zastavili ves svoj vpliv, da bi Italija ter Evropska gospodarska skupnost nadaljevali po poti sodelovanja in pomoči Jugoslaviji. V tem okviru sta delegaciji obravnavali probleme, ki zadevajo popolno uresničevanje memorandumov o sodelovanju za razvoj, ki sta ga januarja letos podpisala v Rimu zvezni predsednik SFRJ Branko Mikulić in tedanji italijanski ministrski predsednik Giovanni Goria. Sklicujoč se na ugodne učinke Osimskega sporazuma med jadranskima sosedama, je tajnik KPI opozoril tudi na nekatera neresena vprašanja, kot sta vprašanja ribolova v Jadranu ter zaščita slovenske manjšine v Italiji. Glede slednjega vprašanja je Occhetto potrdil vso podporo stranke, da bi se postopek za uzakonitev pravic Slovencev ugodno rešil. Ni pa bilo na tem srečanju govora o italijanski manjšini v Jugoslaviji.

Potem ko je tajnik KPI seznanil jugoslovanske komuniste s pripravami na vsedržavni 18. kongres, ki bo konec februarja, ter poročal o naporih za modernizacijo

partije, ki preživlja občutno krizo, so se pogovori dotaknili velikih tem usode mednarodnega delavskega gibanja, socializma in demokracije v svetu. Occhetto in Korošec sta razčlenila in ocenila aktualne procese v razvoju socializma, zlasti v državah realnega socializma, in njegove učinkovitosti pri reševanju zapletenih gospodarskih in družbenih vprašanj, kakor tudi za razvoj demokracije in pluralizma. Gre skratka za procese modernizacije socialistične teorije in prakse in za ustvarjanje pogojev večje učinkovitosti v odnosu do kapitalističnega sveta.

Zelo pozorno sta si delegaciji italijanskih in jugoslovanskih komunistov izmenjali tudi mnenja o ključnih mednarodnih vprašanjih, o procesu razoroževanja in opuščanja napetosti v svetu ter o skupnih naporih vzhodnega in zapadnega sveta za zmanjšanje neravnotežja med Severom in Jugom ter za utrditev sodelovanja med sosedskimi državami, pri čemer italijanski komunisti visoko cenijo vlogo neuvrščene Jugoslavije kot koordinatorko teh naporov.

Obisk delegacije Zveze komunistov Jugoslavije se bo nadaljeval še danes. Predvidena so razna srečanja. Za bližnjo prihodnost pa je predviden tudi obisk samega vsedržavnega tajnika KPI Occhetta v Jugoslaviji. Uradnemu povabilu, ki ga je izrekel Korošec, je namreč dal načelni pristanelek.

DUŠAN KALC

● Tajno glasovanje

NADALJEVANJE S 1. STRANI
ves tekst zakonskega osnutka. S končnimi posledicami, ki niso predvidljive. Vsekakor pa mnogi vse glasneje sklepajo, da bi lahko bila v primeru poraza večine na tajnem glasovanju o tajnem glasovanju končna posledica odstop vlade in nove predhodne volitve, ki si jih nekateri na skritem želijo.

Pot je vsekakor še dolga in se, kot rečeno, ne bo zaključila v četrtek. Opozicija je že ubrala steze obstrukcije. Predložitev prejudicialnih ugovorov je bila le prvi korak. Sledili pa bodo še drugi. Miševci so že napovedali obstrukcijo. Vseh 35 poslancev se bo prijavilo k razpravi, vsako pa po pravilniku lahko govori pol ure. Teh možnosti, kot so napovedali, se bodo poslužili tudi demoproletarci in radikali. K vsemu temu je treba prišteti še vse amandmaje, ki jih bodo poleg že omenjenih opozicijskih sil vložili tudi komunisti, ki se sicer želijo izogniti odprtemu spopadu in ponujajo pogajanja.

Kaj pa ob vsem tem misli večina? Včeraj dopoldne so se ob prisotnosti ministrov Maccanica in Mattarelle sestali načelniki poslanskih skupin večine ter sprejeli nov dogovor, po katerem tajno glasovanje ne velja za razna imenovanja, za pravice svobode ter za družinske pravice. Dejstvo pa je, da kljub dogovoru ni bilo enotnosti pogledov. Socialisti se namreč razhajajo z ostalimi štirimi strankami, kar zadeva ohranitev tajnosti v zvezi z volilnimi zakoni. Vse je torej še odprto. (dk)

Reagiranje predsedstva Slovenije na izpad generala Iva Tominca

LJUBLJANA — Po včerajšnjem ostrem napadu generala Iva Tominca na predsednika predsedstva Slovenije Janeza Stanovnika ni bilo treba dolgo čakati na ustrezen odgovor. Včeraj ga je v obliki sporočila za javnost posredoval republiški komite za informiranje.

V sporočilu predsedstva, ki so ga oblikovali na ponedeljkovi seji, med drugim piše: »Predsedstvo ugotavlja, da se množijo, razraščajo in agresivno poglobljajo politične obtožbe na račun posameznih organov ter legitimnih predstavnikov in nosilcev funkcij državnih organov in družbenopolitičnih organizacij SR Slovenije in v federaciji.«

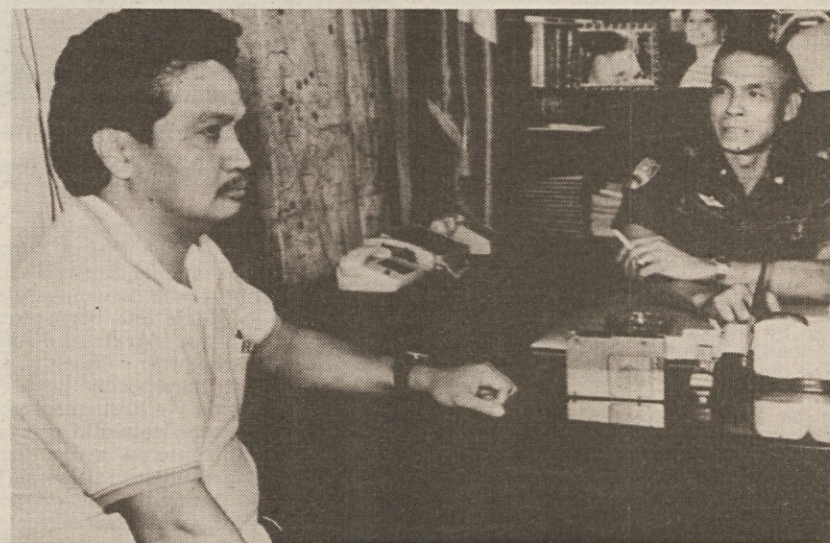
»Nenehno stopnjevanje teh obtožb kaže na pritisk, ki nikakor ni spontan. Vsebinski in naravnanost ter na videz kritični pristop se ne izogiba niti prenejanju posameznih izjav in stališč. Tako postajajo po vsebini in obliki zanižanje same biti socialistične samoupravne demokracije ter v končni posledici izpričuje namen razvedrovanja legitimnosti in legalnosti stališč in opredelitev orga-

nov in organizacij v SR Sloveniji in posebej njegovih predstavnikov v organih federacije.

Vedno si bomo prizadevali za demokratičen dialog v vsem jugoslovanskem prostoru, ker je le tako mogoče skupaj oblikovati pravne in resnične odgovore na družbene in politične izzive naše stvarnosti.

Predsedstvo SR Slovenije opozarja, da bi nadaljevanje nenačelne, neargumentirane in tendenciozne gonje ogrozilo možnosti za demokratični in avnonski izhod iz sedanjih kriznih razmer ter imelo usodne posledice za našo jugoslovansko skupnost narodov in narodnosti. Zato izražamo protest zoper pojave in metode in zahtevamo od pristojnih organov federacije in republik ter avtonomnih pokrajin, da preprečijo te pojave in da zagotovijo normalne pogoje za delovanje legitimnih organov in izvoljenih predstavnikov SR Slovenije v organih federacije. To je naša dolžnost in zahteva. Pri tem je razumljivo, da velja ta naša zahteva za vse druge legitimne organe in predstavnike v federaciji, v republikah in v obeh avtonomnih pokrajinah, piše v sporočilu slovenskega državnega predsedstva.

Aretirali upornega častnika

Brigadni general Rodolfo Biazon (desno) med zaslišanjem podpolkovnika Eduarda Matillana, ki je pripravljajl nov desničarski vojaški udar proti predsednici Aquinovi (Telefoto AP)

Tomo Bogataj pred vrhovnim vojaškim sodiščem

BEOGRAD — Kazenski svet vrhovnega vojaškega sodišča v Beogradu, ki mu je predsedoval polkovnik Joivan Buturović, je včeraj javno obravnaval pritožbe na sodbo vojaškega sodišča v Sarajevu, ki je slovenskega vojaka Toma Bogataja obsodilo na leto dni zapore zaradi sovražne propagande po 133. členu kazenskega zakonika SFRJ. Dvajsetletni elektrotehnik iz Ljubljane je bil junija letos med služenjem vojaškega roka v Banjaluki zaprt in obsojen na leto dni zapore, ker naj bi zahteval spremembo ustavne ureditve in političnega sistema v državi.

Obravnava je potekala v srbohrvaščini, s čimer se je Bogataj strinjal.

Obtožba, ki jo je predstavil sodni poročevalec, polkovnik Sava Miladinović, Bogataja bremeni, da je pravil, da je »vse južnjake potrebno pobiti, da Slovenci ne morejo več živeti skupaj s primitivnimi in nekulturnimi južnjaki in da se mora slovenski narod osamosvojiti in izstopiti iz Jugoslavije«.

Proti sodbi vojaškega sodišča v Sarajevu sta se pritožila Bogatajev branilec in njegov oče, ker menita, da je bil kršen kazenski postopek, neresnično ugotovljeno dejansko stanje in izrečena krivična kazen.

V pritožbah stoji, da so štirje vojak, pred katerimi naj bi Bogataj izrekel inkriminirane stavke, delali za vojaško varnostno službo, ki naj bi jih zadolžila, naj provocirajo obtoženega. Po mnenju branilca, sarajevskega odvetnika Branka Marića, so bili vsi pogovori, ki naj bi bili sporni, vnaprej zrežirani. Enega izmed vojakov, Toneta Gosaka, vojaško sodišče v Sarajevu ni moglo niti zaslišati, ker je pobegnil v Avstrijo, obstajajo pa dokazi, da je delal za vojaške varnostne organe. Tudi za ostale tri vojake, ki so na sojenju nastopali kot obremenilne priče, obstajajo indici, ki kažejo, da so delali za vojaško varnostno službo.

Zato obramba zahteva, naj se sodba razglaši za neveljavno in predmet vrne vojaškemu sodišču v Sarajevu na ponovno obravnavo.

D. V.

V Karabahu so morali zaščititi občane pred nasiljem vojakov

MOSKVA — Napoved krajevne televizije, da je v Gorskem Karabahu na razpolago posebna telefonska številka, na katero lahko državljani javijo zlorabe vojaških enot, je takoj prispevala, da so se primeri nasilja zmanjšali. To so včeraj izjavili direktorju neodvisne revije Glasnost Sergeju Grigorjancu armenski funkcionarji.

V Gorskem Karabahu so namreč proglasili izredno stanje in policijsko uro, v avtonomno oblast pa poslali vojaška ojačenja. Po vsem sodeč pa so sovjetski vojaki kaj radi kršili svoja pooblastila, vdirali v zasebna stanovanja in od preplašenih Armancev zahtevali vodke. Kdor se je takemu nasilju uprl, jo je skupil, vojaki pa se niso ozirali nad kom so se znesli, tako da so bile pretepe ne celo ženske in otroci.

Taka pričevanja zgovorno dokazujejo, da karabaškega voza ne bodo rešili z avtoritativnimi metodami, ker nasilje poraja novo nasilje. Nedvomno je za oblasti skrajno neugodno, da so morale poskrbeti za posebno telefonsko zvezo, da se lahko nemočno prebivalstvo brani pred svojimi sovjetskimi vojniki. Tiskovne agencije ne navajajo, iz katerih sovjetskih republik so prišla vojaška ojačenja v Gorski Karabah in Armenijo, saj bi tudi to koristilo, da bi lažje razumeli obnašanje teh vojakov.

Nič čudnega torej, da armenski skrajneži vse glasneje zahtevajo umik »ruske kolonialne vojske«. Kljub takim izpadom pa se položaj v Armeniji vsaj nekoliko umirja. Množične demonstracije desetisočev se nadaljujejo, na njih pa v zadnjih dneh po trditvah zahodnih tiskovnih agencij prevladujejo bolj umirjeni toni in zahteve. Armenska partija je ljudstvu ob strani in skuša vsaj nekoliko pomiriti duhove.

Sodeč po pisanju sovjetske agencije Tass pa je položaj še vedno skrajno napet. V Armeniji in Gorskem Karabahu se splošna stavka nadaljuje; številni obrati so zaprti, prav tako ni poka na višjih srednjih šolah. Trenutno ni jasno, ali je tako pisanje dokaz glasnosti, ali pa uvod v novo represijo.

Na sliki (telefoto AP): oklepní transporterji na Gledališkem trgu v Erevanu, kjer so vsak dan množične manifestacije.

Ameriška vojska proti komunizmu?

SANTIAGO — Vesti, ki so pred časom krožile po Čilu, in sicer, da so se generalštabi raznih ameriških držav dogovorili o skupnem boju proti komunizmu, so neutemeljene, takšna akcija pa strateško in politično nezakonita. Tako piše v uglednem čilskem tedniku La Epoca, ki je te dni objavil intervju z nekim višjim oficirjem čilske vojske, ki odhaja v pokoj. Čeprav časopis ni objavil imena oficirja, pojasnjuje, da je vir informacij bolj kot zanesljiv.

Od 16. do 20. novembra lani so se v turističnem središču Mar del Plata sestali vrhovi raznih ameriških armad, med katerimi so bili tudi predstavniki ZDA. Tedaj so baje sestavili dokument, ki je sicer vojaška tajnost, po katerem bi se dalo sklepiti, da nameravajo ZDA sistematično uničevati mednarodna žarišča komunizma. Čilski oficir pa je v omejenem intervjuju odločno zavrnil to trditev, saj je dejal, da morajo biti posamezne države seznanjene z nameni vojske oziroma, da morajo o vsaki napovedani vojaški akciji najprej seznaniti civilne oblasti, se pravi parlament. Čilski oficir meni tudi, da se prevratništvo komunističnega kova lahko najbolj učinkovito preprečuje samo na demokratičen način, kot je to v Čilu delala Pinochetova diktatura.

Premier Mikulić pojde v Avstrijo

DUNAJ — Skorajšnji dvodnevni uradni obisk predsednika ZIS Branka Mikulića pričakujejo v Avstriji kot novo potrdilo vzdrževanja in poglobljanja stalnih stikov in dialoga visokih predstavnikov sosednjih prijateljskih držav, bo pa to še ena priložnost za vzajemno veljavno mnenj o najaktualnejših vprašanjih mednarodnih odnosov in dvostranskega sodelovanja.

Do novega srečanja Mikulić-Vranitzky bo prišlo leto in pol zatem, ko je avstrijski kancler obiskal Jugoslavijo. Zadnje srečanje, ki bo potekalo v nekem gradu 70 kilometrov od Dunaja, bosta skušala predsednika kar najbolje izkoristiti za pogovore na štiri oči, pa tudi za udeležbo sodelavcev. Resnične plodove obiska pa bo seveda moč odmeriti šele kasneje, ko bo prišlo do uresničitve dogovorjenih dvostranskih in večstranskih potez dveh držav.

Eno od najpomembnejših vprašanj bo seveda že po tradiciji položaj jugoslovanskih manjšin v Avstriji, upoštevajoč avstrijske obveznosti iz 7. člena državne pogodbe. (dn)

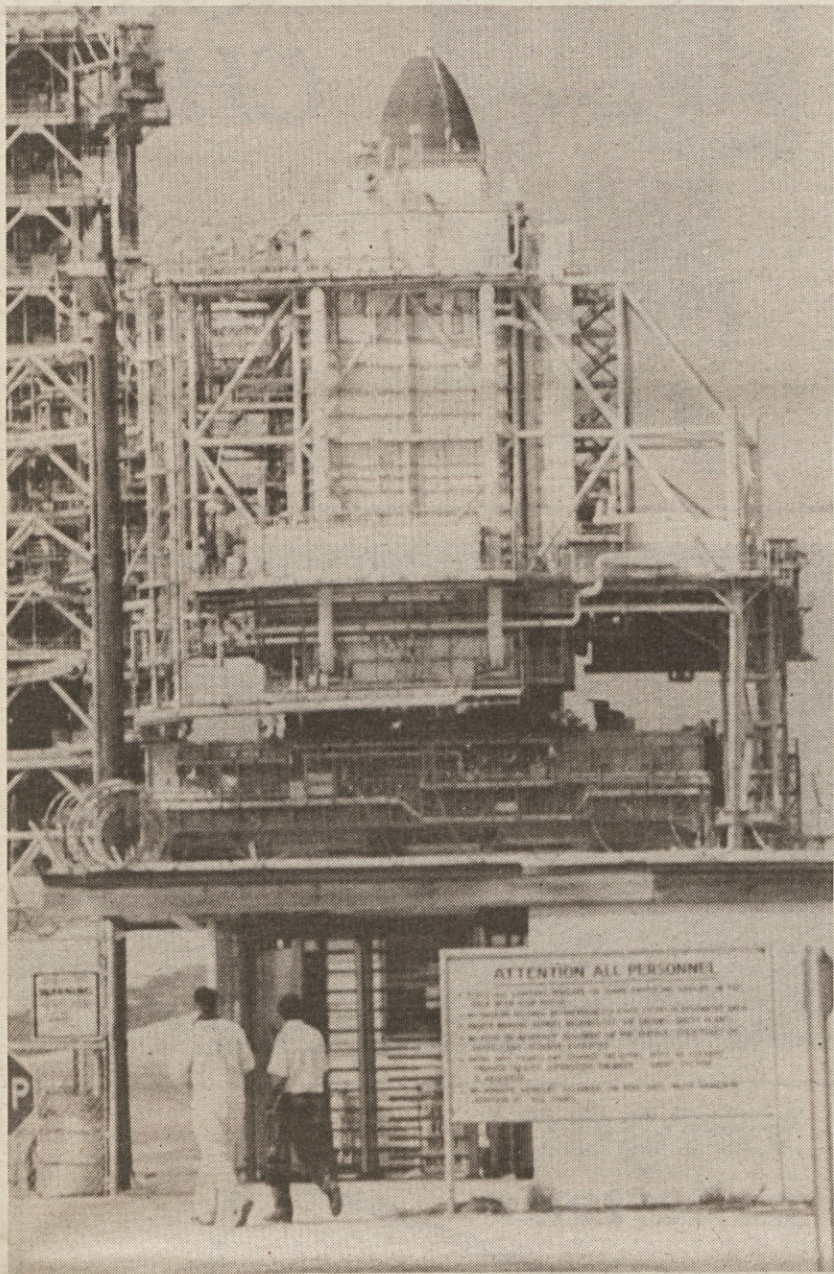
Izraelska letala bombardirala šiitska oporišča

BEIRUT — Po daljšem premoru so izraelska letala včeraj spet bombardirala vojaška oporišča proiranskih integralistov. Bombardirana oporišča se nahajajo na področju med mestoma Nabatjeh in Džezin na jugu Libanona.

Izraelski vojaški glasnik je povedal, da so se vsa letala vrnila na letališče in da so Izraelci hoteli s tem poslednjim napadom uničiti sovražnikova oporišča, kjer načrtujejo napade na tamponski pas, ki ga je Izrael ustanovil, da bi se zavaroval pred terorističnimi napadi z libanonskega ozemlja. Zaenkrat ni vesti o žrtvah. Podoben napad so Izraelci izvedli preteklega 23. septembra, vendar so se takrat znesli nad oporišči palestinske gverile Al Fatah. V Nabatjehu je živel voditelj gibanja Amal Mohamed Fakuih, ki so ga pretekli četrtek ubili v nekem atentatu v Bejrutu. Fakuih je bil odločen nasprotnik hezbollahov oziroma proiranskih integralistov. Izraelski obrambni minister Rabin je pojasnil, da je bombni napad »običajna praksa« izraelske vojske, ki seza napade odloči samo v primerih, ko jih lahko »vojaško« opraviči.

Dve leti in sedem mesecev po Challengerjevi tragediji

V četrtek bo ponovno poletel v orbito ameriški vesoljski trajekt Discovery

Vesoljski trajekt ali raketoplan Discovery na izstrelišču v oporišču Kennedy (Telefoto AP)

CAPE CANAVERAL — V vesoljskem oporišču Kennedy je vse pripravljeno za četrtkovno izstrelitev vesoljskega trajekta Discovery, s katerim bodo Američani obnovili svoje polete po katastrofi Challengerja, v kateri je 28. januarja 1986 izgubilo življenje sedem članov posadke.

Strokovnjaki so popolnoma spremenili 200 delov in uvedli povsem nove naprave, ki naj bi omogočile rešitev posadke, v primeru da bi prišlo do zapletov. Največ skrbi so posvetili gumijastim tesnilom nosilnih raket na trdo gorivo (boosterjem), ki so bili krivi za Challengerjevo tragedijo. Posadka bo tokrat oblečena v vesoljske kombinezone, poskrbeli so za zasilne izhode podobne onim na civilnih letalih, vesoljci bodo imeli s seboj padala in najnujnejše za preživetje, če bi morali zasilno pristati na morju. Poskrbeli so tudi za alternativne pristajalne steze v samem oporišču in celo v Maroku. Po planu se bo Discovery vrnil

na Zemljo v ponedeljek in pristal na oporišču Edwards v Kaliforniji.

Vsi člani posadke so veterani vesoljskih poletov. Poveljnik, 47-letni Frederick Hauck ima za seboj že 339 ur letenja v vesolju, njegov kopilot, 42-letni Richard Covey 170 ur, v vesolju so bili tudi ostali člani posadke 38-letni John Mike Lounge, 38-letni David Hilmer in prav tako 38-letni George Nelson. NASA ni prepustila ničesar naključju, saj mora ta misija potekati brezhibno, le tako bodo lahko vlili novega zaupanja in obnovili ameriški vesoljski program.

Nič čudnega torej, da so vsestranko angažirali televizijska omrežja, saj morajo s sedanjim uspehom zbrisati spomin na tragični poraz leta 1986. Prav zato so še povečali alarmne sisteme, da jih je sedaj kar 2.500. Vse to pa upočasnjuje polete, nekateri celo trdijo, da bi lahko tako pikolovstvo povzročilo nesrečo, ker je posadka preobremenjena in napeta.

Hirohitovo zdravje vedno zaskrbljujoče

TOKIO — Hiranje japonskega cesarja se nadaljuje, v državi pa je »rahlo« upadla napetost, ki jo povzroča Hirohitova agonija. Radiotelevizijska družba NHK je prvič, odkar je postalo cesarjevo zdravstveno stanje kritično, odprla večerni dnevnik z vestjo, ki ni bila branje dnevnega komunikacije Hirohitovih zdravnikov. Zdaleč pomembnejši pokazatelj tega, kar čutijo japonski voditelji pa so prošnje vsem mednarodnim organizacijam, naj preložijo že načrtovane uradne obiske in zasedanja. Vsi japonski politiki so se odpovali potovanjem v tujino in začasno živijo v funkciji cesarjeve bolezni.

Hirohita mučijo hude notranje krvavitve, nenehne transfuzije pa omogočajo 87-letnemu cesarju, da je priseben in se lahko celo pogovarja s sorodniki. Tudi včeraj je sprejel obisk najožjih družinskih članov in jih prosil, naj sporočijo cesarjevo hvaležnost narodu, ki roma do njega (točneje, do vhoda v cesarjev дворец), da bi mu izrazili svoja voščila. Do včeraj je približno pol milijona Japoncev svoja voščila tudi vpisalo v posebno knjigo.

Odločno slabše od cesarja pa se je včeraj počutil direktor Mainichi Šimbuna, ki se je moral najprej temeljito opravičiti cesarju, ker je pač predčasno objavil nekrolog ob Hirohitovi smrti, nato pa je bil še ob službo. Tadao Koike bo v predčasnem pokoju lahko razmišljal o pogubljenih novinarskih kikših.

Protiustavni manevri generala Zie Ul Haka

ISLAMABAD — Najožji sodelavci pokojnega pakistanskega predsednika Zie Ul Haka, so te dni izdali nekatere državne tajnosti, ki pričajo, da Ul Hak le ni bil najbolj korekten v opravljanju svojih državnih dolžnosti. Maja letos je namreč razpustil vsedržavno skupščino oziroma parlament in vsa pokrajinska vladna vodstva. Član pakistanskega ministrstva Mohamed Khan Junejo sedaj obsoja to Ul Hakovo potezo in meni, da je nezakonita in protius-tavna.

V Pakistanu bodo 16. novembra upravne volitve, ki jih je sicer sklical Zie Ul Hak z namenom, da bi bile popolnoma »neustrankarske«, kar je v bistvu nemogoče. Kandidati bi se morali namreč predstaviti volilem kot navadni državljani, ki ne pripadajo nobeni politični stranki. Sedaj bo o tem nesmislu odločal narod, politični opazovalci pa zatrjujejo, da se bo za vodstvo države potegovala zlasti vojska. Še v času, ko je bil Zia Ul Hak živ, je bilo namreč očitno, da tudi dober del vojske, ki je zadnjih 41 let tako rekoč držala vajeti v rokah, zahteva povratek, demokracije. Kaže, da so se Pakistanci potihoma že odločili za Benazir Butta in njeno socialistično stranko, pa čeprav je le-ta v bistvu razdeljena na tri struje. Upoštevati pa je treba tudi čustveno plat volilcev, saj je bil oče Buttove zadnji demokratični voditelj, ki ga je general Zia Ul Hak najprej odstranil, leta 1979 pa ga je dal umoriti.

Po državnem udaru teror na Haitiju

PORT-AU-PRINCE — Na Haitiju, kjer je pred nedavnim prišlo do 73. državnega udara v 185 letih neodvisnosti te male karibske države, se nadaljuje obračunavanje z voditelji in pristaši prejšnjega režima. Kakor so sporočile tamkajšnje radijske postaje so v preteklih dneh odstavili dvajset visokih oficirjev, med njimi sedaj že bivšega ministra za notranje zadeve in obrambo Regala, bivšega poveljnika vojske Nicolasa in bivšega šefa policije glavnega mesta Figara. Precej pozornosti je nato vzbudilo javno degradiranje nekaterih visokih oficirjev v neki vojašnici. Ob prisotnosti televizijskih ekip so jim podoficirji in navadni vojaki strgali čine z uniform. Ti primeri niso edini, saj prihaja po ulicah glavnega mesta do pravicatelja lova na moža. Na slabem glasu so zlasti bivši pripadniki tajne policije, ki so pogosto tarča linčanj. Televizija je pokazala celo en takšen primer, precej nadrobno pa tudi pogorišče hiše prejšnjega poglavarja države Henryja Namphija.

Pobudniki obračunavanja so zlasti vojak in nižji oficirji, ker pa so povečini spontanega značaja, jih novo vodstvo države sploh ne more preprečiti. Novi predsednik Haitija Prosper Avril vsekakor poudarja, da je sedanja vojaška vlada začasnega značaja in da je cilj režima vzpostavitev demokracije.

Novi pogledi na zgodovino ČSSR

PRAGA — 28. oktober, dan ustanovitve prve države Čehov in Slovkov, bodo v kratkem proglasili za državni praznik ČSSR. Sklep je sprejelo predsedstvo CK KP Češkoslovaške, v njem pa je rečeno, da bodo omenjeni datum proslavljali skupaj z dosedanjim osrednjim državnim praznikom, to je 9. majem.

Zakaj ravno 28. oktober? Ta datum je v zgodovini češkoslovaškega državitvora dokaj pomemben, saj je leta 1918 na ta dan narodni odbor Čehov in Slovkov objavil sklep o ustanovitvi samostojne države. Kljub temu pa je uradno zgodovinsko pismo še zlasti po drugi svetovni vojni kaj rado pozabljalo na ta datum, saj so ga nekateri označili za buržoaznega.

Očitno se je zadnje čase stališče do občutljivih zgodovinskih dogajanj spremenilo, dokaz tega pa so težnje po odpravi tako imenovanih belih lis v zgodovinskih pismu. Ena takih belih lis je vloga, ki sta jo v zgodovini ČSSR imela oče prve države Čehov in Slovkov Tomáš Masaryk in njegov ožji sodelavec in naslednik Edvard Beneš. Ob 50. obletnici Masarykove smrti so se praški časopisi precej razpisali, dokaj objektivno pa so prikazali tudi Benešovo figuro. Opisali so ga kot osebnost, ki je bila prozahodno usmerjena, vendar pa obenem tudi kot simbol moderne Češkoslovaške.

Želva velikanka

V waleškem Cardiffu je morje naplavilo na obalo orjaško želvo, ki tehta 907 kilogramov, dolga je 2,59 metra razpon prednjih plavuti pa meri kar 3 metre (Telefoto AP)

Z nizkimi štipendijami ob visokih stroških ni mogoče shajati Težave tujih študentov na Japonskem

TOKIO — Japonske šolske oblasti na ves glas oznanjajo, da naj bi do konca stoletja na Japonskem študiralo preko 100.000 tujih študentov, kar naj bi dokazovalo vse večjo internacionalizacijo Japonske, poleg tega pa bi ti študenti širili po svetu japonsko znanje, jezik in kulturo.

Toda ta cilj prosvetnega ministrstva bo težko uresničljiv. Danes namreč v državi vzhajajočega sonca študira le 22.000 tujcev, pa še od teh je velika večina nezadovoljna s svojim položajem, saj se le s težavo prebija iz dneva v dan v tej najdražji državi na svetu. To nezadovoljstvo jasno izhaja iz rezultatov ankete, ki jo je izvedlo združenje azijskih študentov.

Tako je anketa pokazala, da jih od 22 tisoč študentov kar 17 tisoč ne prejema nobene finančne pomoči in 70 odstotkov jih mora opravljati najrazličnejša dela, da bi si zagotovili potrebna sredstva za solnino in preživljanje. Poprečno bivajo na Japonskem že tri leta njihov mesečni zaslužek pa znaša približno 950 tisoč lir.

Toda pri iskanju dela se srečujejo z velikimi težavami. Več kot dvema tretjinama so zavrnila prošnjo za zaposlitev z obrazložitvijo, da so tuji študenti, kar je dokaz za veliko diskriminacijo na Japonskem, ki pa gre povsem neopazno mimo. Če pa že dobijo zaposlitev, jih to lahko

ovira pri kasnejših prošnjah za dodelitev štipendij. Tisti, ki enkrat dobi pečat študenta, ki se sam financira, skoraj ne more računati na japonsko državno štipendijo. Danes približno 5000 tujih študentov prejema japonsko štipendijo, prosvetno ministrstvo pa objavlja, da se bo to število do leta 2000 podvojilo.

Precej pripomb pa je tudi na račun samih japonskih študentov. Ti naj bi bili izredno hladni in do tujcev skoraj sovražni. Med drugimi vzroki, da se tuji in japonski študentje ne razumejo preveč dobro, omenjajo premajhno zanje japonsčine poleg tega pa tudi pomanjkanje časa za družabna srečanja.

Po vsem tem ni čudno, da je splošno mnenje tujih študentov o Japonski precej negativno in daleč od slike objubljenе dežele vzhajajočega sonca, kot bi jo radi predstavili Japonci sami. Zato tudi ni čudno, da je več kot polovica anketiranih tujih študentov izjavilo, da niso zadovoljni, ker so se odločili za študij na Japonskem, 28 odstotkov pa to svojo izbiro jemlje kot skrajno negativno in povsem zgrešeno življenjsko izbiro.

Le preostala manjšina še upa, da se bodo razmere zanje izboljšale in da bo tudi zanje končno posijalo japonsko sonce.

V italijanski vojski je preveč generalov

RIM — Računski dvor je izdal obširno dokumentacijo o položaju in številu oficirjev vseh treh rodov italijanske vojske. Iz podatkov je razvidno, da v kopenskih silah daleč presežejo potrebno število podpolkovniki in polkovniki, saj jih je kar 2.422 preveč. Odločno premalo pa je majorjev in nižjih činov, in sicer manjka jih 9.637. Tudi z generali malo pretiravajo: odstranili bi namreč lahko 5 armadnih generalov, 29 divizijskih in 87 brigadnih generalov ter generalmajorjev.

V letalstvu je stanje sicer nekoliko bolj uravnoteženo, vendar imajo tudi tu skupno 822 presežkov v vrstah generalov in polkovnikov oziroma v vseh višjih vojaških činih. Kot pri kopenskih enotah pa primanjkuje tudi letalstvu nižjih činov, največ kapetanov, ki bi jih potrebovali kar 2.278, sledijo jimi poročniki (897) in podporočniki; zlasti zdravniški.

V mornarici beležijo več pomanjkanja činov kot presežkov, čeprav bi lahko mirno odstranili 3 admirale, 11 divizijskih admiralov in 2 kontradmirale. Mornarica pa ta čas potrebuje najmanj 173 kapitanov korvete, 30 kapitanov fregate, 447 poročnikov in enega podporočnika. Razlike in pomanjkanja pa so v italijanski vojski že star problem, ki ga ni mogoče odpraviti, ne zna rešiti. V sili razmer ukrepa namreč tako, da v poklicne večje število enot zlasti iz kopenskih vrst, največ težav pa imajo karabinjerji, ki jih kljub vplečenosti vselej primanjkuje. V podoficirskih vrstah bi jih namreč potrebovali še 1.900, medtem ko je vseh karabinjerjev skupno 23.500.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500 - din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študentje mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovskih 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povprek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796600 - Tix 460270

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 83382 - 85723

CEADAD - Stretta De Rubens 20

Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Ponudba modnih kreatorjev in tovarn konfekcije

Bolj elegantne v jesen

Elegantne nogavice so nujno dopolnilo elegantne obleke

Ko smo se v letošnji poletni pripeki potile, iskale sence ter se oblačile v najbolj lahka oblačila, je bilo v svetu mode že vse pripravljeno za jesensko in zimsko modo. Modele po novih modnih tendencah so modni eksperti pripravili že veliko mesecev prej, da so imele tudi tovarne konfekcije čas, da po napotkih visoke mode, izdelajo oblačila za široko potrošnjo.

V tem času smo že gledale modne revije krznenih plaščev in usnjenih oblačil, ki bodo v modi šele prihodnje leto. Kako je bilo ubogim manekenkam, zavitim v krzno in usnje, si lahko samo mislimo.

Izložbe ponujajo že precej, saj so trgovci v začetku septembra dobili nove pošiljke. Pa tudi po tem, kar smo videli v modnih časopisih, na modnih revijah, kar nam obljublja modni

eksperti, bo letošnja zelo elegantna moda, z velikim poudarkom na telo, ramena, z valorizacijo oblik telesa, z navdihom romantičnosti, s številnimi dodatki, kot so klobuki, rokavice, udobne ročne torbe, okrasni pasovi itd.

Pelerina (ogrinjalo) bo na prvem mestu, pred plašči. Njej bodo sledili kostumi z zelo kratkimi, ali pa dolgi jopiči, ki pa ne bodo imeli tako širokih ramen, kot doslej in bodo krojeni bolj po telesu.

Tudi plašči bodo krojeni kot tisti iz šestdesetih let. Bolj po telesu bodo, zelo kratki, ali pa zelo dolgi.

Za svečanejšje priložnosti bodo ženske obleke močno izrezane, kratke in ozke, ali pa zelo nabrane in bolj dolge modele, z močno poudarjenim životkom. Rokavi bodo zelo tesni, ali pa močno nabrani, tako da bo v njih ženska košata, bogata.

K nam prihaja že nekaj let tirolska moda: kostumi, krila in plašči iz že tradicionalnega lodna v temnozeleni, ali zelenorjavi barvi. Jopiči takšnih kostumov bodo kratki, športno krojeni, krila zvončasta, namesto plaščev ogrinjala.

Čevlji se v zimskem času vračajo k črni in rjavi barvi, za večerne priložnosti bodo iz satena, ali druge svile, lakasti, tudi močno okrašeni. Pete bodo visoke le če bodo dopolnjevale popoldansko, ali večerno obleko. Ostali ženski čevlji bodo z nizkimi, ali udobnimi polpetami.

Klobuki, pravijo eksperti, bodo tako rekoč obvezni. Pokazali so jih v različnih formah: majhne, pa tudi zelo velike. No, ženske jemljejo ta priporočila že vrsto let z rezervno. Moda klobukov je do sedaj zajela le malo žensk in vse kaže, da se tudi v prihodnje ne bo razširila.

Pričeske bodo zahtevale manj dolge lase. Če pa bodo že dolgi, potem jih bodo ženske nosile čim bolj gladke, zavite v chignon, ali kako drugače spete in urejene.

Če so ličila za poletne mesece živih, močnih barv, se na jesen in zimo vračajo bolj pastelne barve tako za ustnice, kot tudi za pudre, razne kreme in druga ličila. Bo pa velik poudarek na očeh, za katere so tovarne kozmetike izdelale vrsto barv in tušev, ki naj poudarijo pogled in polepšajo oči. (N. L.)

krznarstvo

CUIR CHIC

TRŽIČ

Ul. Rosselli 73
Tel. 0481/74054

MAGAZINE

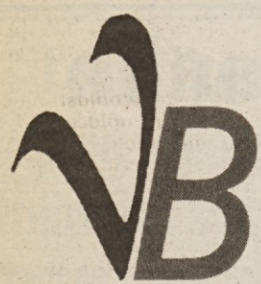
obleke - krila - hlače
srajce - kravate - kopalke
perilo - tekstilni izdelki
za dom in še ...

UL. SV. FRANČIŠKA 22 - TRST - TEL. 741570
(pri Tržaški knjigarni)

vergani pelleterie

TRST
Tel.: 767235
Trg sv. Jakoba 6

Valentino Bratina
draguljar

nova trgovina

Ul. IX. junij 74

TRŽIČ

Tel. 0481/790051

Oglase
pripravil

publiest

oglasni
oddelek

telefon: (040) 7796688

TRGOVINA OBUTVE

diferentina *collection*

nove modne kolekcije za jesen / zimo
čevlji - torbice - usnjena galanterija

TRST — Ul. Tarabocchia 2 — Tel. 730340

nerymode

ŽENSKA
OBLAČILA

34131 TRST
Trg stare mitnice 16
(L.go Barriera Vecchia)
Tel. 040/763721

Nova sezona, nova moda, nove izložbe!

V izložbah naše trgovine v Ul. Carducci 10 so na ogled jesenske novosti 1988.

Ogledate si lahko novosti različnih modnih stilov in okusov, ki se vklapljajo v jesenski letni čas. Kdor sledi modnim novostim bo lahko pri nas izbral po svojem okusu.

boutique
Godina
Ul. Carducci 12

Zimski plašč mod. Masella

V obalnem narodnostno mešanem prostoru

Široka javna razprava o pravicah italijanske narodne skupnosti

KOPER — V obalnem narodnostno mešanem prostoru poteka široka javna razprava o uresničevanju pravic pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti, ki naj bi se iztekla s sklepno obravnavo o obalni konferenci socialistične zveze in zatem v obalni skupščini. K tako celovitemu pregledu te pomembne problematike zavezujejo sklepi slovenske skupščine iz začetka 1986. leta.

Doslej so bili najhitrejši v Piranu, kjer so v občinski skupščini sprejeli dobre in celovite sklepe. Tudi v Kopru pripravljajo predloge, vendar so sklepno razpravo na željo Skupnosti Italijanov Antonio Gramsci preložili v zadnje oktobrske dni. Sicer pa se je na pobudo komisije za narodnostni pri občinski konferenci SZDL Koper, ki jo vodi Jadran Pišot, razpravi od-

Zavrnilo teze Zakona o uradni rabi jezikov narodnosti

KOPER — Člani komisije za narodnost pri Obalni konferenci SZDL so danes najostreje zavrnili teze za izdelavo Zakona o uradni rabi jezikov narodnosti Jugoslavije, ki so jih pripravili na pobudo SR Srbije in jih je sprejel zvezni zbor. Menili so, da vsebina teh tez ni v skladu z 246. členom Ustave SFRJ, saj je uradna raba jezikov narodnosti že določena v pristojnosti ustav republik in pokrajin. Člani komisije pa so ponovno poudarili, da ustavi Slovenije in Hrvatske urejata vprašanje italijanske narodnosti na zadovoljiv način.

Še posebej sta nesporemljivi prva in deveta teza, ki pogojujejo rabo jezika v sorazmerju s številom in koncentracijo pripadnikov narodnosti na območjih, kjer živijo posamezne narodnostne skupnosti. To bi bilo namreč v nasprotju z načelom, da naj se narodnosti zagotovijo njene pravice neodvisno od njene številčnosti ter v nasprotju z načelom, da sta jezika večinskega in manjšinskega naroda na narodnostno mešanem območju enakopravna. Sprejem teh tez bi pomenilo tudi krnitev pravic italijanske narodnosti na področju izobraževanja, pravic, ki jih pogojujejo tudi mednarodni dogovori (ne le ustavi dveh republik) in sicer Londonski memorandum in Osimski sporazumi. Člani komisije za narodnost pri Obalni konferenci SZDL so tudi podprli predlog, da bi na obalni ravni oblikovali prevajalsko službo za potrebe vseh treh občin in za člana v Svetu za človekove pravice pri predsedstvu RK SZDL izvolili Franca Jurija.

BORIS ŠULIGOJ

zvalo veliko organizacij združenega dela, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti. Iz vseh sredin poročajo o sožitju, v šolstvu in vrtcih pa navajajo tudi oblike uspešnega skupnega strokovnega dela. Večina je že sprejela dopolnitve statutov z obveznimi dvojezičnimi navedbami in dalje: marsikje so tudi že dopolnili manjkajoče vidne oznake dvojezičnosti, kot so napisi, table, žigi, uradne listine in podobno. Posebne pravice delavcev in občanov italijanske narodnosti so večinoma opredeljene, konkretnije pa le v organizacijah, ki poslujejo s strankami: pošti, banki, upravnih organih. Njihovi delavci tudi vsaj pasivno obvladajo jezik okolja, tako da zaradi tega ni težav.

Osnutek poročila o uresničevanju pravic pripadnikov italijanske narodnosti so pripravili tudi v komisiji za narodnost pri obalni konferenci SZDL. Ocenili so, da sta temeljni področji vidna dvojezičnost v narodnostno mešanem področju ter poznavanje in uporaba obeh jezikov - slovenskega in italijanskega. Zunanji znaki - javni napisi, vse vidne table z imeni in po vrsti do žigov in formularjev, so osnovni kazalci o življenju dveh narodov v enakopravnem položaju. Tovrstne pomanjkljivosti so jasen dokaz omalovaževanja dogovorjene in z ustavo zagotovljene enakopravnosti, v najboljšem primeru pa tudi neosveženosti večinskega prebivalstva. Težko je razumeti drugačno ravnanje in vztrajanje na enojezičnosti domačega avtobusnega prevoznika Slavnik, koprškega Cimos, novega servisa Zastave avta in drugih. Brez osveščanja večinskega naroda, so menili člani obalne komisije, ki jo vodi Ciril Mezek, ni mogoče ustvariti aktivnega sožitja.

Prihodnji mesec bodo v republiški konferenci SZDL Slovenije govorili o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin v Sloveniji in Jugoslaviji. Razpravljalec z Obale naj bi sodeloval s prispevkom o zaščiti posebnih pravic narodnosti.

V obalni komisiji za narodnost se odločno pridružujejo nasprotnikom tez za Zakon o uradni rabi jezikov narodnosti v Jugoslaviji, med katerimi je tudi Unija Italijanov Istre in Reke. Pobudo za enotno urejanje tega vprašanja na zvezni ravni je dala republika Srbija, zvezni zbor pa jo je sprejel. Pripravljene teze rušijo zadovoljivo zakonsko ureditev in uveljavljeno prakso uradne rabe jezika italijanske narodnostne skupnosti v obeh republikah, zato je soglasno nasprotovanje spremembam povsem razumljivo in pravilno.

MIRJAM MUŽENIČ

Med snemanjem filma Pot okoli sveta

Srečanje s Petrom Ustinovom

PIRAN — Minule dni je ameriška TV družba NBC Network v Piranu in Izoli snemala posamezne odlomke za približno šesturno televizijsko nadaljevanje »Pot okoli sveta«, po romanu Julesa Verna. Režiser te nadaljevanke je Buzz Kulik, ki je pred leti posnel nekaj epizod Dr. Kildare, pa tudi nekaj filmskih uspešnic kot Pancho Villa jezdi in Lovce (The Hunter). Bolj kot režiser pa so bralcem znani nekateri igralci, ki bodo nastopili v tej nadaljevanke.

V Piranu smo tako lahko srečali Petra Ustinova - pravo legendo sedme umetnosti (spomnimo se filmov Quo Vadis, Spartak, Vijoličasti taxi, Umor na Nilu...) pa tudi dramatika in pisca romanov. Prepričan je, da vloga inšpektorja Fixa, ki zasleduje glavno osebnost iz Jules Vernovega pustolovskega romana na poti okoli sveta, da ta sedanja vloga torej ni zadnja.

Peter Ustinov je pravi svetovljan - poleg angleščine obvlada tudi svojo materin jezik (ruščino), ob pogovoru z njim smo tudi slišali nekaj srbohrvaških besed, povsem tekoče pa se je pogovarjal v italijanščini s trenutnim sodelavcem Gabrielejem Ferzettijem (oba na sliki), znanim italijanskim igralcem starejše generacije. Petra Ustinova je razveselila knjiga (ki sem mu jo prinesel iz piranske Matične knjižnice) - njegov avtobiografski roman »O meni« (Dear me), v slovenščino je bila prevedena pred štirimi leti. Z velikim veseljem je kazal Ferzettiju v njej objavljene slike iz svojega življenja: »To je moja prva žena, ki je že umrla, ...to sta moji hčerki..., to je moja sedanja žena...« Ferzettija je seveda zanimalo, če je knjigo moč kupiti v

Italiji, pa mu je Ustinov zagotovil, da v italijanščino še ni prevedena. »Kako,« se je razburil Ferzetti, »saj so avtobiografski romani v Italiji brani kot nobeni drugi. Ljudje kar požirajo avtobiografske romane in to od precej manj znanih ljudi, v njih pišejo »pettegolesze«. Tvojo knjigo, Ustinov, bi pri nas razgrabili...«

Piran so filmarji sprmenili v Brindisi, potniški terminal pri Suez, itd... Velika snemalna ekipa je snemala že v Londonu (začeli so 17. julija), Macau, Hong Kongu in na Tajskem. Zadnje kadre pa bodo sredi oktobra posneli v Jugoslaviji, ki jo bodo izkoristili za filmske kulise mnogih svetovnih dr-

žav. (Reško пристanišče bodo uporabili za posnetke nekdanjega newyorškega pistanišča, na primer...) Film so začeli pripravljati že pred šestimi leti, nam je povedala predstavnica producenta Renee Valente. Prva stvar, ki so jo morali urediti pa je bila - primerno prodati televizijsko nadaljevanje. Šele nato so začeli zbirati denar (17 milijonov dolarjev) in za tem pisati scenarij ter pripravljati ostalo. Televizijski film naj bi popolnoma končali spomladi 1989. Kot smo lahko zvedeli, je nadaljevanje menda že odkupil tudi Berlusconi, kar pomeni, da jo bomo lahko videli tudi pri nas...

Besedilo in slika: Boris Šuligoj

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

69.

Oči, ki so ga pogledale, so se svetile od kljubovanja in ranjenega ponosa. »Govorila je tako, kot da je Tim moj ljubimec.«

»O ti presneto!« vrgel je glavo nazaj in se zasmejal. »Kako se je zmotila, kako se je zmotila! Če bi mene vprašala, bi ji ti povedal.« Dvignil se je s stola in se prišel nasloniti na točilni pult. »Ne dovoli, da te to vznemirja, Mary. Kakšna zgaga mora biti to dekle!«

»Ne, ni zgaga. Pač pa se je poročila z zgago, to je vse, in on se na vso moč trudi, da bi mu postala podobna. V resnici mislim, da je bilo vse, kar je govorila, le ponavljanje besed, ki jih ji je njen moč šepetal na uho. Tima ima zelo rada in je do njega zelo zaščitniška.« Sklonila se je, tako da je bila njena glava pod pultom, besede pa pridružene. »Vedeti moraš, da so vsi mislili, da sem veliko starejša, kot v resnici sem. Zato so bili vsi pretreseni, ko so me zagledali, ko sem prišla po Tima.«

»Kako pa to, da so bili takega mnenja?«

»Tim jim je povedal, da imam bele lase, in ker imam bele lase, je domneval, da sem stara, resnično stara. Tako jim je rekel, da sem zelo stara.«

»Toda, kaj se niste nikoli srečali pred smrtjo njegove matere? Saj ni tebi podobno, da bi se skrivala po stranskih uličicah, Mary! Zakaj pa nisi popravila tega napačnega mnenja?«

Močno je zardela. »Res ne vem, zakaj se nisem nikoli predstavila Timovemu staršem. Če me je bilo res strah, da bi prekinili najino prijateljstvo, če bi videli, koliko sem v resnici stara, ti zagotavljam, da je bil ta strah čisto podzavesten. Jam sem vedela, da je Tim pri meni čisto na varnem. Rada sem ga vedela, ko mi je pripovedoval o svoji družini, in zdi se mi, da sem srečanje nekako odlagala na poznejši čas, ker se mi je zdelo, da bi bila človeka, ki bi ju spoznala, povsem drugačna od ljudi, o katerih mi jo govoril Tim.«

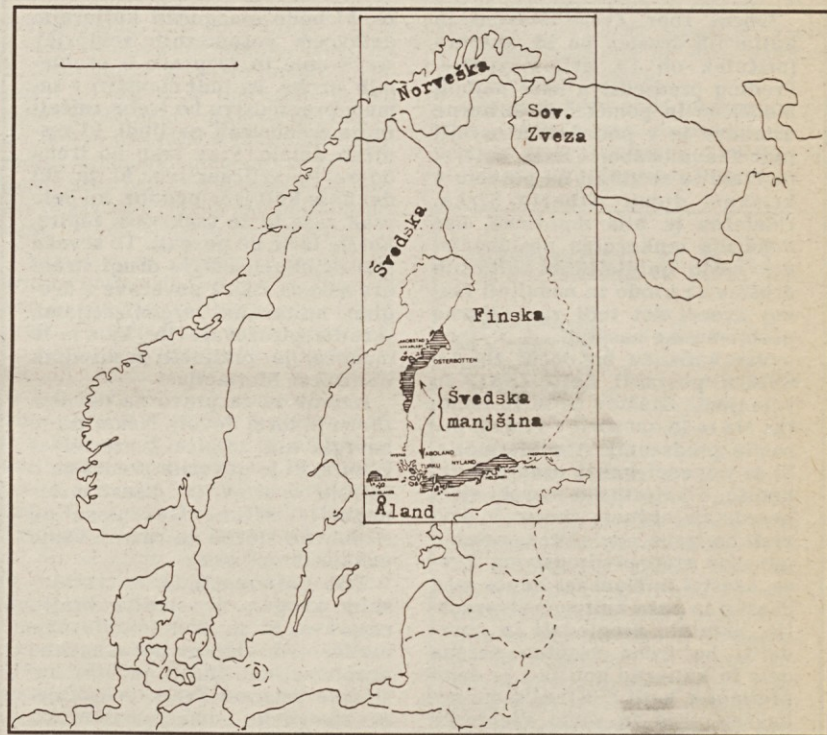
Z roko je segel čez pult in jo potrepal po ramenu. »No, nikar nič ne skrbi. Nadaljuj, rekla si, da ima sestra Tima zelo rada.«

»Ja. Tim jo je imel tako rad, kot ona njega, dokler se ni poročila, takrat se ji je nekoliko odtujil. Zdelo se mi je, da misli, da ga je zapustila, čeprav sem mu poskušala razložiti, zakaj je tako. Po vsem, kar mi je povedal o njej, sem sklepala, da je zdravo, pametno, dobrosrčno dekle. Poleg tega pa je zelo bistra. Kaj ni to čudno?«

»Ne vem. Je mar res? Kaj si storila?«

Spet je sklonila glavo. »Bila sem uničena. Zdi se mi, da sem jokala. Zamislil si mene, kako jočem!« Dvignila je pogled in se poskušala nasmehniti. »To ti da misliti, kaj?« Potem je vzdihnila, njen obraz pa je bil zamišljen in poln žalosti. »Toda zadnje čase sem se kar najokala, Archie, res najokala.«

Manjšinski mozaik Aaland - Otočje manjšinskih sanj

V prejšnjem članku smo opisali visoko stopnjo zaščite, ki jo uživajo Švedi na Finskem. Omenjeno je bilo, tudi otočje Aaland. Tako se imenuje 80 obljudenih otokov (in drugih 6.000 brez prebivalcev), ki se nahajajo v Botniškem zalivu med švedsko in finksko obalo. Skupno merijo 1.552 kv. km, (približno trinajst del Slovenije) in na njih živi 23.000 prebivalcev. Otoki spadajo danes pod finksko upravo, čeprav govori 96% vsega prebivalstva švedski jezik. Za nas so zanimivi, ker uživa švedska manjšina te pokrajine posebno, še bogatejšo obliko zaščite, v primerjavi z itak dobro preskrbljeno glavnino Švedov na Finskem.

Švedi so se to začeli stalno naselevati v XIII. stoletju, mimo otokov, pa so hodili že prej, bodisi na lov na kite ali po trgovski bližnjici, ki je povezovala skandinavske dežele s prometom, ki je potoval po Volgi dalje proti jugo-vzhodu. Zaradi njegove gospodarsko-strateške pomembnosti si je Švedska priključila otočje leta 1340 in ga obdržala, dokler ji ga Rusija ni odvzela, leta 1809, ter ga obdržala do bolševiške revolucije. Ko je ta proglasila pravico narodov do samoodločbe so prebivalci otočja izvedli neuradni referendum, ki je pokazal, da 96% prebivalstva želi priključitev k Švedski. Tej zahtevi se je uprla Finska, ki je dobila neodvisnost po isti poti. Velesile, zlasti Francija so se nagibale k temu, da postanejo otoki del Švedske, zato je Finska naredila zelo odločen in jasen korak: 30. aprila 1920 je priznala otočju visoko stopnjo avtonomije. Domačini so vztrajali pri svoji izbiri, Finska tudi in stvar je prišla v roke mednarodnemu sodišču. Po živahnih razpravah je bilo končno sprejeto stališče, naj Finska ohrani oblast nad otočjem, a pod pogojem, da ostane območje demilitarizirano in da Finska zagotovi posebna jamstva jezikovni kulturi domačinov. Liga narodov je sklep potrdila 24. junija 1921. Trideset let pozneje, 18.12.1951, je finska vlada odobrila novo avtonomistično ureditev otočja, ki potrjuje prejšnja načela, a jim dodaja še vrsto jamstev v korist švedsko govorečega prebivalstva.

Kakšna so ta jamstva? Edini uradni jezik, v upravi in v šolstvu je švedščina. Nihče ne more izvajati javne službe, če ne obvlada švedskega jezika.

»Res mi da misliti, vendar ti verjamem. Sicer bi pa vsi morali od časa do časa jokati. Tudi sam sem že jokal,« je vzvišeno priznal.

Zasmejala se je in se vidno sprostila. »Si pa res od sile, Archie.«

Opazoval jo je, ko je natakala čaj in v obeh mu je bilo razbrati nekaj pomilovanja podobnega. To je moral biti strašen udarec za njen ponos, je pomislil, ko so to redko, dragoceno stvar ponižali na tako nizko raven. Njej je bila že sama misel na telesno plat tega odnosa poniževalna. Na življenje je gledala kot nuna, je to kaj čudnega? Saj je živela tako čudno, samotno in osamljeno življenje! Smo, kar smo, je pomislil in ne moremo biti nič več kot to, kar so iz nas naredile okoliščine.

»Hvala, draga,« je rekel in vzel svojo skodelico čaja. Ko je spet sedel v svojem stolu in strmel skozi okno, se je znova oglašil. »Rad bi nekega dne spoznal Tima, Mary, če ga lahko.«

Nastala je dolgotrajna tišina, potem pa je zaslišal njen zelo tihi glas: »Enkrat te dni.« Po tem, kako je izgovorila te besede, se je zdelo to še zelo daleč.

ENAINDVAJSETO POGLAVJE

Polnoč je že minila, ko je Mary parkirala svoj avto pred letno hišico. V dnevni sobi je še gorela luč in skozi vrata je pritekel Tim in ji pomagal iz avta. Ob pogledu nanjo se je tresel od veselja in ko jo je objel, da jo je dušilo, jo je skoraj dvignil od tal. Tokrat se je zgodilo prvič, da so ob snidenju z njo čustva prevladala dolgoletno učenje, in to ji je povedalo več, kot karkoli drugega, kako nesrečen je bil ves teden in kako je moral pogrešati svojo mater.

»Oh, Mary, tako sem vesel, ko te spet vidim!«

Priprave na občni zbor ZSKD

Kulturnemu delu dati novo osnovo

Občni zbor Zveze slovenskih kulturnih društev bo 15. oktobra (pričetek ob 15. uri) v Špetru. Predlog predsedstva naše najbolj množične in pomembne kulturne ustanove je v ponedeljek osvojil tudi Glavni odbor ZSKD, katerega člani so se zbrali na posvetu v kriškem domu Alberta Sirka. Udeležba je bila množična, kar dokazuje tenkočuten posluš članov naših ljubiteljskih kulturnih društev za usodo in nadaljnji razvoj Zveze, kot tudi za kulturno problematiko nasploh.

Vse kaže, da bo občni zbor v Špetru postavil delo ZSKD in včlanjenih društev na nove temelje. Na to je opozoril v svojem poročilu predsednik Ace Mermolja, ki je navedel nekaj osnovnih izhodišč, o katerih bo morala steči beseda na občnem zboru. V prvi vrsti bo treba poglobiti vprašanje odnosov med predsedstvom Zveze, društvi in člani ter odnos med društvi in našo kulturno stvarnostjo. Skratka, pregledati in opredeliti bo treba vsebino našega dela in kulturno politiko, je dejal Mermolja, kajti ZSKD ni samo nekakšen urad in samo vsebinska razprava ji daje smisel in nas združuje. Iskati je treba torej poti v kakovost dela, kar seveda prinaša celo vrsto nič manj pomembnih podtonov, ki so bistveni za dosego zastavljenih ciljev: izobraževanje, programiranje, racionalizacija. Ali je smiselno, se je vprašal Mermolja, ustvarjati dvojnike? Društva naj bi se ukvarjala z dejavnostmi, ki so jim kos. Zato bo treba ustvariti odbo-

re, ki bodo omogočali kulturnim delavcem posameznih sektorjev srečevanje in razpravo o problemih stroke. Pa tudi članstvo v samem predsedstvu bo treba znižati in ga zreducirati na ljudi, ki resnično delajo. Prav tako bo treba odpraviti vrtilkarstvo, ki je žal del naše kulturne podobe, ko dela vsak zase in se vsak vase zapira, kot da bi se ne poznali. To seveda šibi učinkovitost. Na drugi strani gre seveda iskati povezave z drugimi kulturnimi organizacijami, skratka združevati sile, kjer je le mogoče, je zaključil predsednik ZSKD Ace Mermolja.

Izzivov za razpravo na občnem zboru je torej dovolj. Nekaj jih je navrgla tudi tajnica Zveze Nives Košuta, ki je govorila predvsem o ustroju društev in članstvu ter najavila ustanovitev posebne strokovne službe za razreševanje nekaterih vprašanj.

Tem informacijam in vsebinskim krogom je sledila krajša razprava, ki se je dotaknila najrazličnejših vidikov obravnavane problematike. Slišati je bilo naslednje teze: od Zveze pričakujemo strokovno pomoč; društva naj se znebijo strankarske obarvanosti; pri nas ne prevladuje kultura, ki se želi razširjati; povezovanje mora potekati na več nivojih; popestrili je treba literarno dejavnost; poglobiti vprašanje jezika in problem prošenj na Deželo; obravnavati povezovanje med kulturo in gospodarstvom. O vsem tem bo najbrž bolj razčlenjeno in poglobljeno spregovoril občni zbor ZSKD. (mč)

Pogovor z Igorjem Uršičem ob povratku v Trst Dragocene izkušnje enoletnega bivanja in študiranja v ZDA

Živeti leto dni v oddaljeni deželi, v drugačni družbi, med neznanimi ljudmi: o tem je prav gotovo vsak izmed nas že večkrat razmišljal in si vsaj za trenutek zaželel, da bi se mu te sanje uresničile. Skoraj vsi pa se zadovoljimo le s sanjami, redkokdaj si resnično upa pogledati dalje. Eden izmed teh redkih je Igor Uršič, ki se je konec poletja vrnil iz ZDA, kjer je študiral leto dni. Rade volje se je Igor pogovoril z nami o tej svoji nenavadni izkušnji.

Kdaj in pravzaprav kako si se za to potovanje odločil?

»Tu v Trstu se mi zdi življenje zelo pusto, dolgočasno. Po mojem mnenju naša šola ne nudi mladim nič zanimivega, nič novega, učni predmeti so enolični, dijaki se pri nas učijo večinoma le za oceno. Torej tu pri nas nisem našel nič posebnega, oziroma nič takega, za kar naj bi se zares navdušil. Pred približno dvema letoma, ko sem obiskoval tretji razred znanstvenega liceja, je profesor angleščine Danilo Baša prinesel v šolo brošuro o enoletnem študijskem programu v Angliji, v ZDA ali pa v Avstraliji. Takoj sem se za to pozanimal ter si kmalu izbral enoletno bivanje v ZDA: zelo rad namreč treniram košarko in torej kam; če ne v ZDA? Toda iz vse Italije je prošnjo za ZDA opravilo kar 26.000 študentov, sprejemno število pa je bilo omejeno na 56. Zato sem moral opraviti v Milanu neke vrste izpit, oziroma pogovor. Organizacija S.T.S. (Student travel school) skuša namreč na podlagi tega pogovora ugoditi študentu in družini, ki ga sprejme, glede na njune posebne želje in navade.

Lani 20. avgusta sem končno odpotoval iz mednarodnega milanskega letališča Malpense. Piletna zakonca, moja tamkajšnja družina, sta me sprejela zelo gostoljubno. Stanoval sem v Pennsylvaniji, v mestecu Glenn Mills blizu Philadelphie. Prijatelje sem našel takoj, že naslednji dan po prihodu, saj so ljudje tam neverjetno prijazni in odprti do bližnjega.

Kako poteka pouk v ZDA?

»Mladi si tam ne izberejo določene višje srednje šole kot pri nas. Vse višje šole so enake, in sicer povsod poučujejo kar 125 predmetov, od katerih so 4 obvezni (angleščina, matematika, zgodovina ter fizika ali biologija na izbiro), nekaj predmetov pa si vsak dijak lahko sam izbere. Jaz sem se na primer v prvem polletju odločil za govorništvo, v drugem za kiparstvo in tridimenzionalni design, nato za slikarstvo in risanje ter nazadnje še za računalništvo in za telesno vajo. Šola traja tam samo

štiri leta, toda moraš obvezno na koncu vsakega polletja polagati izpite. Za diplomu je treba zbrati v vseh štirih letih študija vsaj 27 točk: vsako točko namreč zbereš tako, da uspešno opraviš izpit iz določenega predmeta. Dnevno imajo v ZDA sedem učnih ur, ob sobotah pa nimajo pouka. Opazil sem, da je tam odnos med profesorjem in dijakom veliko bolj prijateljski kakor tukaj pri nas. Profesor skuša na vsak način učencu pomagati in ga večkrat kar rade volje povabi študirati na svoj dom. Veliko pozornosti polagajo v ameriških šolah predvsem športu, saj zasebni amaterski klubi sploh ne obstajajo. Mladi se torej v šoli ukvarjajo s športom, ki jim je najbolj všeč. Jaz sem v glavnem treniral košarko, football in baseball: te tri športne panoge so namreč tam najbolj priljubljene.

Univerzo obiskuje v ZDA veliko mladih, četudi je v primerjavi z našo izredno draga: letno znaša povprečna cena kar 14 milijonov lir. Najboljši univerzi, in sicer Harvard in Yale, staneta letno približno 60 tisoč dolarjev. Toda mnogi študenti dobijo v ZDA študijsko podporo bodisi zaradi dobrih šolskih ocen, bodisi zaradi odličnih športnih rezultatov.

Kaj pa te je najbolj presenetilo?

»V enem letu sem se zares veliko naučil, vsak dan sem spoznal kaj novega in zanimivega. Prav gotovo me je izredno presenetila prijaznost ljudi: kar neverjetno je, kako so me vsi takoj toplo sprejeli. Ameriški starši so me večkrat peljali na razne izlete in daljša potovanja, kakor na primer na Florido, kjer sem obiskal prekrasen Walt Disney World, ali pa na ogled čudovitega Grand Canyon. Poleg tega me je zelo začudilo to, da sem v ZDA spoznal nešteto ljudi italijanskega porekla. Vedno znova je nekdo vzklikal: »Tudi moj ded je živel v Italiji!« Zelo zanimivo pa se mi zdi tudi dejstvo, da je italijanska moda v Ameriki najbolj priljubljena. Ljudje kar norijo za artikli italijanskih modnih stilistov.

Povedati pa moram, da v ZDA še vedno obstaja rasi-zem, četudi mnogi danes trdijo, da je ta problem že premošen.

Kakšne načrte imaš sedaj glede študija?

»Tukaj v Trstu sem dokončal tretji razred znanstvene-ga liceja F. Prešeren, v ZDA pa sem maturiral. Italijanski konzulat v Philadelphii mi je uveljavil ameriško diplomu: torej se sedaj lahko naravnost vpišem na univerzo. Dokončno pa se še nisem odločil, na katero fakulteto se bom vpisal.

TANJA UKMAR

V petek celodnevni posvet CGIL in patronata INCA Kako konkretno preprečevati aids

V petek se bo v dvorani Trgovinske zbornice odvijal celodnevni posvet na temo »Aids in delo: družbeni, sindikalni in sodno-medicinski vidiki«, ki ga pod pokroviteljstvom Dežele prireja tržaški sindikat CGIL ter patronat INCA. Program posegov je zelo natančan: zjutraj bo direktor Inštituta za imunološke znanosti iz Univerze v Veroni Tridente spregovoril o bioloških aspektih te smrtno nevarne nalezljive bolezni, o sodno-medicinskih pa asistent na Inštitutu za sodno medicino v Trstu Antonutto. Dr. F. Zigrino, upravni koordinator tržaške KZE, bo obravnaval problematiko o pojavu aidsa in položaju uslužbencev v javnih upravah, s posebno pozornostjo do krajevnih zdravstvenih enotah. Jutranja predavanja bosta zaokrožila zdravnik Dagaro in Molin, ki sta zaposlena na Inštitutu za higieno pri Tržaški univerzi oziroma v otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Popoldanski del bo uvedel odgovorni za zdravstvo vsedržavnega CGIL Cavicchi, ki bo pojasnil, kako se sindikat sooča s pojavom aidsa. Odgovorna Inštituta za pravico do dela pri Tržaški univerzi Assantijeva bo spregovorila o sodnih in zakonodajnih trendih, odgovorni za službo medicine dela pri tržaški KZE Ferri pa bo pojasnil posege Medicine dela za preprečevanje aidsa na delovnih mestih. O aidsu med otroki bo govoril dr. Bembi iz otroške bolnice Burlo Garofolo, o aid-

su v tržaški vojaški bolnišnici pa pod-polkovnik Natali. O povezavah med aidsom in dvema najbolj izpostavljenima skupinama - homoseksualci in narkomani - bosta poročala bivši pokrajinski svetovalec Fabio Omero (Aids in družba) ter odgovorna centra CMAS pri tržaški KZE Mariagrazia Cogliati (Izkušnje javne službe v boju proti mamilom). Povzetek bo podal tržaški patolog M. Melato.

Posvet je kot razvidno izredno razvejan in na visoki stopnji, kot tak pa med prvimi tovrstnimi pobudami v vsedržavnem merilu. Toda zakaj sta se sindikat CGIL in patronat INCA odločila zanj? Na včerajšnji predstavitveni tiskovni konferenci je tržaški tajnik CGIL Roberto Treu poudaril, da se je sindikat vedno soočal s širšimi pojavi, ki hromijo zdrav razvoj družbe. Ker ima sindikat tudi močan vpliv na javne uprave, hoče v tem trenutku doseči od Dežele in krajevnih zdravstvenih enot, da čimprej konkretno poskrbijo za preventivne ukrepe v korist vseh, ki delajo na nevarnih področjih (v prvi vrsti so to zdravstveni delavci). Ker ima sindikat tudi močan vpliv na širše množice, je njegov namen poseči v informacijsko kampanjo, ki naj odpravi iracionalen strah pred aidsom ter neutemeljene predsodke, zaradi katerih so okuženi z aidsom ali seropozitivni izbrisani iz civilne družbe.

Predstavnik patronata INCA Papagno je ob tem poudaril, da je treba tudi

zakonsko razčistiti položaj, v katerem se znajde okuženi. Je treba njegovo bolezen tolmačiti kot popolno ali delno invalidnost ali lahko še naprej dela, če to želi? Kaj pa v primeru, da se je uslužbenec okužil na delovnem mestu? Naj sproži tožbo proti delodajalcu? Testiranje: naj postane obvezno za vse ali le za osebe, ki so zaposlene na rizičnih področjih? Odprtih vprašanj je torej ogromno, nekatera pa se nanašajo tudi na druge nalezljive bolezni, kot je denimo virusno vnetje jeter tipa B. Zdravstveni delavci opravljajo izvide za bolezni, ki so praktično skoraj izginile (sifilis), nihče pa ne preveri, če so zdravi nosilci hepatitisa. Je prav, da operira kirurg, ki ima v sebi ta virus, ko je dognano, da se med štirimi operacijami vsaj med eno ureži in torej lahko okuži pacienta?

Na petkovem posvetu bodo izredno zanimivi tudi rezultati ankete, ki jo je za CGIL izvedla tržaška družba SWG. Z njo so raziskovalci skušali ugotoviti stopnjo informacije, njeno pravilnost, predsodke in druge vidike v zvezi s pojavom aidsa. Že sedaj lahko zapišemo, da je okrog 55 odstotkov tržaških intervjuvancev mnenja, da so informacije nezadostne, isti odstotek pa je tudi prepričan, da bi izvidi za ugotavljanje aidsa morali biti obvezni za vse. O tolmačenju teh odgovorov pa bomo podrobneje slišali na posvetu.

V Trstu srečanje z madžarsko vladno delegacijo Gospodarski preporod Madžarske in tesnejše sodelovanje s FJK

Na tretjem srečanju med predstavniki FJK in Madžarske, ki se je pričel včeraj dopoldne v Trstu, so prišli na dan res zanimivi predlogi za dvostransko sodelovanje na vseh ravneh. Goste iz tujine je uradno sprejel predsednik Dežele Biasutti. Srečanja, ki ga je priredil Inštitut za proučevanje Vzhodne Evrope (ISDEE), so se udeležili pomembni politični in gospodarski predstavniki. Madžarsko delegacijo je vodil minister za industrijo Szita, srečanja pa sta se udeležila tudi zunanji minister Gogolyos in italijanski opolnomočeni minister za gospodarske zadeve Ferrari.

Madžarska doživlja v tem obdobju svoj gospodarski preporod. Če bodo v tej državi uresničili vse predvidene reforme, bo lahko povsem enakopravno pristopila k zahodnoevropskim državam in se jim približala na industrijskem, trgovskem in znanstvenem področju. Adriano Biasutti je v svojem uvodnem govoru na včerajšnjem srečanju poudaril, da je dežela FJK že podpisala z Madžarsko pogodbo v prid tržaškemu pristanišču. To je zelo pomemben skupen korak, posebno če upoštevamo, da gre za državo, ki se vse bolj približuje Zahodu. Dovolj je že, da omenimo rojstvo zasebnih bančnih zavodov, izenačenje državnih podjetij z zasebnimi zadrugami ali pa približanje borznega sistema zahodnemu modelu. V vrenju teh sprememb je

država bolj kot kdajkoli odprta Evropi.

Predsednik Dežele je doberšen del svojega govora posvetil konkretnim predlogom in možnostim za čim tesnejše mednarodno sodelovanje med deželami, ki pripadajo skupnosti Alpe-Jadran. V to skupnost štirinajstih članov sta namreč vključeni tudi dve madžarski deželi, od novembra pa se jima bosta pridružili še dve.

FJK in Madžarska bi lahko stopili na skupno pot na mnogih področjih, kar bi bilo koristno za obe strani. Poleg gospodarskega dialoga bi bilo mogoče navezati tesnejše, skorajda prijateljske stike med obema deželama za skupno reševanje nekaterih najslošnejših vprašanj, kot so na primer ekologija, urbanistični razvoj ali zdravstveni sektor, in najti skupne rešitve za skupne probleme. Največ pažnje pa je treba v tem trenutku posvetiti skupnemu delu na področju znanosti in tehnologije, saj le izmenjava izkušenj in dosežkov med strokovnjaki lahko privede do res visokega razvoja. Pri tem se seveda ne sme pozabiti na druga področja, ki so za gospodarsko rast obeh dežel prav tako pomembni (na primer turizem in kmetijstvo).

Srečanje med FJK in Madžarsko se bo nadaljevalo jutri v Vidmu, kjer se bo zaključilo s pogovorom in izmenjavo mnenj med predstavniki pomembnih italijanskih in madžarskih podjetij.

Kakovosten začetek jesenske Verdijeve simfonične sezone

Jesenska simfonična sezona 1988 gledališča Verdi, ki predstavlja vsakoletni uvod v operno (letos kasneje) sezono, se je začela minulo soboto (s ponovitvijo v nedeljo) s koncertom Verdijevega orkestra pod vodstvom poljskega dirigenta Grzegorza Nowaka in s sodelovanjem avstrijskega pianista Rudolfa Buchbinderja. Na sporedu sta bila Beethovnova uvertura »Egmont« op. 84 in Koncert št. 3 v c-molu za klavir in orkester op. 37 v prvem ter Brahmsova Simfonijska št. 2 v D-duru op. 73 v drugem delu.

Že pri uvodnih počasnih akordih uverture »Egmont« je bilo očito, da stoji na dirigentskem podiju dirigent jasnih hotenj in natančne preglednosti partiturne strukture. Pod njegovo taktirko je orkester v vseh svojih komponentah muziciral s prepričljivo zvočno homogenostjo, pri čemer so zlasti godala in med njimi s posebno intenzivnostjo violinska skupina, zna-

la poustvariti vso liričnost, silno dramatično napetost in monumentalnost te Beethovnovne glasbene prepesnitve usode junaka iz Goethejeve drame.

V Koncertu št. 3 v c-molu za klavir in orkester, prelomnem po vlogi klavirja in središčnem po času nastanka med petimi Beethovnovimi koncerti za klavir in orkester, je poljski dirigent Nowak z veliko sensibilitetjo usklajeval dialog med pianistom in orkestralno maso in dosegel tisto rav-

novesje, ki omogoča pianistu polno uveljavitev solistične vloge, orkestru pa vlogo sogovornika skozi vso z intimnostjo in bogato tonsko modulacijo prežeto partituro. Rudolf Buchbinder, ki je v Trstu že večkrat nastopal, je s svojo blestečo, delikatno, natančno in z močno romantično poudarjeno izvedbo potrdil odliko finega in briljantnega pianista. Manjše neskladnosti in tu in tam ne dovolj natančna pihala in trobila niso skalila v celoti lepe izvedbe.

Tudi Brahmsova Simfonijska št. 2 v D-duru je v izvedbi orkestra gledališča Verdi in pod vodstvom dirigenta Nowaka zazvenela v vseh svojih tematskih variacijah od romantičnih do rapsodičnih in elegičnih, na katerih sloni celotna organska zgradba te močnega partiture, polne svežilne in kompozicijske elegance.

Vsekakor je bil koncert kakovostno lep uvod v novo glasbeno jesen. (JK)

OKRAJNER

POHIŠTVO

TRST - Ul. Flavia 53

Čudovita jesen

300

sedežnih garnitur

po

neponovljivih cenah

PLAČILO NA OBROKE DO 60 MESECEV BREZ MENIC

LASTNO PARKIRIŠČE

Slabše kot v Catanii!

Mesta na jugu Italije so nekoč slovela po velikih zamudah in zavlačevanjih pri oblikovanju novih krajevnih uprav. Pogajanja so v mnogih primerih trajala več mesecev, ponekod pa je prefekt razpustil občinski svet, še preden bi se ta sestel in izvolil novo upravo. To se je dogajalo in se danes še dogaja posebno na Siciliji in v Kalabriji. "Glavno mesto" te politične dekadence je bila dolgo časa Catania, ki je v zadnjih štirih letih izvolila pet županov in prav toliko občinskih odborov, prefektura pa je imela polne roke dela z imenovanjem vladnih komisarjev v vseh najpomembnejših izvoljenih telesih te pokrajine. Družbeni in politični procesi v državi pa doživljajo zelo hitre spremembe, če je res, da so v Catanii, kjer so bile sicer volitve konec maja, še pred velikim šmarnom izvolili župana, Trst in njegovo pokrajino pa več kot tri mesece po volitvah vodita odbora, ki sta bila izvoljena leta 1982. Nekateri pokrajinski in občinski odborniki vodijo od konca junija "tekoče zadeve" v bistvu kot navadni državljani, ne samo brez mandata izvoljenih teles, ampak tudi brez privoljenja volilcev, ki jih niso več izvolili v občinski, oziroma pokrajinski svet.

In vendar so izidi volitev vsaj na prvi pogled kazali, da bodo novo večinsko koalicijo oblikovali še pred tradicionalnim avgustovskim premorom. Lista za Trst, ki je deset let kot najmočnejša krajevna stranka negativno pogoje-

vala tukajšnjo upravno stvarnost, je doživela katastrofo in čez noč postala četrta stranka na Tržaškem. Hudega poraza LpT so se okoristili demokristjani in socialisti. KD je postala zdaleč stranka relativne večine, socialisti so močno okrepili svoje svetovalske vrste, komunisti pa so nazadovali, čeprav so pri nas zajezili poraz, ki so ga doživeli v Furlaniji in drugod po državi. Tudi na Deželi so se stvari kmalu razjasnile, tako da so že v prvih dneh avgusta izvolili predsednika in novo vlado. Dane so bile torej vse možnosti, da bi najkasneje v prvi polovici septembra lahko tudi Trst dobil novega župana.

Stvari pa so se zasukale v popolnoma nasprotno smer. KD vztrajno zahteva župansko mesto, ker je stranka relativne večine in ker je njen nosilec liste Richetti prejel največ preferenc, predsedstvo pokrajine ponuja socialistom, vodstvo KZE pa melonarjem. PSI pa odločno zavrača ta predlog. Prvič, ker je mnenja, da ima KD že predsednika Dežele in bi s tržaškimi županom imela vse župane največjih mest v Furlaniji-Juljski krajini. Drugič, ker je prepričana, da bi demokristjanski župan v teh pogojih ne predstavljal "politične sinteze" med koalicijskimi komponentami. Od tukaj predlog za izvolitev laičnega župana na čelu uprave, ki bi vodila mesto do evropskih volitev prihodnjega junija.

Spor med socialisti in demokristjani spretno izkorišča Lista, ki so

jo volilci dokončno postavili v kot, sedanja zmeda pa jo samo krepi in daje poguma njenemu najbolj skrajnemu krilu, ki ga vodi deželni svetovalec Gambassini. Programi novih uprav pa so mimo lepih besed in obljub pri vsem tem žal postranska zadeva.

Konkretni izhodi iz tega zapletenega položaja v tem trenutku in v teh pogojih ni videti. Jutri se bodo pogajanja premaknila v Rim, kjer bodo tržaške zdrahe skušali premostiti ali vsaj nekoliko zglediti najvišji voditelji KD in PSI. Mogoče jim bo to uspelo, mogoče pa tudi ne. Tudi v primeru dogovora pa bodo medsebojna nezaupanja na krajevni ravni ostala, tako da bomo tudi po izvolitvi morebitnih večinskih uprav vsaj še nekaj časa pričali določeni nestabilnosti. Oblikovanje manjšinske koalicije, ki je v teh razmerah ne gre izključiti, pa bi prej ali slej pripeljalo do komisarske uprave in po vsej verjetnosti do predčasnega razpusta šele pred tremi meseci izvoljenega občinskega sveta.

Položaj morda ni še prav dokončno kompromitiran, zavlačevanja pa so že povzročila ogromno škodo vseh krajevni skupnosti, ki čaka na rešitev številnih in perečih odprtih vprašanj. Za navadnega državljana pa so itak te zdrahe nerazumljive, saj iz dneva v dan poglabljajo razdor med politiko in civilno družbo.

SANDOR TENCE

Razstavo bodo odprli jutri

V Galeriji TK pohištvo v umetniški preobleki

Tudi druga razstava sezone galerije Tržaške knjigarne bo nudila vpogled v neko izvirno umetniško pojmovanje, ki je zanimivo zlasti za teorike umetnosti. »Pohištvo in umetniki« je namreč neobičajna razstava, na kateri bo sedem umetnikov razstavilo predmete vsakdanje uporabe, a ki so z umetniškim posegom spremenili svoj videz in seveda — kar je tudi najpomembnejše — svojo vlogo in sporočilnost.

Razstavo je oblikoval italijanski kritik Giorgio di Genova iz Rima, ki ima za sabo že številne kakovostne in prestižne prireditve, saj je sodeloval na rimskem kvadrinialu in beneškem bienalu. Za to razstavo pa je povabil sedem italijanskih umetnikov — samo eden je Arabec, a živi in ustvarja v Rimu — ki so ustvarili ali predelali različne kose pohištva: pekelnike, svetilke, mizice, stolice in posode za dežnike. Umetniki — Nado Canuti, Pasquale Di Fabio, Federico Gismondi, Ali Al Jabiri, Paolo Pratali, Daniele Rancati in Tina San — se ne ukvarjajo z designom, njihov namen je reinterpretirati predmete, jim najti novo sporočilnost. Njihov poseg je včasih celo posiljevalen, saj predstavijo predmete v čisto nove pomenske kontekste. Samo na ta način pa je seveda mogoče govoriti o umetniškem posegu, ker predmete dvignejo iz porabniškega konteksta in mu ustvarijo novo "auro". Čeprav nasilno, jih dvignejo na raven umetniškega predmeta, ker jim vsilijo svojo vizijo o umetnosti.

»Take izbire so precej nenavadne,« nam je povedal vodja galerije Franko Vecchiet, »a niso slučajne. Naša galerija noče operirati z italijanskimi umetniki, kot to počnejo druge tržaške galerije, saj je taka ponudba v Tr-

stu že nasičena. Zato pa iščemo, zlasti ko gre za italijanske umetnike, sveže umetniške pristope in nove teorične in kritične stimulacije.«

Ekspozate bodo prvič razstavili v Trstu — samo posodo za dežnike so že predstavili na Expobarju — nato pa jih bodo prenesli v Carraro in Rim. (bg)

Abonma v SSG

Izjava zastopnika Slovenske prosvete, MARIJA MAVERJA:

»Križa ni samo gledališka, temveč vse-zamejska; vendar pri SSG ugotavljamo neke nove pobude, kot je na primer poletna gledališka sezona, ki je zbudila veliko zanimanja. Slišali smo, da se misli po tej poti nadaljevati, da bo na Repentabru prihodnje leto velika predstava Slehernika in paralelno še druga zabavna predstava za široko publiko. Vsekakor so to pobude, ki bodo gledališče približale gledalcem in gledalce gledališču. Verjetno danes ni več čas za muzealno gledališče samo med štirimi zidovi, pač pa je potrebno večji stik z gledalci tudi zaradi majhnega zaledja, iz katerega naše gledališče zajema. Zato je nujno, da to gledališče čim bolj živi s svojo publiko in da ta publika čuti z gledališčem.«

Danes in deželnem svetu o zahtevi komunistov po odstavitvi Carboneja

Deželni svet bo danes dopoldne na izredni seji obravnaval zahtevo po odstavitvi podpredsednika deželne vlade Gianfranca Carboneja, ki jo je predložila svetovalska skupina KPI. Poteza komunističnih predstavnikov je povezana s sodnim postopkom proti Sandru Monciniu in s pismi, ki so jih nekatere vidne tržaške osebnosti poslale ameriškega sodniku, ki se je ukvarjal s to afero. Med temi je tudi Carbone. Pismo v ZDA sta med drugim poslala tudi predsednik tržaške turistične in letovišarske ustanove Barison in predsednik upravnega sveta tržaške hranilnice Terpin.

V zgodovini deželnega sveta je to prvič, da je neka svetovalska skupina zahtevala odstavek člana deželne vlade. Načelniki svetovalskih skupin imajo zato nekaj težav s proceduralnim postopkom in s potekom današnje izredne seje, zato se bodo spet sestali danes zjutraj, da se dokončno domenijo o poteku razprave. Deželni statut določa le, da je za prodor zahteve po odstavitvi Carboneja potrebna absolutna večina glasov.

S to afero, ki je močno odjeknila tudi v vsrednjem tisku, se je predsinočnjim ukvarjalo deželno vodstvo PSI na seji, ki je trajala šest ur. Deželni sekretar Saro je uvodoma izrekel solidarnost podpredsedniku dežele. Kritični do Carboneja so pa zeleni, ki so včeraj formalno zahtevali Carbonejev odstop. Če do tega ne bo prišlo, pravijo zeleni, bodo danes podprli stališče komunističnih svetovalcev.

Zeleni in naravovarstveniki v Bazovici

Z odločitvijo občinskega odbora se za prebivalce Bazovice vprašanje lokacije sinhrotrona nikakor še ni zaključilo. Na pobudo Zelene alternativne liste so se v ponedeljek zvečer v Bazoviškem domu zbrali vaščani in predstavniki različnih mestnih naravovarstvenih in drugih organizacij, da bi razpravljali o možnih nastopih.

Kot sta poudarila občinski in pokrajinski svetovalec Zelene Liste Maurizio Bekar in Sandro Capuzzo, so možnosti, da bi preprečili lokacijo sinhrotrona na področje T8 (pri Bazovici) sicer res majhne, Bazovci pa so na zborovanju enotno poudarili, da mislijo skupno s prebivalci okoliških vasi v različnih oblikah nastopiti v obrambo pomembnega naravnega in gospodarskega bogastva, ki ga predstavlja bazovski gozd. Ob različnih izhodiščnih točkah je bil na sestanku govor o vsebini in obliki pobud, ki naj bi jih v bodočih dneh, rok za nastop je namreč izredno kratek, izvedli predvsem vaščani ob podpori slovenskih organizacij in naprednih strank. Omenjena je bila tudi možnost izvedbe krajevnega posvetovalnega referenduma, ki pa ne bi imel nobene pravne veljave. (sp)

Podatki Trgovinske zbornice za prvi dan razdeljevanja

Bone dvignilo šest tisoč upravičencev

Tudi drugi dan razdeljevanja bonov za bencin po znižani ceni je šel mimo brez hujših zapletov. Vrste pred občinskimi izpostavami so bile sicer tudi včeraj, posebno ob odprtju okenc in v poznih popoldanskih urah, precej dolge, vendar po eni, ali v najslabšem primeru dveh urah potrpežljivega čakanja, so upravičenci lahko spravili v žep barvane listke, s katerimi bodo do 30. aprila lahko kupili 550 litrov bencina super po 550 lir. To velja za lastnike avtomobilov z več kot 11 davčnimi konjskimi silami, kajti lastniki manjših avtomobilov imajo pravico le do 400 litrov bencina po neobdavčeni ceni. Novembra bo Trgovinska zbornica razdelila še preostali kontingent bonov.

Po podatkih Trgovinske zbornice so prvi dan porazdelili 3,3 milijona litrov bencina med 6 tisoč upravičence. Največ upravičencev je prišlo na svoje v občinski izpostavi v Valmauri, kjer so bone razdelili 700 osebam za skupnih 375 tisoč litrov. Sledi izpostava pri Sv. Jakobu, kjer so dragocene lističe razdelili 470 osebam za skupnih 260 tisoč litrov. Pri ACI je bone dvignilo 240 podjetij za 126 tisoč litrov. Med okoliškimi občinami je prva Dolina, kjer so zadovoljili 240 upravičencev, sledi pa ji devinsko-nabrežinska in miljska.

Čeprav črpalkarji niso včeraj zabeležili hujšega navala, so bonov izredno veseli, saj jim bo državni poseg rožnato obarval bodočnost. Položaj lastni-

Tržaški avtomobilist se zadovoljno smehlja, ko plačuje z novimi boni bencin po znižani ceni. Kdo ve, ali je pri tem prihranil lepe denarce, ali samo pot do bližnje črpalke onstran meje...

(foto Križmančič)

kov črpalk je bil naravnost dramatičen, kajti Tržačani so množično tankali v Jugoslaviji in veliko lastnikov je bilo prisiljenih zapreti črpalke. Na Krasu so bencinske črpalke postale že prava redkost. Zelo verjetno je, da bodo boni poživili to trgovsko dejavnost.

Naj še enkrat spomnimo, da upravičenci lahko dvignejo bone le na izpo-

stavi, označeni na potrdilu, ki so ga prejeli ob izročitvi prošnje. Pri sebi morajo imeti prometno knjižico in veljaven osebni dokument. Kdor ne more osebno dvigniti bonov, mora na Trgovinsko zbornico, kjer bo lahko podpisal overovljeno pooblastilo za drugo osebo. Akt stane 13 tisoč lir.

Še ta teden je urnik za dvig bonov v občinskih izpostavah od 14. do 20. ure. V Nabrežini vsak dan od 9. do 13. ure, popoldne (razen ob sobotah) od 17. do 19.; Repentabor: vsak dan od 8. do 14.; Zgonik od 8. do 13.; ob torkih in četrtkih tudi od 15. do 18.; Dolina: vsak dan od 8.30 do 12., ob ponedeljkih in sredah tudi od 15.30 do 17.45.; Milje: od ponedeljka do petka od 15. do 19. ure.

■ Predstavništvo staršev Centra za motorično vzgojo (CEM) se je včeraj v prisotnosti predstavnikov sindikata CGIL in predstavnikov združenja AIAS Capechija srečalo z občinskim odbornikom za zdravstvo Luciom Cernitzem. Občinskemu odborniku so starši predložili težave centra, ki se ukvarja predvsem z motorično vzgojo ter s prevozom, zaposlitvijo in integracijo mladih s hujšimi problemi. Cernitz je zagotovil, da se bo zavzel za premostitev težav centra, ki so predvsem v pomanjkanju kvalificiranih socialnih delavcev.

Ob izgubi dragega Borisa Božiča žaluje brat Pepi z družino. Žalovanju se pridružujejo vsaki Oskar, Miro in Erminia z družinami.

Jutri na šoli I. Cankar začetek tečaja 150 ur

Tudi letos se bo na nižji srednji šoli Ivan Cankar pri Sv. Jakobu odvijal tečaj 150 ur. Tečaje v slovenščini je že od leta 1979 priboril Sindikat slovenske šole. Tečaji so dostopni vsem delavcem in odraslim, ki niso dokončali obveznega šolanja in nudijo v prvi vrsti možnost za boljšo kvalifikacijo na delovnem mestu.

Včeraj je bilo na šoli prvo uradno srečanje tečajnikov z ravnateljem šole Stefančičem, s profesorji, ki bodo poučevali na tečaju ter s predstavnikom Sindikata slovenske šole. Ravnatelj je orisal tečajnikom, ki jih je letos vpisanih skupno 16, delovni program letošnjega šolskega leta. Ministrske programske smernice iz leta 1975 nakazujejo splošen program, udeleženci tečaja pa skupno s profesorji prikrojijo program svojim potrebam in zanimanjem. Tečaj se bo začel jutri in bo potekal vsak delovni dan od 18.30 do 21.30, sobota pa bo prosta. Tedensko bodo imeli tečajniki skupno 16 ur pouka in sicer tri ure slovenščine, tri ure zgodovine in zemljepisa, tri ure tujega jezika, štiri ure matematike in prirodoznanosti ter tri ure italijanščine, knjige pa bo tečajnikom posodila šola. Pouk bo trajal do konca maja 1989 za skupno več kot 350 ur. Komisijo ob zaključnem izpitu sestavljajo profesorji, ki na tečaju poučujejo, udeleženci pa dobijo po uspešno opravljenem izpitu diplomu nižje srednje šole. Skratka gre za pobudo, ki bi jo morali tisti, ki še nimajo diplome srednje šole, nujno izkoristiti.

Štirje sloni v tržaškem pristanišču

Včeraj ponoči je v Trst prispel nad vse nenavaden tovor — dve slonici z mladičema. Pripeljali so se z izraelsko ladjo Lotus, ki je zasilna ob petem pomolu v Novem pristanišču, in bodo že danes zapustili naše mesto.

Velike afriške živali so bile prej last izraelskega zoološkega vrta, pred kratkim pa jih je kupil živalski vrt v Londonu. Prav gotovo se bodo samici in mladiča v svojem novem domu veliko bolje počutili, saj bodo imeli na razpolago več metrov zemlje kot prej. V londonskem zoološkem vrtu safari se bodo lahko, čeprav v omejenem prostoru, nekoliko bolj svobodno gibali.

Nenavadni tovor izraelske ladje bi bili morali izkrcati že včeraj zvečer, zaradi raznih zapletljivajev pa so vse odložili na danes. Ladja Lotus je, kot kaže, prevažala tudi eksploziv, ki ga je bilo treba takoj ob prihodu raztovoriti. Štirje sloni so morali zaradi tega nekoliko počakati. Že danes pa bo verjetno prišel ponje tovornjak iz Anglije in jih bo odpeljal proti njihovi novi domovini.

Zagonetna smrt nočne kopalke v Barkovljah

Včeraj pozno zvečer je v dokaj nenavadnih okoliščinah pred barkovljsko obalo utonila ženska srednjih let, katere istovetnost ni še povsem gotova. Njeno truplo so v morju pri kopalšču Topolini nekaj po 22. uri zaznali trije mladi Tržačani, in sicer brata Emanuele in Michele Kovacic ter njun prijatelj Alessandro Ukmar. Na njihov poziv so prihiteli karabinjerji, katerih potapljači so truplo potegnili na suho. Potrdilo o smrti je izdal zdravnik Rdečega križa Igor Zadnik, ki je ugotovil, da je nesrečnica umrla zaradi utopitve.

Resnici na ljubo gre za precej zagonetno smrt. Brata Kovacic in Ukmar so žensko videli, ko je bila še pri življenju, točneje med kopanjem. Mladenici so na kopalšču Topolini s trnki lovili ribe in so jo od 19.30 do 22. ure večkrat videli v vodi in zunaj nje. »Vprašali smo jo, ali ni voda premrzla, pa nam je odgovorila, da ne,« so nam povedali. »Mimo tega nam je ta nenavadna nočna kopalca delala čuden vtis še iz drugih razlogov. Videti je bilo, kot da bi ne znala plavati, vsaj dobro ne, saj se je v vodi v glavnem držala kake skale, sicer pa se pomikala po sunkih kot človek, ki je v vodi negotov,« so mladeniči pristavili. Omeniti tudi velja, da so truplo našli nekaj metrov ob obale prav blizu table, ki opozarja, da je kopanje zaradi onesnaženosti voda prepovedano.

V trenutku, ko pišemo, istovetnost nesrečnice ni še povsem gotova. Karabinjerji sklepajo, da gre za Marcello Pintl. Tako vsaj piše na avtobusni izkaznici, ki jo je imela ženska pri sebi. Stara je bila okrog 50 let.

Ob 10-letnici poimenovanja šole

Učenci rojanske osnovne šole so se poklonili spominu bazoviških junakov

3. decembra 1988 bo deset let, odkar smo poimenovali rojansko osnovno šolo po bazoviških junakih.

Vsako leto smo obletnico poimenovanja proslavili s primerno slovesnostjo v šolski veži pred obeležjem. Vedno se je izkazal predvsem peti razred pri izvajanju programa, ker učencem petega razreda skušamo čimbolj približati našo zgodovino, zato jo bolj razumejo in dojamejo kot mlajši. Vedno so bili tudi prisotni nekateri člani Odbora za proslavljanje bazoviških žrtev in Mario Magajna.

Letos smo pa želeli na svojevrsen način proslaviti desetletnico. Že v prvem tednu pouka, v petek, 23. septembra, smo se podali na bazovsko gmajno, da bi vsi učenci tudi spoznali kraj, kjer so padli bazoviški junaki.

Tiho, zbrano smo se bližali spomeniku. V iglavih je šepetal samo veterček. Korajžno smo zapeli Grudnovo Sinku, Našo vojsko in Bilečanko. Peti razred je v zboru deklamiral besede - verze, ki so vklesani v marmornato ploščo v naši šolski veži. Pesem je napisal Miroslav Košuta ob priliki poimenovanja šole za naše učence. Nato so petošolci sproščeno pripovedovali o času, v katerem so živeli naši mladi junaki in tudi o junakih samih.

Pesnik Miroslav Košuta je bil naš častni gost. Prikazal nam je čas in junake v lepi luči, to so njihove zasluge, da smo danes veseli, se pogovarjamo in učimo v materinem jeziku, on pa lahko piše pesmice. Živo in prisrčno je vsakemu razredu povedal eno svojo

pesem, na koncu eno tudi učiteljicam.

Tam na bazovski gmajni smo imeli občutek, da je vsak izmed nas vsaj za trenutek začutil, kako težka je bila naša preteklost in da smo zdaj veseli, ker nam sije svobodno sonce!

Na spomenikovo stopničko je učen-

ka položila velik šop rdečih nageljnov in najbrž prvič tudi doživela, kako z enominutnim molkom počastimo spomin velikih mož.

Še sliko za spomin...

Učenci V. razreda osnovne šole Bazoviški junaki - Rojan

Praznik grozdja v Podlonjerju

Tudi v Podlonjerju je bil preteklo soboto in nedeljo praznik grozdja. Kot vsako leto sta bila tudi tokratna organizatorja prireditve Odbor Ljudskega doma ter Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov.

Lepo vreme je dalo svoj prispevek, da je prireditev zelo lepo uspela. V soboto in nedeljo so delovali dobro založeni kioski; prvi večer je za ples in dobro razpoloženje poskrbel ansambel Veseli godci iz Boljunca, v nedeljo popoldne pa je igrala skupina »Triestinisima«.

Ob 18. uri je bilo nagrajevanje najlepših grozdov, po domače špronov. Med sedemnajstimi zelo lepimi grozdi so prvo nagrado dodelili Salvatoreju Colinu, drugo Francu Gecu, tretjo pa Miranu Mezgecu.

Jutri koncert v štivanski cerkvi

Jutri ob 20.30 bo na sporedu v stari štivanski cerkvi zadnji koncert klasične glasbe, ki se vključuje v glasbeno pobudo "Note Timave". Pobudnik teh srečanj je glasbena šola "Punto Musicale" v sodelovanju s kulturnim društvom Proposta ter s tržaško turistično ustanovo, z družbo Cremcafé Prima Rovisa in z mlekarno Latterie Carsiche. Pokrovitelj je devinsko-nabrežinska občina.

Na sporedu bo "Perite messe solenne" Gioacchina Rossinija v izvedbi skupine, v kateri so tudi nekateri člani Verdijevega gledališča.

Poletni urnik razstave o trti v Kraškem muzeju

Tržaška Pokrajina obvešča, da so spremenili urnik za ogled razstave "Človek in trta" v Kraškem muzeju v Repnu. Obiski razstave — ki jo je pokrajinsko odborništvo za kmetijstvo priredilo v sodelovanju s Slovensko narodno in študijsko knjižnico v Trstu — so možni ob delavnikih od 16. do 19. ure, ob praznikih pa od 14. do 19. ure. Razstava, ki je bila doslej deležna velikega uspeha občinstva, bo odprta še mesec dni.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obvešča, da je odhod avtobusa za izlet v Rovinj in Limski kanal jutri, 29. t. m., ob 7.30 izpred deželne palače na Trgu Oberdan.

Sindikat upokojencev CGIL Nabrežina-Križ sporoča, da se bo izlet v Celje in okolico, predviden ob 30. septembra do 2. oktobra, vršil od 21. oktobra do 23. oktobra. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Za informacije telefonirati ob uradnih urah na št. 200036.

SPDT priredi v nedeljo, 2. oktobra, izlet z osebnimi avtomobili na Slavniki, kjer bo tradicionalni spominski pohod v organizaciji Obalnega planinskega društva iz Kopra. Odhod ob 7.30 s trga v Bazovici. Izlet vodi Zvonko Vidau, ki je na razpolago za vse informacije (tel. 212359).

kino

ARISTON - 17.30, 22.00 *La leggenda del santo bevitore*, r. Ermanno Olmi; i. Rutger Hauer, Anthony Quayle.

EXCELSIOR I - 18.00, 22.15 *Good morning Vietnam*, r. Barry Levinson; i. Robin Williams.

EXCELSIOR II - 17.45, 21.45 *Madama Souzatzka*, r. John Schlesinger; i. Shirley McLaine.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 *L'impero dei sensi*.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 *Bat 21*.

NAZIONALE III - 16.15, 22.00 *Viva Vanessa*, porn., □□.

NAZIONALE IV - 17.00, 22.00 *Brivido d'estate*, dram., ZDA 1988, r. M. Gleason, i. L. Singer, A. Edwards.

FENICE - 17.00, 22.15 *Big*, r. Penny Marshall; i. Tom Hanks.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 *Scuola di polizia 5*, kom., ZDA 1988; r. A. Myerson; i. B. Smith, D. Graff.

MIGNON - 16.00, 22.15 *Cenerentola*, ris., prod. Walt Disney.

EDEN - 15.30, 22.10 *Trasgressioni erotiche*, porn., □□.

CAPITOL - 16.00, 22.00 *Quarto commandamento*, dram., Fr. 1988; r. B. Tavernier; i. B. P. Donnadieu, □□.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.00 *La maschera*, dram., It. 1988, r. F. Infascelli, i. H. B. Carter, M. Maloney.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 *Eruption*, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Franciška 20 - je do 28. t. m. na ogled razstava EX VOTO IN UMETNIKI.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA. Urnik: od 10.30 do 18.30.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odssek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborštvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 14. do 19. ure.

V tržaški Občinski galeriji bo do 9. oktobra razstavljal svoja dela slikar Boris ZULIAN.

V galeriji Torbandena je do 2. oktobra na ogled razstava slik umetnika Giuseppe ZIGANE.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. Do 8. oktobra razstavlja član Foto Trst 80 Antonio SPAZZAL na temo TIHOŽITJA IN KRAJINE. Odprtje razstave danes, 28. 9., ob 20.30. Na otvoritvi bodo sodelovali člani Foto Trst 80 z diapozitivi o Kraškem pustu. Vabljeni!

V galeriji Tommaseo (Ul. del Monte 2/1) je do 7. oktobra odprta razstava slikarke Brigitte BRAND.

Oglasni oddelek

sprejema oglase in razna obvestila vsak dan od 8. do 13. ure po tel. 7796-611

gledališča

VERDI

Jesenska simfonična sezona - V soboto, 1. oktobra ob 20.30 (red A) bo na sporedu koncert violinista Alda BENNICIJA. Dirigent Alessandro Pinzauti. Na sporedu Mozartove, Hindemithove in Mendelssohnove skladbe. Ponovitev koncerta ob 18. uri za red B.

Pri blagajni gledališča Verdi so v teku vpisovanja novih in potrditev starih abonmajev.

ROSSETTI

Gledališka sezona 1988/89 - Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrditev starih ob 1. oktobra.

CRISTALLO - LA CONTRADA

Pri blagajni gledališča Cristallo (Ul. Ghirlandaio 12) so v teku vpisovanja novih abonmajev.

SSG

Jutri ob 11. uri bo v gostilni pri Subanu (Ul. Comici 2) predstavitev repertoarja gledališke sezone 1988/89.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 28. septembra 1988 VENCELJ

Sonce vzide ob 6.00 in zatone ob 17.51 - Dolžina dneva 11.51 - Luna vzide ob 18.52 in zatone ob 9.26.

Jutri, ČETRTEK, 29. septembra 1988 MIHAEL

PLIMOVANJE DANES: ob 04.08 najnižje -38 cm, ob 10.20 najvišje 55 cm, ob 16.54 najnižje -52 cm, ob 23.01 najvišje 29 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21 stopinj, zračni tlak 1023,5 mb ustaljen, veter 5 km na uro zahodnik, vlaga 77-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA SE JE: Miriam Peruzzi.

UMRLI SO: 63-letna Liliana Medeo, 89-letna Giuseppina Amadi, 85-letna Vittoria Pasian, 82-letna Maria Zamarin, 91-letni Oscar Blocchi, 60-letni Adelchi Candotti, 78-letna Libera Urbanaz, 84-letni Raffaele Caia, 66-letni Luigi Messtroni, 77-letna Olga Giorgini, 70-letni Tullio Tamaro, 81-letna Caterina Milocco, 80-letna Giorgina Giovannini.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 26. septembra, do sobote, 1. oktobra 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Lungomare Venezia 3 (MILJE). PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1, Trg Cavana 1, Lungomare Venezia 3 (MILJE). PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

prispevki

Ob 5. obletnici smrti Bruna Danieluta daruje družina Rupelli 50.000 lir za Zadrugo Ban.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1988-89

Franco Brusati

Galantni pogovori

Režija: Boris Kobal

Igrajo: Mira Sarđoč, Silvij Kobal, Maja Blagovič in Stojan Colja

Premiera v Kulturnem domu v Trstu v petek, 30. septembra, ob 20.30 - ABONMA RED A

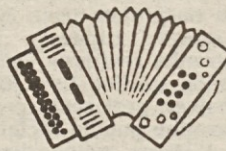
PONOVITVE:

v soboto, 1. oktobra, ob 20.30 - ABONMA RED B - prva sobota v nedeljo, 2. oktobra, ob 16.00 - ABONMA RED C - prva nedelja

Vpisovanje abonmentov od 10. do 14. ure in od 17. do 19.30, tudi po telefonu 734265, pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

KD F. VENTURINI DOMJO

Šola za diatonično harmoniko

vabi interese na sestanek

danes, 28. septembra 1988, ob 20. uri v Kulturni center A. Ukmar-Miro pri Domju

TK Galerija

Ul. sv. Franciška 20

Vas vabi

jutri, 29. t. m., ob 18. uri na odprtje razstave

UMETNOST IN POHIŠTVO

Nado Canuti, Pasquale Di Fabio, Federico Gismondi, Ali Al Jabiri, Paolo Pratali, Daniela Rancati, Tina San.

koncerti

Štivanska cerkev

V petek, 30. t. m., ob 20.30 bo na sporedu tretji in zadnji koncert klasične glasbe poletne sezone. Petite Ensemble bo izvajal Rossinijeve skladbe.

Repentabska cerkev

V nedeljo, 2. oktobra ob 18. uri bo v sklopu glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe nastopil WIELAND KUJIKEN.

mali oglasi

NAŠLI SMO 19. septembra med Gabrovcem in Prosekom psa pasme volpino belo-rjave barve. Tel. 229474.

EMIL PURIČ je v Repnu odprl osmico.

OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Šempolaju.

TRGOVSKO PODJETJE išče uslužbenca za poslovalnico v Trstu in Gorici. Zateva se dobro poznanje uvoznega in izvoznega poslovanja, plača po dogovoru, jamči se diskretnost. Pismene ponudbe na Upravo Primorskega dnevnika v Gorici, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Trgovsko podjetje".

OB SOBOTAH iščem delo kot hišna pomočnica. Tel. 231037.

MARKET PRALNIH PRAŠKOV UDOVIČ - Narodna 28 na Opčinah (pri tramvaju), nadaljuje prodajo po ugodnih cenah.

MOŠKI PARFEMI GIANNI VERSACE. Kozmetika 90 na Opčinah.

PRODAM dvojce železnih vrat, 2,20m x 0,80 m. Tel. 226619.

PRODAM A 112 elegant, rdeče barve, letnik '81, v zelo dobrem stanju. Tel. 363531 od 13. do 14. ure.

PRODAM dve stanovanji v Doberdobi za cerkvijo. Telefonirati na št. 0481/882367.

PRODAM zazidljivo zemljišče v Sovodnjah. Tel. 0481/882020.

PRODAM sode za vino raznih velikosti in raznovrstno drugo orodje za vino in kletarjenje. Tel. 0481/489530.

PRODAM črno grozdje v Borštu. Tel. 228447.

PRODAM črno grozdje po dogovoru. Tel. 228139.

PRODAM hrastove sode: 2 po 15 hl in enega od 23 hl. Tel. 229112 ali 229331.

PRODAM prostor 60 kv. m v Ricmanjih, primeren za skladišče ali stanovanje. Tel. 228390.

PRODAM domače črno grozdje. Tel. 821255 po 18. uri.

PRODAM akacijeve kole za vinograd, po dogovoru tudi za nasade aktinidije, ter drva za kurjavo. Žnidričič - Števerjan - tel. 0481/884161 ob večernih urah.

PRODAM 5 kompletnih koles 145 SR 14 znamke Michelin in rezervne dele za avto peugeot 304 po zmernih cenah. Tel. 212237.

PRODAM hišo na Krasu potrebno popravil. Tel. 213061.

razne prireditve

Knjižnica P. Tomažič in tovariši ter **SKD Tabor Opčine** prirejata v petek, 30. septembra, ob 20.30 literarni večer: ALEKSIJ PREGAR - VEČER MOJE POEZIJE. Predstavitve Roberto Damiani in Josip Tavčar. Sodelujejo recitatorji Giammaria Bugatto, Andrej Pisani, Alda in Giuliano Sosič ter avtor ob klavirski spremljavi Silvija Donatija. Vabljeni!

V cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah bo v nedeljo, 2. oktobra, PRAZNIK ROŽNOVENČNE MATERE BOŽJE. Slovesna maša bo ob 8. uri, po maši procesija. Vabljeni noše.

SKD Barkovlje - Ul. Cerreto 12 priredi PRAZNIK KARAMALOV v nedeljo, 2. oktobra, z začetkom ob 15.30. Poskrbljeno za hrano, pijačo in veselo razpoloženje.

menjalnica

27. 9. 1988

Ameriški dolar	1390.—	Japonski jen	9,75
Nemška marka	743.—	Švicarski frank	879.—
Francoski frank	217.—	Avstrijski šiling	105,50
Holandski florint	659.—	Norveška krona	199.—
Belgijski frank	35.—	Švedska krona	214.—
Funt šterling	2330.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1980.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1050.—
Grška dramma	8,75	Debeli dinar	0,38
Kanadski dolar	1130.—	Drobni dinar	0,38

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

Z Guccinijevega koncerta v Pordenonu
Štiridesetletnik in najstniki

Ko je Francesco Guccini v ponedeljek, približno dvajset minut po domeni uri, stopil na oder pordenonske športne palače, se je v istem trenutku oglasilo vseh pet tisoč prisotnih. Zdelo se je celo, da ploskanju, s katerim so sprejeli tega velikana italijanske avtorske pesmi, ne bo več konca. Vse bi se zdelo zelo »običajno« in nadvse naravno, ko bi ne ponedeljkovo občinstvo večinoma sestavljali tako mladi ljudje, od katerih so mnogi bili v časih Guccinijevega prvega ustvarjanja še tako rekoč v plenicih. Ob tej posebnosti se marsikdaj začudi tudi sam kantavtor, ki je pozneje, po zaključenem koncertu, sam priznal, kako ga ta neverjeten odziv mladih vedno znova preseneča, saj je med njim - že zrelim štiridesetletnikom - in marsikaterim prisotnim skorajda generacijska razlika. Vsekakor pa se ta starostni razmak kaže le v letih: uspeh, ki ga Guccini ima med temi mladimi, je pač jasen dokaz, da so njegove pesmi veliko več kot zgolj popevke...

Guccini je svoj ponedeljkov nastop v Pordenonu začel z znamenito *Canzone per un'amica*. Po tej so si v naslednjih dveh urah in pol sledile nove in stare pesmi, večino od teh je italijanski kantavtor predstavil v novi instrumentalni interpretaciji (kot je za »prave« koncerte v živo tudi dobro pravilo!). Za nekatere pesmi pa je kljub vsemu segel po svoji zvesti kitari in tako vsaj za nekaj minut pričaral tisto posebno glasbeno vzdušje, ki je spremljalo vse njegove največje kantavtorske uspehe prvih let. Zanimivo je pred-

vsem slediti Guccinijevim glasbenim izbiram: kljub temu namreč, da so njegove pesmi iz zadnjega obdobja veliko bogatejše v instrumentalni obdelavi, je v njih še vedno živo prisotna tista značilna srž, ki jo je z besedami zelo težko opisati. Kdor Guccinijev opus vsaj v glavnih obrisih pozna, bo gotovo zaznal neko razliko med pesmimi, ki so nastale v šestdesetih letih ali pred razmeroma kratkim časom. Obenem pa bo v njih začutil isto umetniško moč človeka, ki v včasih enostavne melodije vpleta izredno globoka razmišljanja, prepredena tudi s surovim razkrivanjem prevečkrat zastrtih resnic.

In prav pri njegovih enostavnih, preprostih, a istočasno sugestivnih melodičnih strukturah lahko iščemo vpliv ljudske pesmi, ki Guccinija že od nekdaj strastno privlačuje in ga sili v nenehno iskanje ljudskega, preprostega, ne nazadnje pristno človeškega bistva. Vse te prvine najdemo tudi v Guccinijevih besedilih, ki se marsikdaj tesno približujejo pesniški liriki. Zdi se, da se njegova kantavtorska moč sprošča naravnost iz teh žalostnih zgodb o vsakdanjem življenju, ki so vselej nekoliko otožne, tudi če se nam prvi trenutek dozdeva, da so nastale za zabavo. Tudi Guccini, kot še nekateri drugi italijanski kantavtorji, razgali človeka, o njem pripoveduje, postavlja ga v razsežnosti, ki so tesno vklebne v družbeno stvarnost in današnjega človeka pogujejo. Guccinijeve pesmi niso same sebi v namen, z njimi hoče avtor vselej izraziti del sebe, del svojih misli in prepričanj: včasih banalne zgodbe so le pretveza za glasen ugovor krivicam, za izživalen upor ustaljenim resnicam...

Guccinijev nastop je bil zelo sproščen: med pesmimi se je kantavtor kar se da naravno pogovarjal z občinstvom, s člani ansambla, glasno je razmišljal o svojih pesmih, tako da je koncert stekel brez vsake premišljene »dramatizacije«, ki postaja za nekatere glasbenike naravnost obvezna. Z motivi z zadnjega LP *Signora Bovary* so se izmenoma prepletale Guccinijeve že klasične pesmi, kot so na primer *Due anni dopo*, *Auschwitz*, *Autogrill*, *Dio è morto*, *Primavera di Praga*, *L'ubriaco*, *Canzone dei dodici mesi*, *Venezia in Asia*, vse do lirčne *Il vecchio e il bambino* in presunljive *La locomotiva*, za konec pa še *Al trist*, v modenskem narečju.

Poleg seveda »brezhibnega« Guccinijevega nastopa je čudovito izstopal ves instrumentalni del koncerta. Odlični glasbeniki, ki so v ponedeljek nastopili v pordenonski športni palači, že vrsto let spremljajo Guccinija na njegovih koncertih in so res vredni izrednega občudovanja: kitarist Juan Carlos "Flaco" Biondini, saksofonist Roberto Manuzzi, tolkalist Ellade Bandini, basist Ares Tavolazzi in klavirist Vince Tempera. (dam)

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Na oltarju samo kot svetnice

Tri ženske-duhovniki luteranske cerkve

Ker sem v vseh ozirih popoln laik, tako glede prepričanja kot tudi poznavanja teoloških zakonitosti katoliške vere, se z dozo upravičene previdnosti spušчам na ovinkasto pot ocenjevanja uradnih dokumentov papeža Wojtyle. Vendar pa me je tako odločna prepoved, da bi ženske v okviru katoliške cerkve sploh lahko kdaj stopile na oltar kot duhovniki, dovolj zbudila, da se oglašam k razpravi. Uvodoma pa še obrobna pripomba: v slovenščini ne premoremo ženske drugače ne za laik ne za duhovnik.

Globoke so korenine ženske neenakopravnosti, globje od misli svetega očeta Janeza Pavla 2. Kljub temu je ob sami odločitvi papeža ženski svet, pretreslo spoznanje, da Wojtyła ob tem vprašanju ne prevevajo nikakršni dvomi. Po njegovem mnenju ženska ne more predstavljati katoliške Cerkve.

Ker nisem katoličanka in sem kot taka precej neobremenjena v odnosu do ureditve Cerkve, ne sanjam o papežu ženskega spola, ki potuje širom po svetu v družbi moža in otrok. Te sanjske želje je izrekla nemška teologinja Uta Ranke-Heinemann kot nekakšna glasnica tistega kroga vernic, ki se potegujejo za vzpostavitev popolne enakopravnosti ali enakosti položaja med moškimi in ženskami tudi v okviru verskih struktur.

Točne besede in zatorej tudi misli Janeza Pavla II. bodo znane v kratkem, ko bo integralno objavljen njegov dolg tekst »Mulieris dignitatem«. Na 120 straneh sedanjih papež utemeljuje, zakaj ženska nikakor ne more prevzeti najvišjih odgovornosti v katoliški Cerkvi. Pri tem se prav-

zaprav ne oddaljuje veliko do prepričanj njegovih neposrednih predhodnikov ter potrjuje ustaljeno pravilo, da Cerkev, kot pravzaprav vse pomembnejše veroizpovedi, ne ljubi žensk.

Kaj je Wojtyła zapisal v dokumentu, ki bo v celoti objavljen konec meseca, iz katerega pa so že posredovali nekaj bistvenih odlomkov? Ponavlja ugotovitev, da Kristus v krog apostolov ni poklical nobene ženske, to naj bi bil nesporen znak, da ženska ni bila izbrana za opravljanje najvišjih poslanstev katoliške vere. Isto utemeljuje pred približno 12 leti uporabil papež Pavel VI., od njega se njegov naslednik razlikuje samo po tem, da se v dokumentu zavzema za »avtentični krščanski feminizem«. Po tem načelu naj bi v spoštovanju različnosti ovrednotili vlogo žensk.

Vendar pa je jasno povedano samo, česar ženska ne sme početi, kaj lahko je bolj zabrisano izraženo. Resnici na ljubo je treba povedati, da se trenutno z vprašanjem uveljavljanja ženske različnosti in vzpostavljanjem enakih pogojev za moške in ženske v družbi spopadajo misleci, predvsem ženskega spola, in pri tem večkrat nalletijo na vrsto težav, teoretske in praktične narave. Vendar pa imajo pri izpeljevanju svojih tez vsaj majhen dvom v absolutno in večno veljavo postavljenih trditve.

Sicer pa misli kot je naslednja »pravica do materinstva je bistvena komponenta ženske identitete; žensko telo moramo zakonito prepoznati kot devico in potencialno mater« ni izrekel kak teolog, temveč filozofinja Luce Irigaray, ki sodi med najbolj znane predstavnice današnje feministične teoretske misli.

Razprava o pojmovanju in o uveljavljanju ženske drugačnosti oziroma specifičnosti bo torej še dolga. V njej morajo sodelovati osebe brez ozira na spolno pripadnost, politično prepričanje ter versko gledanje, če naj bi bile izluščene postavke sprejemljivejša za čimširši krog. Vsekakor pa kategorične prepovedi ne pripeljejo nikamor, na srečo pa načetega procesa ne morejo zaustaviti.

Če se spet povrnemo izključno k tistemu delu ženske poloble sveta, ki pripada krščanstvu, moramo ugotoviti, da se povsod ne podreajo željam papeža Wojtyle. Sicer je bila tudi odločna in jasna beseda najvišjega predstavnika rimske cerkve posledica pritiskov in dogodkov v sestrskih veroizpovedih. Med protestanti namreč duhovniki ženskega spola niso več kakšna posebna redkost, to vprašanje trenutno razdvaja anglikansko skupnost, medtem ko se je zahteva, da bi ženske prevzele dušno pastirstvo, zadnje čase odločno oglašala tudi v katoliškem taboru, predvsem v verskih skupnostih v ZDA. Zaenkrat je Janez Pavel II. razpravo v svoji hiši samo zamrznil.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Aktualno: Uno Mattina 9.35 Variete: Dadaumpa 10.30 Dnevnik 10.40 Dokumentarec: Il segreto del serpente 11.30 Variete: Portomatto 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Portomatto (2. del) 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute... 14.00 Variete: Portomatto (3. del) 14.15 Dok. oddaja: Kvarkov svet 15.00 Izobr. odd.: Otroški svet 16.00 Risanki: Gli antenati, 16.25 Il fiuto di Sherlock Holmes 17.10 Dok.: Storie di uomini e moto 17.55 Aktualno: Iz Parlamenta 18.00 Dnevnik 18.05 Šport: OI - povzetek (iz Seula) 19.40 Almanah in dnevnik 20.30 Nanizanki: Sapore di gloria, 21.30 Sei delitti per padre Brown 22.30 Dnevnik - večerne vesti 22.40 Rubrika: Filmske novosti 22.45 Športna oddaja: Sportna sredi 23.45 Variete: Per fare mezzanotte 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	23.55 Šport: OI - prenos tekmovalj iz Seula (do 16.25) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 14.30 Dnevnik 16.25 Film: Sant'Elena, piccola isola (zgod., lt. 1942, r. Renato Simoni, i. Ruggero Ruggeri, Carla Candiani) 17.55 Aktualno: Spaziolibero 18.15 Aktualno: Iz Parlamenta 18.20 Dnevnik - športne vesti 18.35 Nanizanka: Il commissario Köster - Gli eredi di Marholm (i. Siegfried Löwitz) 19.30 Horoskop 19.35 Vremenska napoved 19.45 Dnevnik 20.15 Dnevnik - športne vesti 20.30 Film: Il giudice (dram., Fr. 1985, r. Philippe Lefebvre, i. Jacques Perrin, Richard Bohringer) 22.05 Dnevnik - večerne vesti 22.20 Variete: Il milionario 23.10 Dnevnik - zadnje vesti 23.20 Nan.: Il brivido dell'imprevisto 23.55 Šport: OI - prenos tekmovalj iz Seula	12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Znanost in kultura (ured. Luisella Raimondi) 14.00 Deželne vesti 14.30 Izobraževalna oddaja: Dante Alighieri - Božanska komedija 15.00 Informativna oddaja: La corsa delle renne 15.30 Glasbena oddaja: Girofestival 16.00 Šport: kolesarstvo (iz Bassana) 16.30 Šport: TG3 Olimpia 18.00 Dokumentarna oddaja: 20 let prej - Olimpijada 18.20 Nanizanka: Vita da strega 18.45 Športna oddaja: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Dnevnik - deželne vesti 19.45 Dokumentarec: 20 let prej 20.00 Informativna odd.: Conoscere 20.30 Film: I mastini della guerra (vojni, ZDA 1980, r. John Irvin, i. Christopher Walken, Tom Berenger) 22.20 Dnevnik 22.30 Športna oddaja: Missione Seul 23.30 Dnevnik - zadnje vesti 23.45 Dokumentarec: 20 let prej	2.25 OI: atletika 7.45 Video strani 8.00 OI: tenis (M, polfinale) 9.35 Mozaik: Oddaja o kulturi - Osmi dan 13.15 OI: dnevni pregled, 13.20 kanu (Z) 500 m, 13.30 dnevni pregled, 14.25 boks, 14.45 atletika, 15.30 dnevni pregled 17.10 Izobr. odd.: Tečaj Angleščine 17.30 Spored za otroke in mlade: Kapa nevidnica 17.45 Nad.: Mladost na stopnicah 18.15 Izobraževalna serija: Izgubljena govorica (4. del) 18.45 Risanka 19.00 Vremenska napoved 19.01 Obzornik 19.13 TV Okno 19.18 Zrno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Dokumentarec: Spreminjanja 20.55 OI: dnevni pregled 22.25 Dnevnik 22.40 Zabavno glasbena oddaja 23.30 Video strani	24.00 OI: atletika - finalne tekme 3.30 OI: met kopja 3.35 OI: tek čez ovire na 400 m (Ž) 3.55 OI: tek na 400 m (M) 7.00 OI: tek na 200 m (M), boks (četrtfinale), jahanje 8.30 OI: tenis (posnetki polfinala, M), ritmična gimnastika (kvalifikacije), boks (četrtfinale) 13.00 OI: ponovitve 13.30 TVD Novice 14.00 OI: sabljanje 16.30 OI: ponovitve 19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:
TRST - SSG pred premiero Galantnih pogovorov
TRST - O tržaških najstnikih
TRST - Zanimarijen parki
BOLJUNEC - Potujoči potepači za otroke

19.30 TVD Stičišče
20.30 Iz Seula posebej za TV Koper
21.00 OI: ponovitve, vmes (ob 22.00) TVD Vsdanes, nato pregled

CANALE 5	RETEQUATTRO	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.00 Nanizanki: Il dottor Kildare, 8.30 La casa nella prateria 9.25 Rubrika: Première 9.30 Nanizanka: General Hospital 10.35 Kviza: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia 12.00 Kviza: Bis, 12.35 Il pazzo è servito 13.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie 15.00 Film: Erano tutti miei figli (dram., ZDA 1948, r. Irving Reis, i. Edward G. Robinson, Burt Lancaster) 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.45 C'est la vie, 18.00 OK il prezzo è giusto! (vodi Iva Zanicchi) 19.15 Nan: Casa Vianello 19.45 Kviz: Tra moglie e marito 20.30 Film: Don Camillo (kom., lt.-Fr. 1952, r. Julien Duvivier, i. Fernandel, Gino Cervi) 22.35 Aktualno: Amate sponde - L'Italia in bianco e nero 23.20 Variete: Maurizio Costanzo show 0.35 Rubrika: Première 0.45 Nanizanki: Sulle strade della California, 1.45 Petrocelli	8.30 Nanizanka: Il Santo 9.30 Film: Pia dei Tolomei (dram., lt. 1940, r. Edoardo Pratelli, i. Germana Paolieri, Nino Crisman) 11.30 Nan.: Cannon, 12.30 New York New York, 13.30 Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 17.00 Febbre d'amore, 18.00 Dalle 9 alle 5 orario continuato, 18.30 Lou Grant, 19.30 Gli intoccabili 20.30 Film: La formula (krim., ZDA 1980, r. John G. Avildsen, i. George C. Scott, Marlon Brando) 22.45 Nanizanka: Alfred Hitchcock presenta 23.15 Dok.: Vietnam 23.50 Film: E venne un uomo (biog., lt. 1965, r. Ermanno Olmi, i. Rod Steiger, Adolfo Celi) 1.20 Nanizanka: Vegas 7.15 Risanke: Belle e Sebastien, 7.45 Rascal 8.15 Nanizanka: Superman, 8.45 Buck Rogers, 9.30 La donna bionica,	10.30 Flipper, 11.00 Riptide, 12.00 Hazzard 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Family, Lady Lovely 14.00 Variete: Smile 14.23 Glasbena oddaja: Deejay television 15.05 Aktualno: So to speak 15.30 Nan.: Family ties 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Mio mini pony, Polianna, Rudy, Ghostbusters 18.30 Nanizanki: Magnum P.I., 19.30 Happy Days 20.00 Risanke: Una per tutte, tutte per una 20.30 Nan.: Professione vacanze - Un complicato intrigo di camere, donne e diritti 22.25 Nanizanka: Zanzibar 22.50 Variete: Dibattito 23.10 Šport: nogomet, Barcellona-Real Madrid 1.20 Nanizanka: Star Trek 12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nad.: Un vita da vivere, 15.15 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillettes 17.00 Nanizanka: Switch 18.00 Risanke 20.00 Nanizanka: Squadra speciale anticrimine 20.30 Film: La polizia incrimina, la legge assolve (krim., lt. 1973, r. Enzo Castellari, i. Franco Nero, Delia Boccardo) 22.30 Kviz: Colpo grosso 23.30 Oddaja o ribolovu 24.00 Nanizanka: Switch 1.00 Film 13.30 Nad.: Leonela, 14.30 Cuori nella tempesta 15.30 Rubrika: Parola mia 16.30 Glas. odd.: Music box 18.15 Nadaljevanka: La vedova e il piedipiatti 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Lui, lei e gli altri 20.30 Film: Un colpo di pistola (kom., lt. 1941, r. Renato Castellani, i. Fosco Giachetti, Assia Noris) 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Dan za dnem 23.30 Drazba 24.00 Informativna oddaja: News dal mondo 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Knjižni molji; 8.30 Instrumenti; 9.05 Glas. matineja; 10.05 Rezervirano za; 10.40 Lokalni radio; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod marelo; 12.30 Kmet. nasveti; 12.40 Pojemo in gode-mo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Glas. mladina; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak; 17.00 V studiu; 18.00 Ans. Ivana Ruparja; 18.15 Naš gost; 18.30 Ljudska tema; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Koncert za besedo; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Opera; 22.30 Zname melodije; 23.05 Lit. nočno; 23.15 Jazz.	13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Teme v živo: zanimivosti, reportaže in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Iz glasbenega kioska; 17.40 Aktualna tema; 18.00 V ritmu; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana. 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.25 Koledarček; 7.35 Naše poletje; 7.45 Pošiljam ti razglednico; 8.00 Otroški spored Radia Koper; 8.15 Naj... program; 8.20 Pesem tedna; 8.40 Glasba; 9.15 Carlosello Curci; 9.32 Feeling v glasbi; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Zanimivosti na prvi strani; 10.10 Srečanja; 10.40 Vstop prost; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Srečanje s Kompassom; 14.45 Edig Galletti; 15.55 Popevka tedna; 16.05 Glasba; 17.00 Bubbling; 17.30 Hot 20; 18.00 Glasba; 18.30 Music business. 10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z Odvetnikom; 21.00 Ostali Trst, nato Nočni spored.

Na ponedeljki »umirjeni« seji

Določili sejnine in imenovali člane komisije za stanovanjska vprašanja

Občinski svet v Gorici je predsinočnim brez težav odobril znesek sejin občinjskih svetovalcev za seje komisij na Občini ter odškodnine predsednika, podpredsednika in članov upravnega odbora Občinskih podjetij za storitve. Točki sta bili spomladi ob glasovanju o letošnjem proračunu zavrnjeni, ali bolje nista prejeli zadostne večine glasov, saj so se v sejni dvorani pri tajnem glasovanju pojavili številni prosti strelci. Tokrat je šlo drugače, saj so svetovalci večine kompaktno glasovali za sklepa.

Svetovalci bodo za seje komisij prejeli po 32 tisoč lir (od zneska je treba odšteti davčne odtegljaje), medtem ko so za upravitelje storitvenega podjetja predvideni različni zneski, ki so odmerjeni v odstotkih glede na odškodnino, ki jo prejema župan: predsednik bo tako prejel 65% županove "plače" (to zneske nekaj manj kot milijon lir mesečno), odborniki pa 40%.

Na isti seji so končno imenovali članke posvetovalne komisije za stanovanjska vprašanja. V njej so predstavniki treh zveznih sindikatov, Avtonomne ustanove za ljudske hiše, Prefektura, občinskega tehničnega urada, Združenja industrijev in občinskih redarjev. Občinski svet je izvolil tudi dva svetovalca in sicer demokristjana Sdrauliga za večinske stranke ter komunistko Arditovo, kot predstavnic manjšine. Komisijo so ustanovili že leta 1980, da bi pomagala v iskanju rešitev za stanovanjske probleme v

mestu. Gre za posvetovalni organ, ki pa mu doslej uprava očitno ni posvečala veliko pozornosti, saj prihaja v tem mandatu do obnove komisije več kot tri leta po umestitvi novega občinskega sveta.

Sklepni del ponedeljkove seje, na kateri so končno lahko odobrili nekaj desetih upravnih sklepov, ki so izostali na prejšnjih, je Gorici prinesel imena sedmih novih ulic. Gre za prvi seznan predlogov komisije za toponomastiko, ki je že na delu, da bi oblikovala nove predloge. Med sedmimi novimi ulicami ni nobenega slovenskega imena (zaradi tega se je Paulin pri glasovanju vzdržal), zato pa bi bilo že-

leti, da bi pri naslednjih poimenovanjih upoštevali tudi zaslužne slovenske osebnosti.

Na novo imenovane ulice so večinoma v Ločniku, nekaj pa jih je v severnem delu mesta ter Stražicah. Ulica zraven samostana uršulink se bo imenovala S. Angela Mérici, medtem ko podaljšku Ul. Rocca niso dali drugačnega imena, pač pa tudi za novejši del ohranili isti naziv. V Stražicah so podaljšek Drev. Venezia poimenovali kot Ul. Grado. V Ločniku so štiri novejšje ulice poimenovali po lokalnih osebnostih: ulice se bodo imenovali Carlo Marega, Luigi Visintin, Paolo Cicuti in Antonio Leonardis.

Izredni načrt posegov KGS na jutrišnji glavni skupščini

Jutri se bo v Nabrežini sestala glavna skupščina Kraške gorske skupnosti. Na podlagi najavljenega dnevnega reda je mogoče pričakovati dokaj obsežno razpravo zlasti o dveh točkah. Skupščina bo namreč sklepala o izrednem načrtu del in posegov v letu 1989 ter o Kraškem parku. Gorska skupnost bo v prihodnjem letu razpolagala za financiranje izrednega načrta, z nekaj nad 300 milijoni lir. To vsoto bo treba porazdeliti med proslile, ki jih ni malo, saj so občine, vključene v Gorsko skupnost predložile vrsto načrtov za financiranje, ki nekajkrat presegajo razpoložljivo vsoto denarja. Prav okrog tega vprašanja se torej obeta živahna razprava. Glavna skupščina bo na jutrišnji seji vzela v pretres tudi obračun finančnega poslovanja v lanskem letu, ki izkazuje skoraj 71 milijonov lir pribirka. Seja glavne skupščine KGS bo v sejni dvorani nabrežinskega občinskega sveta ob 18.30.

Pri gradu v Kromberku

Ob urejanju baročnega parka so odkrili zidove stare stavbe

Med zemeljskimi deli za ureditev baročnega parka ob gradu v Kromberku so stroji našli na ostanke masivnih zidov, ki kažejo na to, da je bil grajski kompleks precej drugačen kakor ga vidimo danes.

V dobrem tednu dni so sodelavci Goriškega muzeja, Zavoda za spomeniško varstvo ob pomoči delavcev podjetja, ki je izvajalo dela, vojakov in članov arheološke skupine mladinskega raziskovalnega tabora Brda 88 izvedli zaščitno izkopavanje. Ugotovili so, da gre za temelje stavbe iz 16. stoletja in ki je služila namenu razmeroma kratke čase okrog sto let. To so ugotovili na podlagi odkopanega materiala, oziroma ruševin. Zidove je prekrivala kakih 50 centimetrov debela plast zemlje.

Med zaščitnim izkopom so našli tudi na ostanke obokane kleti in na obilico materiala iz prve svetovne vojne (bodeča žica), kar kaže na to, da je vojna vihra v mnogočem spremenila okolico nekdanjega gradu. Temelje zidov so po opravljenem zaščitnem izkopavanju spet zasuli, saj urejajo prav tu, kjer je bilo začasno parkirišče, baročni park. Parkirni prostor za obiskovalce Goriškega muzeja so uredili na drugem mestu.

Po do zdaj znanih ugotovitvah je prvo grajsko poslopje v Kromberku - to je na mestu, kjer je današnji grad - nastalo v 15. stoletju. Starejša graščina se omenja v bližnjih Lokah. Naselje Loke in Stran (današnji Kromberk) je v začetku 17. stoletja kupil grof Ivan Matija Coronini od dornberških gos-

podov. Naselje Stran se prvič omenja v listini iz leta 1206. Takrat je goriški in tirolski grof Majnhard II. daroval deset kmetij v naselju Stran Henrikuru Dornberškemu.

Spet slovenščina...

Lega nazionale — tako povzemamo po novici, ki sta jo včeraj objavila tukajšnja italijanska dnevnik — je s telegramom protestirala pri vsedravnem tajniku republikanske stranke La Malfi, pri deželnem tajniku omenjene stranke Di Reju in pri pokrajinskem tajniku Bagniju, ker je odvetnik Enzo Volli, predstavnik republikanske stranke v goriškem pokrajinskem svetu, na umestitveni seji, ki jo je vodil, dovolil rabo slovenščine. Lega nazionale, kakor povzemamo iz vesti, objavljene v tukajšnjem tisku, ocenjuje dogodek kot hudo zlorabo in poziva najvišje predstavnike republikanske stranke, da se glede omenjenega dogodka opredelijo.

Kakor smo v našem dnevniku poročali, je svetovalka KPI Aleksandra Devetakova na omenjeni seji, po nekaj uvodnih besedah v italijanski, govorila slovensko. Predsedujoči (Enzio Volli) jo je prekinil rekoč, da lahko nadaljuje svoje izvajanje, če se poskrbi za simultani prevod. »Ne bi bil pristaš Mazzinijevih idej, če ne bi zagotovil pravic vsem tistim, ki govorijo, da se svobodno izrazijo v svojem jeziku, in drugim, da razumejo, kar se v dvorani govori,« je po glasnem protestu misovca in ne ravno prikriti nejevolji med predstavniki nekaterih drugih strank dejal Volli.

Na tržnici so se pojavile štorovke Znak več, da se je pričela jesen

Jutranji prizor na tržnici

(foto Florenin)

Štorovke, dežniki in nekaj jurčkov: to so vrste gob, ki jih lahko v tem času dobite na tržnici v Gorici. Izбира sicer ni pestra, pa tudi količina ni velika. Sušno poletje in nenadoma obilna moča nista bila naklonjena in primerna za dobro rast gob, zato jih je letos videti bolj malo. Zagrizeni gobarji sicer redno odhajajo v sosedne gozdove, vendar je bera dostikrat bolj skromna.

Po nespodbudnem začetku sezone je torej na stojnicah končno nekaj košar gob. Štorovke daleč prevladujejo nad ostalimi vrstami. Povečini prihajajo z onstran meje, točneje z okolice Cerovega in drugih vasi v Goriških Brdih. Precej štorovk je v gozdovih na Kalvariji, nekateri pa jih pobirajo kar okrog domače hiše. Cena je okrog 8 tisoč kg, kar velja tudi za dežnike. Teh je nekoliko manj in ne gredo tako v prodajo kot štorovke.

V najmanjšem številu so prisotni jurčki, za katere je treba odšteti od 60 do 100 tisoč lir kg. V prodaji so že posušeni. Nabiralec nam je povedal, da je te našel v bližini Cerknega. Letos jih sicer ni veliko, vendar bodo po malem še precej časa na razpolago.

V zvezi z gobami je vsakoletna razstava na goriški tržnici zadnjo nedeljo septembra odpadla. Izvedenec Alessandro Medeat, ki pregleduje gobe na tržnici, nam je zagotovil, da bo tudi to sezono na ogled bogat izbor različnih vrst gob. Predvidoma bodo razstavo odprli drugo nedeljo oktobra.

V nedeljo enajstič tradicionalno kolesarjenje prijateljstva

V nedeljo bodo ponovno prišli na svoj račun ljubitelji kolesarjenja, saj bo na sporedu že tradicionalno 11. kolesarjenje prijateljstva. Lani se je ne-tekmovalne kolesarske prireditve udeležilo nekoliko manj kolesarjev, kot so organizatorji predvidevali. Če bo lepo vreme držalo do konca tedna, bo prireditve letos spet bolj množična.

Start kolesarjenja, ki ga organizira Občinska zveza za telesno kulturo iz Nove Gorice v sodelovanju s Skupino za socialni turizem TGS v Gorici in Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji, bo ob 9. uri izpred parkirišča Športnega parka v Novi Gorici.

Letos so se organizatorji opredelili za eno samo progo, ki bo dolga 30 kilometrov. Ta se bo vila po goriških in novogoriških ulicah in skozi bližnje kraje. Kolesarji bodo zapeljali najprej po Erjavčevem drevoredu do mejnega prehoda na Škabrijelovi ulici. Nato bodo prevozili mestno središče Gorice vse do Rojca. Proga pa bo nato speljana skozi Štandrež, Sovodnje, Peč in Rupo, dokler ne bo ponovno prešla na jugoslovanska tla pri miremskem mejnem prehodu. Udeleženci kolesarjenja se bodo nato peljali še skozi Bilje, Volčjo Drago in Šempeter do Nove Gorice, kjer se bo manifestacija zaključila.

Udeleženci bodo progo morali prevoziti v največ treh urah. Ob 12. uri bodo začeli na cilju deliti topli obrok. Med vožnjo bodo delovali tri okrepčevalnice, seveda bo poskrbljeno tudi za zdravniško prvo pomoč. Kdor se želi udeležiti nedeljske prireditve se lahko vpiše v uradih ZSSDI v Ul. Malta 2, vsak dan do petka. Ob vpisu je treba vplačati 2500 lir. Vsak udeleženec bo prejel ob vpisu kontrolni kartonček, ki bo služil tudi kot dokazilo za prehod meje. Organizatorji vsekaor priporočajo naj udeleženci pred prihodom na start že sami kontrolirajo

če so njihova kolesa primerna za tako dolgo pot. Seveda se bo še mogoče vpisati tudi pred startom, v nedeljo.

Start bodo v slučaju slabega vremena odgodili za nekaj ur, v primeru skrajno neugodnih vremenskih razmer pa prireditve odpovedali.

Ladja Bulc Genova na poskusni vožnji

Z enodnevnou zamudo je tržiško ladjedelnico včeraj okrog 12. ure zapustila 135 tisoč tonska ladja Bulc Genova za prevoz razsutega tovora. Ladja bo v prihodnjih dneh začela poskusno vožnjo, 22. oktobra pa jo bodo izročili lastnikom. Slovesnost ob izročitvi bo predvidoma v Trstu. Ladjo so začeli graditi 16. oktobra lani. Dolga je 260 metrov, široka 43 in visoka 23. Opremeljena je s pogonskim motorjem z zmogljivostjo 17.800 konjskih moči in bo lahko dosegala najvišjo hitrost štirinajst vozlov.

Uporabljali jo bodo predvsem za prevoz premoga.

Vsedravní protest

Danes stavka v tovarni Meteor

Vsederavní protestni stavki uslužbenec družbe Aeritalia se bodo danes od 8. do 12. ure pridružili tudi uslužbenci in delavci podjetja Meteor v Ronkah. To podjetje ima sedež v neposredni bližini deželnega letališča. Družba Aeritalia je solastnica nekaterih tovarn s področja letalske industrije. Gre za podjetje z državno udeležbo.

Abonma SSG

Zveza slovenske katoliške prosvete se zaveda pomembnosti gledališke dejavnosti za naš goriški kulturni prostor. Istočasno se tudi zaveda, da s tem, da pristopijo naše krovne organizacije k tej pobudi tržaškega gledališča, priznajo naši kulturni ustanovi vse-deželni pomen. Mislimo, da so dela, ki so letos v abonmaju, primerna za našo publiko in da jih bo publika sprejela.

Pomembno se nam zdi tudi to, da bi tržaško gledališče pobliže stopilo v šolske prostore, oziroma, da bi se največje število naše študirajoče mladine zanimalo za gledališko dejavnost, kajti očitno je, da je tu bodočnost novih gledalcev, bodočnost gledališke dejavnosti, kot tudi bodočnost naše kulturne prisotnosti v zamejskem prostoru.

DAMJAN PAULIN, predsednik ZSKP

Pobuda goriškega sodišča za pravice bolnikov

Anketa o stanju v bolnišnicah

V Trzinu so se te dni predstavniki pokrajinskega "sodišča za pravice bolnikov" srečali s predstavniki Krajevne zdravstvene enote in vzeli v pretres stanje v trziški bolnišnici. Obe strani sta soglašali v oceni, da so tovrstna srečanja koristna in da je treba zasledovati skupni cilj, tj. izboljšanje pogojev bolnikov v težjih trenutkih življenja, ko je človek zaradi bolezni že itak prizadet.

Združenje prstovoljcev, ki si je nadelo naziv sodišče za pravice bolnikov, bo v prihodnjih tednih začelo z izvajanjem ankete med bolniki v bolnišnicah tako v Trzinu kot v Gorici. V luči določil deželnega zakona št. 23 iz leta 1985 o spoštovanju pravic državljanov v okviru služb KZE, bodo skušali preveriti, kakšno je na Goriškem trenutno stanje, kar zadeva pravice bolnikov.

S funkcionarji KZE so se domenili, da bodo ob odpustu iz bolnišnice kar bolničarke posredovale bolnikom vprašalno polo sodišča. Kdor bo zapuščal bolnišnico bo tako lahko - v povsem anonimni - obliki lahko iznesel svoja mnenja o počutju, poskrbi, storitvah v bolnišnici. Za izvajanje ankete so se v Trzinu že dogovorili, v Gorici pa bodo v prihodnjih dneh imeli podobno srečanje za dogovor o podrobnostih. Izide ankete bodo člani sodišča za pravice bolnikov analizirali čez nekaj mesecev in jih ocenili na srečanju z zdravstveno direkcijo KZE.

Na prvem srečanju s predstavniki KZE so tudi razpravljali o možnostih, da bi uporabnike bolje informirali o raznih zdravstvenih službah. Člani sodišča so izrekli zadovoljstvo, ker je KZE sprejela njihovo že pred dolgim časom postavljeno zahte-

vo in pripravlja poseben vodič z vsemi potrebnimi informacijami za osebe, ki potrebujejo zdravstveno oskrbo. Pobuda je res potrebna, zato pričakujemo, da jo bo KZE uresničila v najkrajšem času.

Po zgledu raznih dežel v Italiji, predvsem pa Umbrije, kjer je njena vloga določena že z deželnim zakonom, so predlagali ustanovitev posebnega razsodišča, ki naj bi reševalo nerazumevanja in spore, do katerih prihaja v večkrat težavnih odnosih med bolniki in zdravstvenimi operaterji. Nadalje je bil govor še o možni uvedbi dnevnih oddelkov za bolnike, ki bi lahko prenočili tudi na domu ter o nekaterih specifičnih vprašanjih delovanja bolnišnice v Trzinu.

Bianca Zorzenon in Massimo Tabaj vabita danes ob 18. uri na otvoritev nove trgovine s spodnjimi oblačili na Verdijevem korzu 61.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1988-89

Vpisovanje abonmentov vsak delavnik od 17.30 do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure v Kulturnem domu, Ul. Brass 20, tel. 33288.

Abonenti imajo pri predstavah izven abonmaja 33% popusta.

razna obvestila

Občina Doberdob sporoča, da bo podjetje Mazzolini pobiralo staro železje v četrtek, 29. t. m., v jutranjih urah.

kino

Gorica

CORSO Zaprt. Jutri 17.30-22.00 »La storia ufficiale«.

VERDI 17.30-22.00 »Goodmorning Vietnam«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Intime delizie della piccola gola di Annie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt. Jutri ob 17.30 »Cenerentola«.

Nova Gorica

SOČA 18.30 »Civilna patrola«, ob 20.30 »Sredi mojih dni«.

DESKLE 19.30 »Montecarlo - raj za bogate«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Villa San Giusto - Korzo Italia 242 - tel. 84606.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU Rismondo - Ul. Toti 52 - tel. 72701.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Giuseppe Gromo iz splošne bolnišnice in na glavno pokopališče. Ob 11. uri Leopold Štrukelj iz splošne bolnišnice in na glavno pokopališče. Ob 12.30 Luciano Martellani iz stanovanja v Ul. Manzoni 35 v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

Kulturno društvo O. Župančič in mešani pevski zbor O. Župančič izrekata članici Marti in svojem iskreno sožalje ob izgubi brata Marjana.

Predstavitev knjige Ljubljanski proces

V prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani bodo drevi ob 19. uri predstavili knjigo Marjana Grakalića Ljubljanski proces. Knjiga je pomemben prispevek k raziskovanju kulture človekove svobode, je dokument o preizkušnjih slovenske samobitnosti, kakršna je bila prav juljsko sojenje četverici v Ljubljani. V knjigi so zbrana med drugim tudi mnenja in pričevanja številnih jugoslovanskih književnikov, novinarjev, sociologov, pravnikov, univerzitetnih profesorjev in drugih intelektualcev, ki se pač zavedajo, da dogodki v zvezi s sojenjem in vojaško skrivnostjo niso le slovenski, ampak vsejugoslovanski problem.

Delo je razdeljeno v osem tematskih poglavij, med katerimi je gotovo sila zanimiv predvsem pregled poročanja o procesu v jugoslovanskih sredstvih javnega obveščanja, pa tudi priloženo izbor dokumentov o sojenju v Ljubljani. Knjiga je izšla v samozaložbi pri Samozaložniškem servisu Emonika (v sodelovanju s Trajno delovno skupnostjo Guliver) in je natisnjena v srbohrvaškem jeziku. Promocije knjige se bodo poleg avtorja in sodelavcev udeležili tudi Janez Janša, David Tasić, Franci Zavrl, Ivan Borštner, gostje iz Zagreba, predstavniki Odbora za varstvo človekovih pravic, Boris Jurić, Marijana Pajić, Jaša Zlobec, Vlado Miheljak, Peter Božić, Zdravko Duša in drugi.

Na devetem zboru manjšinskih pisateljev v Železni Kapli v Avstriji Srečanje o dilemah literarnega prevajanja

Dileme literarnega prevajanja so prišle do izraza na letošnjem 9. obirskem srečanju pisateljev narodnostnih manjšin, ki je bilo konec preteklega tedna v Železni Kapli v Avstriji. Osrednja tema srečanja — literarno prevajanje — je bila sila aktualna, saj je bilo zadnje mesece v slovenskem kulturnem prostoru mnogo govora o tem vprašanju. Razprave in polemike po časopisju so opozorile na vrsto problemov in težav, s katerimi se srečujejo slovenski prevajalci. O le-teh so spregovorili na obirskem srečanju, ki sicer ni dalo odgovorov na številna odprta vprašanja (tudi zato ne, ker jih preprosto ni moralo dati), bilo pa je lepa priložnost za poglobitev nekaterih aspektov literarnega prevajanja pri nas.

Srečanje je bilo v manjšinskem prostoru, avstrijski Koroški; priredila sta ga tamkajšnja Slovenska prosvetna zveza in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji; udeležili so se ga književniki manjšin: slovenske v Avstriji in Italiji, madžarske v Sloveniji, avstrijske v Italiji, nadalje gradiščanski Hrvati, Lužiški Srbi in nemško pisatelj avstrijski pisatelj. Povsem umevno je bilo torej, da je bila manjšinska literatura drugi pol letošnjega obirskega srečanja.

Iz razprave o literarnem prevajanju bi radi izluščili nekaj pomenljivih aspektov. V prvo vrsto bi postavili vprašanje, ki je morda ključnega pomena za razvoj literarnega prevajanja pri nas: pomanjkanje posebne prevajalske šole ali fakultete v Sloveniji. Brez take specifične institucije je težko ustvariti kader specializiranih prevajalcev. Priložnostno namreč lahko prevajamo vsi, je bilo poudarjeno na srečanju, a tudi dobro znanje drugega jezika ne

zagotavlja še dobrega prevoda. Za prevajanje je potrebno posebno znanje, prevajalec mora vedeti, kako deluje izvirnik na prvotnega bralca, besedilo mora »prenesti« v drugi socialni kontekst, to pa ni vedno tako lahko, kot bi kazalo na prvi pogled.

Razpravljalci so med drugim postavili vprašanje besednega bogastva slovenskega jezika, ki naj bi bilo skromnejše od besednega bogastva drugih jezikov. Prevajalec se znajde v težavah, če ima na primer za en slovenski izraz tri ali pet adekvatnih iz-

razov v drugem jeziku. V tem kontekstu so si bila na razpravi različna mnenja o bogatenju jezika z novimi izrazi, ki naj bi si jih prevajalci sami izmislili. Po drugi strani pa je bilo slišati, da širjenje jezika še ne pomeni rešitev za jezik. Zagovorniki tega mnenja so opozarjali, da ima angleščina, kot »odprt in sila sprejemljiv jezik« sedaj že pet ali šest jezikov, pa tudi latinščina je s kopičenjem novih besed »degenerirala«.

Drugo polje, na katerem so se kresila različna mnenja, je bilo vprašanje uporabe drugega prevoda pri prevaja-

nju. Janez Gradišnik je opozoril, da je Oton Župancič, naš največji prevajalec, vedno uporabljal druge prevode, ko je moral posloveniti kako besedilo. Nekateri udeleženci razprave so po drugi strani seznanili udeležence z negativnimi izkušnjami, ki so jih imeli pri uporabi drugih prevodov (na primer srbohrvaških).

Povsem odprto je ostalo nadalje vprašanje ali je boljši dobesedni prevod ali pa varianta prevoda. Dilema je mogoče verjetno najbolje zapopadel »prevajalski rek«, ki pravi, da je prevod, kot ženska: če je lepa ni zvesta, če je zvesta ni lepa...

O prevodih je bil govor tudi v referatih Helge Mračnikarjeve (o prevodih slovenskih književnikov v Avstriji) in Hansa Kitzmüllerja, ki je govoril o literarni večjezičnosti v Gorici. Miran Košuta je govoril o slovenskem založništvu v Italiji in o možnosti prodora slovenske literature na italijanski knjižni trg.

Manjšinska literatura je prišla do besede na literarnih branjih. Južnotirolski pesnik Gerhard Kofler, nemško pisatelj Anton Fuchs, gradiščanski pesnik Andi Novosel, Lužiški Srb Tomasz Nawka, madžarski pesnik iz Slovenije Lajos Bence, in koroški pesniki Fabjan Hafner, Andrej Kokot in Janko Messner so na literarnem večeru v Železni Kapli in na literarni matineji na Radišah s pesniškimi in proznimi utrinki približali svoje manjšinske stvarnosti ostalim udeležencem srečanja. Iz njihovih verzov in besed je izžarevala globoka zavezanost jeziku, v katerem pišejo, in narodu, kateremu pripadajo.

Maja Haderlap, vodja letošnjega obirskega srečanja, Silvija Borovnik in Horst Ogris, uvodna referenta, (z leve proti desni) so uvedli srečanje manjšinskih pisateljev v Železni Kapli.

Pregledna razstava Debenjakovih del v Kromberku Iskanje smisla in bistva umetnosti

Pregledna razstava del Rika Debenjaka, enega najpomembnejših slovenskih grafičnih ustvarjalcev našega povojne obdobja, ki jo je na gradu Kromberk pripravil Goriški muzej, nadaljuje cikel predstavitev velikih primorskih umetnikov. Na razstavi, ki bo trajala tja do oktobra, so predstavljeni vsi pomembnejši mejniki Debenjakovega ustvarjalnega razvoja - tja do mojstra grafične umetnosti, ki je tak sloves ponesel po vsem svetu. Na kromberškem gradu so precej skromneje prikazana slikarska dela, posebno zanimivost pa predstavljajo njegove knjižne ilustracije, ki jih mlajše generacije likovnega občinstva skorajda ne poznajo.

Razstavljeno gradivo je urejeno po kronološkem redu. Debenjakov razvoj spremljamo iz dvorane v dvorano, po smiselno urejenih sklopih. Ne gre pohvaliti zgolj te preglednosti, ampak tudi dovršeno postavitev. Zgodnji, realistični poskusi, študije in pokrajine so osnova, iz katere je Debenjak kasneje izluščil bistveno in s tem nesporno odkril izvirna izrazna sredstva. Tako je vse bolj jasen njegov delež k prenovi slovenske umetnosti petdesetih let, jasna pa je tudi njegova vloga utemeljitelja ljubljanske grafične šole. Odslikavanje živga sveta, predmetov in človeških likov je Debenjaka zadovoljilo le do tiste stopnje, ko je sklenil mladostne poskuse in ko ga je zamikalo h globljim vprašanjem umetniškega dela. Nedvomno je ta proces pospešilo tudi njegovo srečanje z evropsko sodobno umetnostjo v Parizu in učinkovita sinteza teh spoznanj s prejšnjimi. Skupaj s slikarjem Kregarjem sta odprla pot abstraktni umetnosti, katere nesporni vrhunec je Debenjak

dosegel s ciklom Magične dimenzije. Ta je prav tako sinteza vseh umetnikovih naprednih dognanj v grafiki, je odgovor na njegova lastna vprašanja o smislu in bistvu umetnosti in odgovor tistim kritikom, ki so napadali njegovo umetnost ob prvih poskusih osvobajanja likovnih prvin izpod okvirov socrealistične umetnosti.

S kraškim okoljem, v katerem je zrastle mladi umetnik, se je Debenjak kasneje večkrat identificiral. Že zgodnji, realistični motivi pokrajin in človeških likov, zlasti ženskih, so napovedovali nekaj mogočnega. To hotenje je Debenjak uresničil z monumentalnim likom Kraške kariatide, simbolom umetnikove kljubovalnosti na poti k odkrivanju novih resnic. Anekdotična misel, da filozofi ne gledajo v prihodnost, ampak da zrejo navzgor, po svoje velja tudi za Debenjaka. Njegova vzemirjenost ob človekovem osvajanju vesolja je kmalu nakazala, kako umetnik gleda na vse te možnosti in kako jih vidi kot vsebinsko prvo svoje umetnosti.

Bistvo teh razmišljanj, ki so obrnjena navzgor, pa nas popelje nazaj k človeku samem, k njegovim najbolj intimnim doživetjem in mislim, k izredni občutljivosti. Takšen je bil Debenjak, ko ga je zamikalo prodreti v neznane in neodkrite razsežnosti, likovne in filozofske. Takšna je bila njegova ustvarjalna pot, ki jo razstava vsaj v grafiki dovolj pregledno in izdatno osvetljuje. Ostaja pa še dolg za naprej, da bi podobno razgrnitev doživelo tudi Debenjakovo slikarstvo.

IZTOK PREMROV

S tramvajem na razstavo v Geiringerjevo vilo

Openski tramvaj je res Geiringerjev, Geiringerjeva pa je tudi neogotška vila, ki s strmega škorkljevskega griča gleda na Tržaški zaliv, mesto in pristanišče. »Geiringerjev tramvaj« pa je naslov razstave, ki bo še do jutri na ogled v parku vile, ki jo je zase zgradil inženir Geiringer, to je isti inženir, ki je na začetku stoletja pripravil načrt tudi za openski tramvaj.

Petnajst umetnikov iz Italije, Jugoslavije in Avstrije je v parku lepe neogotške vile (kjer je zasebna šola) postavilo svoje kipe in kompozicije iz različnih materialov in na ta način ustvarilo izvirne umetniški itinerarij v lepoto. Razstava »Geiringerjev tramvaj«, ki jo je organiziral Promote art s strokovno pomočjo Laure Safred, je splet naravnih in kiparskih metamorf, je dialog med zgodovino kraja in življenjskim utripom onkraj ograje parka. Kiparji Dora Bassi, Luciano Ceschia, Josef Dabernig, Lowel Ellis, Dora Kovačević, Pino Mucchiut, Nino Perizi, Matjaž Počivavšek, Vesna Pokas, Marjetica Potrč, Mauro Staccioli, Gustav Troger, Mario Tudor, Franco Vecchiet in Nane Zavagno so se pri

postavitvi izdelkov namreč skušali integrirati s prostorom, izkoristiti naravne značilnosti parka in elemente, ki jih je človek pustil v njem (zidove, otroške gugalnice, razgledni stolp). Najbolj učinkoviti pa so posegi tistih, ki so izkoristili optični učinek prostora. Tako je na primer Nino Perizi na robu parka, od koder je mogoče uživati edinstven pogled na Trst, postavil svojo rdečo letočo železno strukturo. Marjetica Potrč pa je postavila konstrukcijo iz gline in opek, s katero je ponudila špranjo na ozek pas tržškega obzorja. Nazadnje je Franko Vecchiet ustvaril edinstveno odskočno desko za polet v vesolje, svoje drobne lesene in živobarvne palice in drobce lestencev je postavil na drevo pod sprehajališče ter za sabo pustil radoživo sled, ki hrepeni po kozmosu.

Drugi kipi so postavljeni mogoče bolj slučajno, kot da umetniki ne bi dovolj premislili značilnosti parka in zgodovinskega kraja, v katerega so bili poklicani, da razstavljajo. Tako so železne strukture Matjaža Počivavške ostale nekoliko nedorečene, medtem ko se leseni »totem« Lowella Ellisa skoraj ne vključuje v prostor.

Najbolj zanimiva značilnost razstave je seveda izbira prostora, saj razstav izven galerijskih prostorov, ki bi izkoriščale naravne ali urbanistične značilnosti nekega kraja, v Trstu doslej skoraj ni bilo. Umetniški posegi v okolje pa so že desetletja takorekoč vsakdanja praksa. Kljub očarljivosti razstave, parka in seveda tudi otvoritvenega sprejema — med katerim so se gostje popeljali do vile s tramvajem in na katerem je nastopal Gino D'Eliso — pa je tudi ta pobuda nekoliko zastarela v mestu, ki ima zelo malo poslušala za sodobno umetnost.

Razstava je vsekakor vredna ogleda. Obiskovalcem pa svetujemo, naj se do vile popeljejo s tramvajem. Le tako bodo lahko resnično doumeli namen organizatorjev.

B. G.

Ob premierah sodobnih del na temo telesnosti in nove morale Tudi Odpadnik na milanskem filmskem pregledu

Pretekli teden je bila v Milanu, v osrednjem Avditoriju S. Fedele, druga izdaja mednarodne manifestacije Cinema Anno Mille (Film leta tisoč) v prireditvi vsedravnega združenja Centro Studi Cinematografici in milanskega kulturnega centra S. Fedele. Izvirni filmski pregled-posvet je potekal sočasno in nekako v senci velike milanske predstavitev uspešnic iz beneškega festivala La Via del Cinema, a je kljub temu s svojima vzporednima sporedoma Telo, nova morala in sodobni film ter V smeri vzgojne televizije: Rossellinijeva lekcija, dosegel pozornost določenega, za takšno problematiko prizadetega občinstva.

Glavno zanimivost so na eni strani predstavljale projekcije in premiere sodobnih del na temo »telesnosti« in »nove morale«. Ravno v tem okviru so ob izbrani udeležbi mednarodnih produkcij prikazali v sredo, 21. t. m., tudi slovensko noviteto iz letošnjega Pulja, Odpadnika režiserja Boža Šprajca. Milanski organizatorji so sestavili tale pregled z znanimi filmi kot npr. ameriškega izdelovalca grozljivk Davida Cronenberga (Muha, 1986) in britanskega ikonoklastičnega režiserja Stephena Frearsa (Sammie in Rosie ležeta skupaj, 1987), manj zanimivi italijanskimi produkcijami Giannija Lepreja (Grm s strupenimi sadeži, 1988), Stefana Roncoronija (Giallo alla Regola, 1988), Giorgia Trevesa (Hudičev rep, 1986) ter nekaterimi zanimivimi tujimi outsiderji; ti so bili Nigerijec Mustafá Diop (Zdravnik iz Gafireja, 1983), Argentinec Alejandro Agresti (Ljubezne je debela ženska, 1988) in Madžar Bla Tarr (Pogubljenje, 1987).

Osrednja tema in skupni imenovalec vseh teh del je, po mnenju organizatorjev, njih več ali manj eks-

plicirana težnja po obravnavi, vizualizaciji in razmisleku o novonastali potrebi znotraj sodobnega družbenega tkiva po prevrednotenju običajnih moralnih opredelitev in vzorcev. Lanski Cinema Anno Mille je izpostavil vprašanje »svetega« in »duhovnosti« v sodobni (filmski) kulturi, v ta namen je namreč predstavil tudi film Andreja Mlakarja Christophores. Letos pa se je ta razmislek osredotočil na problem telesnosti. V tem oziru so bile sprejete najbolj odprte kot tudi najbolj niansirane metafore.

Tako Cronenbergov človek-muha kaže na vse tesnobne fantome, ki jih napovedujeta genetsko inženirstvo in zdravstvo bodočnosti. Frearsovi ekscentrični epikurejci poosebljajo s fizično neposrednostjo »današnji London med upori, razizmom in seksom«. TV film Tržačana G. Lepreja (privč v Italiji) vsakdanje in »normalne« razsežnosti kuge stoletja AIDS-a, ki zadene navadne ljudi in ne več le t. im. »tvegane kategorije«, hemofilike, homoseksualce, narkomane.

Torej v takšnem preseku, ki združuje različne poglede na telesne dimenzije bolezni, spolnosti, duhovnosti, je bilo smiselno vključiti po mnenju enega od organizatorjev, Elia Girlande, tudi Šprajčevo delo: »Odpadnik je film o družbenem telesu, ki ga razumemo v relaciji morala - družbeno telo. Zgodba posameznika, ki je v konfliktu z interesi vodilnih in družbo, je osebnost; a obenem izraža poseben pomen telesa ne le v njegovih fizičnih, ampak tudi v družbeno-psiholoških in zato političnih valencah«. To je potrdil tudi režiser Šprajc v svojem srečanju z milansko publiko: »V filmu smo pričali popolni krizi in

razpadu družbenih institucij na vseh ravneh, od aparatov pravne države do neformalnih struktur znotraj tovarne. Smo v skrajnem položaju zbrisanja in pomanjkanja vsakršnih norm, ki nujno narekuje radikalno zahtevo s strani posameznika po novi morali, ki naj na novo utemelji in legitimira odnose v sodobni (socialistični in jugoslovanski) družbi.«

Izbor filmov o »novi morali« je dopolnil antološki pregled filmov za televizijo, ki jih je realiziral Roberto Rossellini v svojem zadnjem obdobju med 1966 in 1977 letom. To so svojski življenjski portreti zgodovinskih likov (Prevzete oblasti Ludvika XIV., 1966), krščanskih svetnikov (Apostolska dela, 1968) in velikih mislecev (Sokrat 1970, Blaž Pascal 1971, Avguštin Hiponski 1972, Descartes 1973), ki predstavljajo z nenavadno neposrednostjo najbolj vsakdanje poteze velikih osebnosti t. i. zapadne kulture. Rossellini, nekdanji oče neorealizma, je uspel s svojim značilnim pedagoškim pristopom in z novim, ustvarjalnim TV-filmskim jezikom prevesti uradno Zgodovino z veliko začetnico v očarljivo in nekonvencionalno zgodovino malih dogodkov, ki pa so po njegovem mnenju bistveno vplivali na življenja velikih duhov.

Oba sporeda milanskega Filma leta tisoč sta sklenila dva študijska posveta, pri katerih so sodelovali med drugimi sociolog Francesco Alberoni, scenarist Vincenzo Cerami, kritika Aldo Grasso in Fernando di Giammatteo ter Rossellinijev sodelavec Luciano Scaffa. Za kroniko povejmo, da je pri posredovanju in prikazu Vbinega filma v Milanu bilo bistveno soudeleženo tudi filmsko društvo Kinoatelje iz gorice.

DAVORIN DEVETAK

Predstavitev Fontane

V čitalnici piranske knjižnice bodo v petek predstavili 8. številko literarne revije Fontana. Predstavitev bo ob 18. uri, želja organizatorjev pa je, da bi se je udeležili tudi tržaški književniki in literati iz Pulja. Prava pravda bo predstavitev revije priložnost za srečanje pisateljev, ki naj bi v prihodnje postala tradicionalno. Združevanje primorskih književnikov z obeh strani meje namreč ne poteka po tirnicah, ki bi zares peljale v slovenski skupni kulturni prostor.

24. olimpijske igre

seul 17. septembra - 2. oktobra 1988

Ben Johnson včeraj heroj, danes le nesrečen smrtnik

Še je pravica na svetu

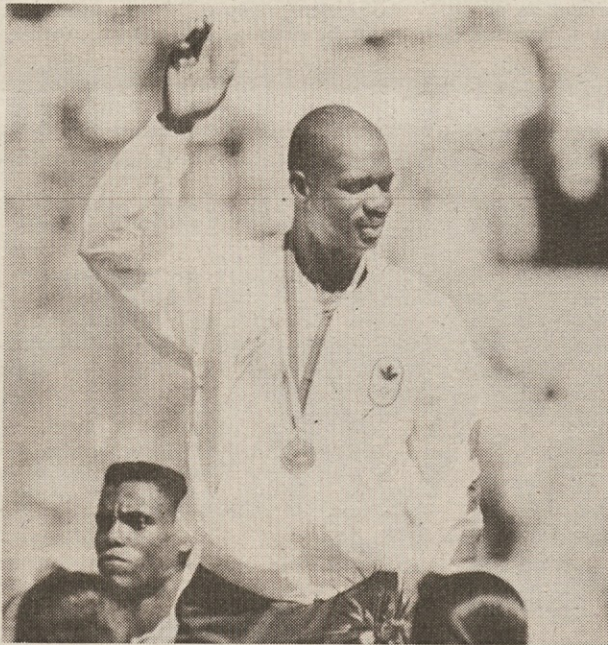
Posebej za Primorski dnevnik
SAŠA RUDOLF

Še je pravica na svetu: moderna tehnologija končno le lahko ugotovi v organskem izcedku sledove življenjsko nevarnih steroidov, ki jim do nedavnega ni bila kos. Toda če je pravica neusmiljeno pometa z najhitrejšim človekom na svetu, če je Ben JOHNSON, do sinoči absolutni in skoraj malikovan protagonist seulskih iger, zdaj verjetno najbolj osramočen človek na svetu, je pravica pošteno zagodla ameriškim televizij-skim mogotcem, ki so s stotinami milijonov dolarjev prisilili organizatorje k do-ločitvi urnikov, namenjenim izključno ameriškim televizijskim gledalcem. Evropa je pri tem odigrala vlogo Pepelke, saj so neposredni prenosi najpomembnejših tekmovalj v nemogoče zgodnjih jutranjih urah. Toda Johnsonov primer je vsaj delno popravil krivico, evropski dnevniki so vest lahko objavili že v več-rajšnjih številkah, radio in televizija sta lahko poročala v ponedeljkovih poznih večernih urah, medtem ko je časovna razlika prisilila ameriška sredstva javnega obveščanja, da so z dogodom seznanili zgolj upokojeince in gospodinjce.

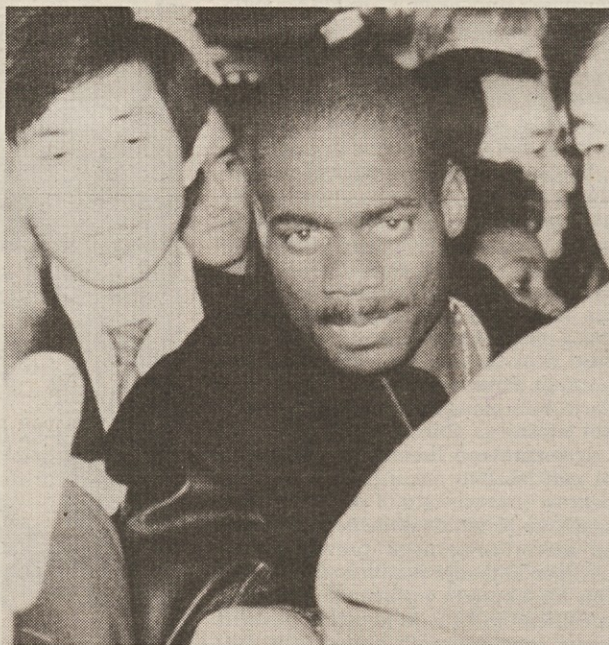
Mednarodni olimpijski odbor je z uradnim komunikacijam potrdil diskvalifikacijo kanadskega sprinterja, odvzem zlate kolajne in svetovnega rekorda, na podlagi zdravniškega poročila pa je »zavrnil kanadski ugovor, češ da je Johnson nevede in nehote zaužil STANOZOLOL po končanem teku v olimpijskem finalu«.

Kljub uradnemu komuniqueju pa marsikdo v olimpijski vasi še dolgo ni hotel verjeti, saj gre za dokaj več kot poživilo. Stanozolet, ki ga je moč dobiti za nekaj tisoč lir tudi v naših lekarnah, je izredno nevaren steroid, ki po eni strani krepi mišičevje, po drugi pa - po zatrjevanju zdravnikov - povzroča rakasta obolenja na jetrih in prostati. Zdravilo, če si sploh zasluži to ime, je treba jemati redno in v daljših razdobjih. Prav zaradi tega so mnogi dolgo časa po objavi uradnega sporočila zmajevali z glavo, češ, če bi bilo res, bi Johnsona odkrili že prej. Toda pri tem pozabljajo na najnovejšo tehnologijo pridobitve. Tik pred pričetkom iger so namreč v Seul pripeljali iz Tokia avantgardno pripravo za analizo urina.

Seulske igre pa bi tudi brez Johnsonovega primera prešle v zgodovino kot igre s prepovedanimi poživilom zasiedenih športnikov. Še pred tem so namreč odvzeli, prav tako zaradi stanozolet, zlati kolajni v dviganju uteži Bolgaroma. Domov pa je moral iz istega razloga tudi eden od avstralskih tekmovalcev v modernem peterboju.

Ben Johnson: včeraj v nebesih...

Jutri pa v peklu...

Kruta resnica ni prizanesla

Velika in konec koncev žalostna vest se je kot rak začela širiti včeraj pozno zvečer in ponoči dobila potrditev. Na mah je bil izbrisan eden največjih dogodkov teh olimpijskih iger. Mogočno mišičevje kanadskega sprinterja Bena Johnsona jasno govori, da si ga atlet ni pridobil samo s treningom. Do take strukture se res lahko pride tudi po naravnih poti, potrebnih pa je več let potovanja. Naj bo jasno, da je na tekališčih na desetine in stotine Johnsonov, Kanadčan pa je doletela smola, ki se je izrodila iz napačnega poseganja po nedovoljenih sredstvih. Odločitev olimpijskega odbora ni mogla priznati še tako slavnemu atletu.

Odvzem zlata je že tretji tak primer v Seulu. Se torej športniki v večji meri poslužujejo dopinga ali so samo kontrole učinkovitejšje in nepristranske? Prej bi se nagibali k drugi varianti, kajti javna tajnost so nekateri primeri iz Los Angelesa, ko so usodno tekočino oddali spremljevalci izbranih atletov, nekateri pa naj bi nastopali s posebnimi jamstvi, da jim ne bo treba v laboratorij. Vzratna pot v še starejše čase je vse bolj zavita v meglo do časov, ko se za poživila in za druga farmacevtska sredstva še ni vedelo.

Očitno je usoda Johnsona zapечатena. Kot športnika in morda tudi kot človeka. Kanadčan je bil res molčeč in nikakršen »showman«, letel pa je visoko in zato je bil padec skrajno boleč. Neprimerno bolj od dveh neznanih Bolgarov, ki sta morala pred njim zabeležiti povsem enak birokratski poseg.

Predsednik medicinske komisije MOK Alexander Merode med objavo sporočila o diskvalifikaciji Johnsona

Če gremo nazaj za nekaj dni in skušamo pred oči priklicati sliko po finalu na 100 m, se bomo spomnili izredno mirnega obnašanja Johnsona, ki se je po cilju skoraj potuhnil in niti ni pristal na predolg sprehod z zastavo. Je morda že imel nekaj na vesti ali je slutil najhujše?

Težko je zbrisati izjemen dogodek, okoli katerega so se vrteli neverjetni materialni interesi, tako odmeven dogodek pa bo nedvomno dal svoj doprinos večji informiranosti med športniki in morda prispeval k manjšemu poseganju po dopingu. Vsaj začasno. Dinamika do-

godkov v Seulu sega za skoraj ves dan nazaj od prvih šušljanih vesti. Usoda je bila zapечатena, že ko je bil pri nas nedeljski popoldan. Tedaj je namreč olimpijski odbor prejel prvo obvestilo medicinske komisije. Kanadska delegacija je prejela pisмено obvestilo in vabilo, da prisostvuje drugi analizi. Malo po naši polnoči med nedeljo in ponedeljkom so morali Kanadčani prisostvovati drugemu preverjanju in ugotoviti, da je zadeva resna, oziroma brezupna. V ponedeljek zjutraj (po našem času) je Johnson v svojem hotelu sprejel strnjeno delegacijo in usodno vest. Vesti pravijo, da je bil v precejšnji zmedbi. Po srečanju je Johnson vrnil zlato kolajno delegaciji, ki ga je obvestila o zadevi.

Kanadčani so se nato podali k medicinski komisiji in podali svojo verzijo dogodkov (omenili so celo možnost sabotaže), nakar je komisija sprejela odločitev, da olimpijskemu odboru predlaga izključitev. Kmalu nato se je začela širiti vest, ki je v nekaj urah dobila tudi uradno potrditev. V terek ob 1.50 po našem času je Johnson stopil na korejsko letalo, namenjeno v New York. Slave je bilo zanj konec. Italijanska tovarna obutev (spote vidimo redno na ekranih) je sporočila, da je z diskvalifikacijo Johnsona avtomatično nehala veljati tudi pogodba, ki je zagotavljala Kanadčanu mastne dohodke. Odpoved je napovedala tudi finska tovarna mlečnih izdelkov. Tragično je, da sta oba sponzorja omenila moralo medtem ko sta prav onadva (med številnimi drugimi seveda) terjala uspehe. Za vsako ceno.

Reakcije po svetu

Od ogorčenja do prepričanja o nedolžnosti

Skoraj nemogoče je omeniti ali vsaj naštet vse reakcije po svetu, potem ko se je zvedelo, da je Ben Johnson pred finalnim tekom na 100 m zaužil nedovoljena poživila in je bil seveda nato diskvalificiran.

Lewis je žal...

Carl Lewis je na svoji tiskovni konferenci zelo nerad govoril o » aferi Johnson«. Izjavil je, da mu je zelo žal za Johnsona - atleta in za Johnsona - človeka, vendar da pa verjame, da se bo rešil iz življenjske zagate ter da se bo čez čas vrnil na tekmovalne steze. Na koncu je še dodal, da o tej zadevi sploh ne bi rad več govoril, saj ni on poklican, da bi moral o tem soditi in deliti mnenja. Vendar pa so novice o Lewisovih reakcijah po Benovi diskvalifikaciji zelo protislovne. Nekateri celo trdijo, da je Carl izjavil, da si je to pač pričakoval.

Kaj pa ostali atleti?

»Afera Johnson« je seveda zelo prizadela vse športnike olimpijskega naseja v Seulu, saj so slednji reagirali na dva popolnoma različna načina. Eni so zagovarjali Johnsonovo nedolžnost, drugi pa so menili, da se bo s tem primerom končno začelo novo »bolj čisto« obdobje svetovne atletike. Italijanski atleti Gabriella Dorio, Pannetta in Evangelisti so se pač strinjali, da tisti, ki je grešil, mora pač to svojo napako plačati, ameriški atlet Moses pa je v daljšem in bolj poglobljenem pogovoru s časnikarji dejal, da bo ta afera pozitivna le v primeru, če bodo znali pristojni organi pravilno in odločno postopati na vseh ravneh. Med vrsticami je torej poudaril, da je problem dosti širši in da se nima smisla znašati nad enim samim atletom, pa čeprav je to »atlet stoletja«.

V Kanadi »dan žalovanja«

Včeraj je bil v Kanadi pravi »dan žalovanja«, pa čeprav ga ni nihče uradno oklical. Velika večina ljudi verjame v Johnsonovo nedolžnost, ali vsaj v njegovo »nerodnost«. Celo kanadski ministrski predsednik Brian Mulroney je dal izjavo, v kateri je le poudaril, da je to tragedija Johnsonove družine pa tudi celotne Kanade, vendar pa je na koncu dodal, da je pač treba pravila spoštovati. Prvi Kanadčan ni torej javno kritiziral Johnsona, kot so storili mnogi drugi.

Kaj pravi Johnsonov manager?

Takoj potem, ko se je razvedela Johnsonova »krivda«, je slednji takoj izginil iz Seula in je bil že včeraj zvečer na poti domov v New Yorku. Bil je pod šokom, gledal je v prazno in ni dajal nobenih izjav. Po mnenju njegovih najbližjih (Johnson potuje s svojo sestro, dekletom in mamo) ni bil v stanju, da bi jih lahko sploh dajal, saj še v normalnih pogojih jeclja, sedanjí pogoji pa so sigurno izredni v svoji negativnosti.

Namesto njega je govoril njegov manager Larry Heidebrecht, ki je takoj poudaril Johnsonovo nedolžnost, ter prvi jasno, glasno in nedvoumno govoril o pravi sabotaži. Izjavil je, da je lahko kdorkoli zamenjal steklenički z urinom in mu torej seveda podtaknil »sporno tekočino«. Poleg tega je govoril o nekih neznancih, ki so Johnsonu še kako uro pred finalnim tekom na 100 m ponujali neke čudne stekleničke osvežujoče pijače. Vsekakor je napovedal, da bo Johnson spet poskusil antidoping v Torontu.

Sedaj pa še milijardne izgube...

V trenutku, ko se je razpočila »afera Johnson«, so njegovi sponzorji kar tekmovali v tem, kdo bo prej razveljavil pogodbo. Kot prva je to storila italijanska tvrdka, ki izdeluje športno obutev Diadora, s katero je imel Johnson pogodbo za več sto milijonov. Nato so isto storile predvsem japonske avtomobilске tovarne, ki so vezale svojo propagando na lik tega športnika, ki je kar čez noč postal črna ovca svetovnega športnega gibanja.

kolajne

Države	Z	S	B
SZ	35	17	28
NDR	29	22	20
ZDA	17	17	17
ZRN	8	8	6
Madžarska	8	6	3
Bolgarija	7	7	6
Romunija	5	9	7
Vel. Britanija	4	7	6
Francija	4	3	3
Italija	4	3	3
Kitajska	3	9	9
J. Koreja	3	3	5
CSSR	2	2	0
Nizozemska	2	2	0
Norveška	2	2	0
Nova Zelandija	2	1	7
Danska	2	1	1
Jugoslavija	2	0	2
Avstralija	1	4	3
Poljska	1	4	3
Japonska	1	2	4
Finska	1	1	2
Španija	1	0	2
Kenija	1	0	1
Maroko	1	0	1
Portugalska	1	0	0
Surinam	1	0	0
Turčija	1	0	0
Švedska	0	3	3
Švica	0	2	2
Kanada	0	1	3
Braziliija	0	1	2
Kostarika	0	1	0
Cile	0	1	0
Nizozemski Ant.	0	1	0
Senegal	0	1	0
Deviški otoki	0	1	0
Belgija	0	0	1
Grčija	0	0	1
Mehika	0	0	1

Košarka: v polfinalnem srečanju proti Avstraliji

Srečna zmaga Jugoslovank

Posebej za Primorski dnevnik
SERGIJ TAVČAR

Danes bi moral pisati o športih, ki sem jim sledil ta dan. Priznati pa moram, da sem danes imel tu v Seulu tako rekoč prost dan. Zjutraj sem prenašal žensko košarkarsko tekmo med Jugoslavijo in

Avstralijo, popoldne pa sem imel pristo in izkoristiti sem hotel to edinstveno priliko, da se sprehodim malo po mestu. Svoje sta pa opravili utrjenost in, zakaj ne, tudi živčna izčrpanost po neverjetni košarkarski tekmi, tako da sem popoldne zbežal naravnost v hotel in sledil olimpijskim dogodkom le po televiziji (in, mimogrede rečeno, ko domačini kažejo po TV samo judo, rokoborbo in kot edino poslastico namizni tenis, tudi to ni kaj velika paša za oči). Ob tem pa me še čaka, od danes naprej, prenos tekem kajaka, športa o katerem, naj bo le med nami povedano, blage veze nimam, tako da sem moral nujno zbirati moči za napore, ki vse nas čakajo v teh zadnjih dneh olimpiade.

Če se povrnem k ženskemu polfinalu med Jugoslavijo in Avstralijo, potem moram le ponoviti, kar sem napisal včeraj. Jugoslovanski trener Milan Vasojević je pred turnirjem očitno zbral vse mogoče pripomočke za srečo, ki jih poznajo v svetovni beli magiji, pri tem pa se je očitno družil z dimnikarsko zadrugo, saj take sreče, kot jo je imela jugoslovanska ženska košarkarska ekipa na teh olimpijskih igrah, še nisem videl. Tudi tokrat je Jugoslavija zmagala le po naključju, ko je spretna Arbutina ulovila v zadnji sekundi odbito žogo po lastnem zgrešenem metu in v zmešnjavi izpod koša uspeła najti žogi pot skozi obroč.

Jugoslavija sicer ni slaba ekipa, vse prej: hudo je, da v odločilnih trenutkih tiste, ki bi morale biti nosilke igre, odpovejo, tako da se ekipa kratkomalo »izgubi«. K sreči je tokrat za zmago poskrbel res odlična Andlija Arbutina, edina, ki ima v tej ekipi voljo do zmage in tako imenovani »killer instinct«, ki je značilen za res vrhunske športnike.

Jugoslavija bo tako igrala s srebrom v žepu proti nepremagljivim Američankam, ki igrajo pravo, atraktivno, moško košarko, s skoki, protinapadi in veliko hitrostjo. Upajmo le, da bo igrala častno.

Jutri, ali bolje rečeno danes (pravzaprav boste za izid že vedeli, ko bos-

te brali te vrstice), bo jugoslovanska moška reprezentanca igrala prav tako v polfinalu proti istim nasprotnikom. Takega trpljenja pa si res ne bi več želel.

JUGOSLAVIJA - AVSTRALIJA 57:56 (32:30)

JUGOSLAVIJA: Vangelovska 2 (2:3), Lakić, Lelas, Vild, Kvesić, Nakić 8 (2:2), Golić 2, Dornik 8 (2:3), Mujanović 20 (0:3), Bajkuša, Arbutina 15 (1:1), Milošević 2.

AVSTRALIJA: Maher 7 (1:1), Bron-dello, Cheesman, Timms 19, Brown, Mickan 8 (4:5), Nykiel, Slimmon, Mof-fa 8, Dalton 10 (2:2), Gorman 4 (2:2), White.

SODNIKA: Rosique (Šp.) in Affini (Braz.). GLEDALCEV: 8.000.

ZDA - SZ 102:88 (50:39)

Američanke so po pričakovanju v včerajšnjem polfinalu premagale Sovjetinje, ki so bile praktično brez moči proti agresivni obrambi nasprotnic. Najboljše posameznice so bile v vrstah ZDA Cooper, ki je dosegla 27 točk, McLain (26) in Edwards (12), pri Sovjetinjah pa Zašulska (16), Tumaj-te (14) in Hudačova (11).

Za zlato kolajno bodo tako ZDA igrale proti Jugoslaviji, za bron pa se bosta pomerili SZ in Avstralija.

24. olimpijske igre

Nogomet: Sovjetska zveza - Brazilija za zlato, Italija - ZRN za bron

SZ premočna, zaman požrtvovalnost »azzurrov«

Brazilci slavili po enajstmetrovkah

SOVJETSKA ZVEZA - ITALIJA 3:2 (0:0; 1:1)

STRELCI: Virdis v 50. min.; Dobrovolski v 78. min.; Narbekovas v 93. min., Mihajljenko v 108. min., Carnevale v 120. min.

SOVJETSKA ZVEZA: Havine, Losev, Čerednik (od 46. min. Jarovenko), Ketašvili, Gorlukovič, Mihajljenko, Narbekovas, Ljuti, Tatarčuk (od 69. min. Savičev), Dobrovolski, Kuznecov.

ITALIJA: Tacconi, Brambati, Carobbi, Iachini, Ferrara, Tassotti, Mauro, Crippa, Rizzitelli (od 88. min. Carnevale), Evani (od 70. min. Desideri), Virdis.

SODNIK: Al Šarif (Sirija). KOTI: 8:3 za SZ. RUMENI KARTONI: Čerednik, Gorlukovič, Ketašvili, Savičev; Carnevale, Iachini. RDEČI KARTON: Ferrara v 98. min.

PUSAN — Italiji ni uspel veliki met, da bi se uvrstila v finale olimpijskega turnirja. »Azzurri« pa so v včerajšnjem polfinalu naleteli na odlično reprezentanco Sovjetske zveze, ki na teh olimpijskih igrah kot tudi na kvalifikacijah še ni doživela poraza. Italijani pa so proti Sovjetom igrali po svojih zmožnostih in so se tako spet (po četrtfinalni tekmi s Švedsko) delno odločili za »sramoten poraz« v kvalifikacijah proti Zambiji.

Po precej izenačenem prvem polčasu so »azzurri« takoj povedli v uvodnem delu nadaljevanja, ko so z Virdisom že v 5. minuti dosegli gol. Sovjeti so ostro reagirali, toda prav Rizzitelli je imel mož-

nost, da doseže drugi gol, kar bi gotovo tudi zapečatilo včerajšnje srečanje. Le nekaj minut zatem (v 78. min.) pa je SZ izenačila z Dobrovolskim. Sovjeti so imeli še nekaj priložnosti za zadetek, toda srečanje se je po regularnem delu končalo pri neodločenem izidu.

Že v prvih minutah podaljška je najprej Mihajljenko z glavo poslal žogo v vratnico, kmalu nato pa je Narbekovas povedel za SZ. Z izključitvijo Ferrare je za Sovjete postalo vse lažje in Mihajljenko (verjetno najboljši mož na igrišču) je dosegel še tretji gol. Carnevale pa je v zadnjih sekundah ublažil italijanski poraz.

Na sliki (telefoto AP) trenutek s srečanja SZ - Italija. Tako je Pietro Paolo Virdis presenetil sovjetskega vratarja in povedel »azzurro« v vodstvo. Nič pa ni pomagalo, vseeno je po podaljških zmagala SZ, ki bo za zlato igrala proti Braziliji

BRAZILIJA - ZRN 4:3

PO ENAJSTMETROVKAH (0:0; 1:1)

STRELCA: Fach v 15. min., Romario v 80. min. ENAJSTMETROVKE: uspešni za Brazilijo: Joao Paulo, Luis Carlos, Romario; za ZRN: Kleppinger, Fach.

Po lepi, izenačeni in razburljivi tekmi so po enajstmetrovkah zmagali Brazilci. V prvem polčasu so imeli terevsko premoč Zahodni Nemec. Svoj zadetek pa so dosegli v uvodnem delu drugega polčasa. Odtelej pa so prešli napadali in so svoj trud kronali z zadetkom Romaria. V zadnjih minutah so imeli nogometaši ZRN izredno priložnost za podvojitve, zgrešili pa so enajstmetrovko. Tudi po podaljških je izid ostal nespremenjen, pri izvajanju enajstmetrov pa so bili spretni Brazilci, ki bodo tako igrali za zlato kolajno proti SZ.

Kolesarstvo: posamična vožnja

Ludwig (NDR) najboljši

Vzhodni Nemec Olaf Ludwig je potrdil, da uspeh NDR v ekipni vožnji ni bil naključen, in je včeraj zasluzeno zmagal med posamičnimi. Srebro in bron sta osvojila Zahodna Nemca.

Italijani so upali na kaj več kot sedmo mesto Roberta Pelliconija, Fabrizio Bontempi je bil 16., medtem ko se je moral Gianluca Bertolami zadovoljiti s 40. mestom.

Še slabše pa so se odrezali Jugoslavlani, saj je bil Cubrić 30., Brković 32., Valter Bonča pa pa 78.

Vrstni red

1. OLAF LUDWIG (NDR) 4.32'22"; 2. BERND GROENE (ZRN) 4.32'25"; 3. CHRISTIAN HENN (ZRN) 4.32'46"; 4. Mionske (ZDA); 5. Abdoujaparov (SZ); 6. Salas (Avstralija); 7. Peclini (It.); 8. Miller (N. Zel.); 9. Perez (And.); 10. Regec (ČSSR) vsi s časom Henna.

V boksu pred odločilnimi boji Škaru najmanj bron

Tako italijanski in še bolj jugoslovanski boksarski tabor se redči na igrah v Seulu. Od sedmih Italijanov so ostali v konkurenci še trije: Luigi Gaudiano, Vincenzo Nardiello in Giovanni Parisi, od osmih Jugoslovancev pa samo še Damir Škaro.

V kategoriji do 81 kg je Škaro premagal Kenijca Akhasamba in ima s tem zagotovljeno najmanj bronasto kolajno. Tradicija dobrih jugoslovanskih odbojkarjev v tej kategoriji se nadaljuje od leta 1972, ko je Parlov zmagal na OI v Münchnu.

V polfinalu se bo Škaro srečal z močnim Sovjetom Šanovazovom. V isti kategoriji je Italijan Magi izgubil s prihodnjim nasprotnikom Ška-

rova po točkah. Omeniti moramo, da je Sovjet evropski prvak.

V kategoriji do 75 kg je imel Italijan Michele Mastrodonato za nasprotnika odličnega Vzhodnega Nemca Henryja Maskeja, ki se ponša nič manj kot s svetovnim naslovom.

Ni potrebno posebej omenjati, da je bil svetovni prvak za Italijana nepremagljiva ovira. Za nameček je še kar precej telesno višji, da je s precej daljšimi rokami držal Mastrodonato na primerni razdalji in prepričljivo zmagal po točkah. Tudi italijanski zvezni selektor je po končanih dvobojih priznal, da sta njegova varovanja naletela na izredno močno, dobro pripravljena in tliko bolj izkušena nasprotnika, ki sta jima prepričala uvrstitev med četverico najboljših.

Jugoslovanski vaterpolisti zdaj v boju za kolajno

Z lahko zmago nad Kitajsko z 17:7 v zadnjem kolu kvalifikacijskega dela (Milanović pet zadetkov, Bukić in Djuho 3) so se jugoslovanski vaterpolisti uvrstili v polfinale, zmagovalec skupine B pa so ZDA, ki so v srečanju kola premagale Madžarsko. Ta, skupaj s Španijo, ostaja tako odrezana iz boja za kolajno.

Ista usoda je doletele tudi Italijane, ki si z zmago nad Francijo po pričakovanih niso kaj prida pomagali in se morajo zadovoljiti s tretjim mestom v skupini A, čeprav imajo enako število točk kot drugouvrščeni Sovjeti.

V polfinalu se bodo plavi pomerili z Zahodno Nemčijo, ki na tem olimpijskem turnirju še nikomur ni prepustila točke. Trener Jugoslovancev Rudić svari svoje varovance pred ZRN, ven-

dar hkrati opozarja, da je Jugoslavija v zadnjih letih na velikih tekmovanjih redno premagovala Nemce.

V drugem polfinalu igrata SZ in ZDA.

IZIDI SKUPINE A

Italija - Francija 14:8 (3:3, 3:2, 3:1, 5:2), Avstralija - J. Koreja 13:2, ZRN - SZ 9:8.

KONČNA LESTVICA

ZRN 10, SZ in Italija 7, Avstralija 4, Francija 2, Južna Koreja 0.

IZIDI SKUPINE B

ZDA - Madžarska 10:9, Jugoslavija - Kitajska 17:7 (5:1, 1:3, 6:1, 5:2), Španija - Grčija 12:9.

KONČNA LESTVICA

ZDA in Jugoslavija 8, Španija 7, Madžarska 5, Grčija 2, Kitajska 0.

Uteži: rekord Zahareviča Oberburger (It.) šele šesti

Sovjet Jurij Zaharevič je v kategoriji dvigalcev uteži do 110 kg kar dvakrat izboljšal svetovni rekord in seveda osvojil zlato kolajno. Zaharevič je dvignil 210 kg, skupno pa 455. Srebro je osvojil Madžar Jozef Jaszo (427,5 kg), a bron Vzhodni Nemec Ronnie Vehler (425,0 kg). Italijan Norberto Oberburger, prvak iz Los Angelesa, pa se je uvrstil šele na šesto mesto s 415 kg izkupička.

N. Uphoffu (ZRN) zlata v dresuri

Končni vrstni red dresurnega tekmovalstva za posameznike:

1. N. UPHOFF (ZRN) 1.521; 2. MARGITT OTTO-CREPIN (Fr.) 1.462; 3. CHRISTINE STUCKELBERGER (Švi.) 1.417; 4. Cynthia Ishoy (Kan.) 1.401; 5. Kyra Kyrklund (Fin.) 1.393; 6. Monica Theodorescu (Rom.) 1.385.

Polom Gambe

Italijani so zelo računali, da bo Alessandro Gambo spet osvojil zlato odličje na igrah, a judositu je hudo spodeletelo in je bil v kategoriji do 71 kg izločen že v osmini finala. Premagal ga je Španec Ruiz, ki pa ni med dobitniki kolajn. Vrstni red je namreč tak:

1. MARC ALEXANDRE (Fr.); 2. SVEN LOLI (NDR); 3. GEORGIJ TENADZE (SZ) in KERRITH BROWN (VB).

...in floretistov

Veliko pričakovanje je vladalo tudi za nastop italijanskih floretistov, ki so bili prepričani, da bodo osvojili eno od kolajn, a jih je že v četrtfinalu z 9:6 izločila ZRN. Zlato kolajno je osvojila SZ, druga je bila ZRN, tretja pa Madžarska.

Odbojka: v ženskem polfinalu presenečenje

Za zlato kolajno SZ in Peru

Polfinalni odbojarski obračuni so prinесли nekaj nepričakovanih izidov. Prepričljiva zmaga SZ nad Kitajsko pa pravo senzacijo. Omeniti moramo, da so Kitajke olimpijske prvakinje iz pred štirimi leti, poleg tega pa so bile kar dvakrat zaporedoma svetovne prvakinje. Reprezentanca SZ, ki v Los Angelesu ni nastopila, je bila pred dvema letoma na SP v Pragi šele šesta, lani pa je na EP bila druga za NDR. Po pričakovanju se je Peru uvrstil v finale, a preden je strl odpor žilvih Japonk se je moral pošteno oznojiti, saj je srečanje trajalo kar pet nizov. Nastop Japonske v malem finalu za bronasto kolajno je brzokone za to reprezentanco velik uspeh. Zastopnice ZDA, ki so bile pred štirimi leti na domačih OI v Los Angelesu odlične četrtce. Vsa srečanja za končni vrstni red bodo na sporedu jutri.

IZIDA ZA VRSTNI RED OD 1. DO 4. MESTA: SZ - Kitajska 3:0 (15:0, 15:9, 15:2); Peru - Japonska 3:2 (15:9, 15:6, 6:15, 10:15, 15:13).

IZIDA ZA VRSTNI RED OD 5. DO 8. MESTA: NDR - ZDA 3:1 (15:13, 15:11, 10:15, 15:8), Brazilija - Južna Koreja 3:2 (15:6, 15:17, 8:15, 15:4 17:15).

JUTRIŠNJI PARI: ZA 1. MESTO: SZ - Peru, ZA 3. MESTO: Kitajska - Japonska, ZA 5. MESTO: Brazilija - NDR, ZA 7. MESTO: ZDA - Južna Koreja.

Peruanke se veselijo polfinalne zmage (Telefoto AP)

Kaj se dogaja v jugoslovanskem taboru ...

Po kolajnah od 5. na 16. mesto

Posebej za Primorski dnevnik FRANCI BOŽIČ

Jugoslavija je po včerajšnjem dnevu na lestvici po kolajnah najuspešnejših držav iz 5. zdrknila že na 16. mesto. Toda na vidiku so nove kolajne: zagotovile so si jo košarkarice in boksar Škaro. Toda že zdaj je očitno, da bera jugoslovanskih odličij ne bo tako izdatna kot na zadnjih igrah ter da bo precejšen tudi zaostanek glede na pričakovanja. Manjkale bodo predvsem rokoborske in kolajne veslačev na mirnih vo-

dah, ki so bili po pravilu najštevilnejši. Strah vodje jugoslovanske olimpijske ekspedicije dr. Mesanovića, ki ga je pred odhodom na OI izrazil med obiskom pri predsedniku vlade Branku Mikuliću, da se boji, da bi imeli nad sto dobitnikov kolajn (upoštevaje ekipne panoge), ker ne bi imeli dovolj denarja, da bi jih izplačali (posamična zlata kolajna bo vredna 8 povprečnih jugoslovanskih plač).

Jugoslovanske rokometiške - čeprav olimpijske zmagovalk - po igri in rezultatih zaostajajo za košarkaricami, tudi po zadnjem porazu za ekipo SZ, pa je zanje še vedno dosegljivo vse - tudi zlato. Samo visoko je treba premagati Norveško. A tudi v tem taboru ni vse tako, kot bi človek pričakoval. V laseh sta si predvsem trener Mišević in ljubljanska igralka Dragana Hujčič, še

lani najboljša jugoslovanska in ena najboljših igralk na svetu. Zelo verjetno je, da v zadnji in odločilni tekmi z Norveško sploh ne bo nastopila.

Prizorišče so zapustili tudi jugoslovanski kolesarji. 30., 32. in 78. mesto pa v glavnini pomeni še en zaostanek za pričakovanji. Naš trener se je očitno ušel pri izbiri mož za cestno dirko. Potreboval bi šprinterje, kot so jih imeli na primer Vzhodni Nemci in drugi najboljši, ne pa tekmovalce za vzpone, kakršni je na primer Valter Bonča iz idrije, ki se je logično moral sprijazniti z mestom povsem na repu glavnine. Trener kljub temu ni bil posebno razočaran, vprašanje pa je, kakšne bodo reakcije doma, saj je očitno, da bi lahko z nekaterimi drugimi šprinterji Jugoslavlani v cestni posamični dirki dosegli precej več.

toto hodori - toto hodori

Posledice znane afere

Anaboliki Johnsona so posegli tudi v našo igro. Prilagodili smo se odločitvam organizatorjev in spremenili vrstni red teka na 100 m, ki je za Hodorja veljal 5 točk. Po odgovorih na zadnje serijo vprašanj (vaterpolska zmaga Španije in svetovni rekord v dviganju uteži za kategorijo 110 kg) je lestvica naslednja: Peter Gerdol 42 točk, Ljubo Jančar in Dario Fabbri 38, Darko Grgić in Robert Luis 32, Tatjana Čač 29, Dimitrij Križman in Ciro Fabbri 28, Dejan Furlanič 26, Jadran Boneta 13 itd.

Vprašanje o skokih v vodo smo morali razveljaviti, ker se je pomotoma nanašalo na že izvedeno tekmovalstvo. Na vsak način so vsi pravilno odgovorili in posledic zato ni.

Danes se bo treba odločiti za naslednje napovedi:

● **Atletika, deseterboj** - več (vključno) ali manj kot 8500 točk za zmagovalec. (Velja 5 točk).

● **Odbojka** - zmagovita ekipa ženskega turnirja. (Velja 3 točke).

● **Rokoborba** - država, ki bo osvojila največ kolajn (vseh vrst) v kategorijah 48, 62 in 80 kg. (Velja 3 točke).

Med včerajšnjimi odgovori velja za beležiti, da večina ne pričakuje svetovnega rekorda v skoku s palico, Jugoslaviji pa se pri rokometu v glavnem pripisuje manj kot 25 golov. Za jadralne kolajne so se bralci ogreli predvsem za ZDA.

K današnjim ugankam gre povedati, da so postali junaki zadnjih nekaj velikih tekmovanj nekoliko stari, nove moči pa še niso pokazale celotne vrednosti. Deseterboj je sploh ena največjih ugank, ker vsaka panoga skriva v sebi past.

24. olimpijske igre

Sijajen uspeh skakalca Louganisa

Že drugič dvakrat zlat

Tekmovanje v skokih v vodo se je, v moški konkurenci, zaključilo z zmago slavjem Američana Grega Louganisa, ki je slavil tudi v skokih s stolpa.

28-letni ameriški skakalec, ki pri skokih iz deske ni imel enakovrednega nasprotnika, se je moral prav pošteno potruditi, preden je strl odpor komaj 14-letnega Kitajca Xiong Nina. Le-ta je od vsega začetka skakal zares odlično in močno ogrožal Louganisovo prvo mesto. Američan pa je tudi tokrat brezhibno opravil svojo nalogo, tako da je bila na koncu minimalna razlika med skakalcema na njegovi strani.

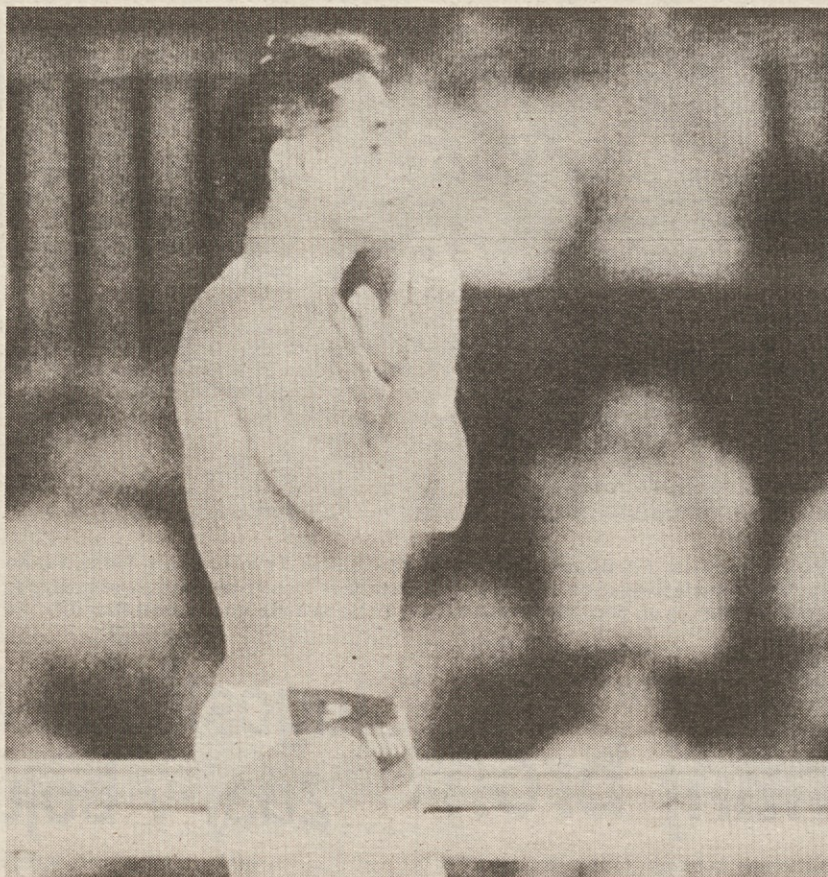
Louganis in Xiong Ni sta bila za razred boljša od vseh ostalih skakalcev, katerim je preostal le boj za bronasto odličje, ki se ga je naposled polastil Mehikanec Jesus Mena.

Louganis je z osvojitvijo zlate kolajne ponovil uspeh, ki ga je pred štirimi leti dosegel na olimpijskih igrah v Los Angelesu. Louganisovo ime bo ostalo tako z zlatimi črkami zapisano v zgodovini olimpijskih iger, saj je Američan prvi skakalec, ki je osvojil po dve zlati kolajni na dveh zaporednih izvedbah OL.

KONČNA LESTVICA

1. Greg Louganis (ZDA) 638, 61 točk; 2. Xiong Ni (Kitajska) 637, 47; 3. Jesus Mena (Mehika) 594, 39.

Na sliki: Greg Louganis nabira koncentracijo pred odločilnim skokom s stolpa.

Na teniškem turnirju za ženske

Reggijeva izločena

Na olimpijskemu teniškem turnirju so znani polfinalisti v ženski konkurenci in pri moških parih.

V ženski konkurenci so v boju za kolajne ostale odlična zahodnonemška tenistka Steffi Graf, Argentinka Gabriela Sabatini, Zina Garrison (ZDA) in Manuela Maleeva (Bolgarija). Prav ta solidna tenistka (8. na mednarodnih lestvicah) je izločila Italijanko Raffaello Reggi, ki se je sicer močnejši nasprotnici pošteno upirala. Reggijeva zapuša vsekakor zelo dober vtis, saj je v prejšnjih kolih slavila zmage proti zelo kvalitetnim nasprotnicam, kot sta Nemka Kohde - Kilsch in Američanka Evertova.

REZULTATI: Garrison (ZDA) - Shriver (ZDA) 6:3, 6:2; Maleeva (Bol.) - Reggi (It.) 6:3, 6:4; Graf (ZRN) - Savchenko (SZ) 6:2, 4:6, 6:3; Sabatini (Arg.) - Zvereva (SZ) 6:4, 6:3.

POLFINALNA PARA: Sabatini - Zvereva; Graf - Maleeva.

Ob Reggijevi zapuša nadaljnja tekmovalja tudi jugoslovanski moški par Živojinović - Ivanišević, ki je moral po treh setih igre priznati premoč španskega para Sanchez - Casal. S tem se zaključuje seulska avantura tudi za poslednje jugoslovanske teniste, ki so v splošnem povsem zadovoljili, v kolikor so se prebili do vseh za njih objektivno dosegljivih meja.

Agresivni Raffaelli Reggi ni uspel podvig, da bi se uvrstila v polfinale

Od ostalih rezultatov bi omenili izredno napeti, maratonski boj med českoslovaškim in francoskim parom, ki je na koncu nagradil českoslovaška predstavnika.

REZULTATI: Sanchez, Casal (Šp.) - Živojinović, Ivanišević (Jug.) 6:1, 7:6, 6:3; Mečir, Šrajber (ČSSR) - Forget, Leconte (Fr.) 3:6, 4:6, 7:5, 6:3, 9:7; Edberg, Jarryd (Šve.) - Camill, Fitzgerald (Avstr.) 6:3, 6:4, 6:3; Flach, Seguso (ZDA) - Christensen, Tauson (Dan.) 6:4, 7:5, 6:2.

Rokomet: plave

Še lahko upajo

V tekmi finalne skupine so jugoslovanske rokometnice s 15:18 (11:12) klonile pred Sovjetsko zvezo. To je bil že drugi poraz olimpijskih prvakinja iz Los Angelesa, ki pa pred zadnjim kolom še niso izgubile vseh možnosti, da se ponovno dokopljajo do naslova prvakinja iger, čeprav je zdaj mnogo odvisno ne le od srečanja med Jugoslavijo in Norveško temveč tudi od srečanja med SZ in J. Korejo.

FINALNA SKUPINA

IZIDI: SZ - Jugoslavija 18:15, J. Koreja - Norveška 23:20.

LESTVICA: SZ 3, J. Koreja in Jugoslavija 2, Norveška 1.

TOLAŽILNA SKUPINA

IZIDI: Kitajska - ZDA 31:22, ČSSR - Slonokoščena obala 34:12.

LESTVICA: ČSSR in Kitajska 4, ZDA in Slonokoščena obala 0.

Domače hokejiste v finalu z Avstralijo

V finale ženskega turnirja v hokeju na travi sta se nepričakovano uvrstili reprezentanci Avstralije in Južne Koreje. Avstralke so v polfinalu s 3:2 odpravile Nizozemsko, olimpijskega prvaka iz Los Angelesa, ki je bila absolutni favorit iger in je bila nepremagana od leta 1983. Prav tako je presenetljiv uspeh Korejk nad VB z 1:0.

Hokej na travi za ženske je olimpijska panoga od leta 1980, a pri tem je zanimivo, da Južna Koreja prvič sodeluje na igrah.

televizijski spored

DANES, SREDA 28. SEPTEMBRA
6.30 - dnevni pregled A (LJ); 8.00 - judo (RAI 2, LJ); 8.05 - tenis M (LJ); 8.30 - tenis M (RAI 2, KP ponovitev); 9.00 - rokomet Jugoslavija - Švedska M (LJ); ritmična gimnastika (RAI 2, KP, LJ); 10.00 - boks (RAI 2, KP, LJ); 10.05 - boks (RAI 2, LJ); 10.30 - floret Ž (RAI 2, KP, LJ); 10.30 - dnevni pregled B (LJ); 10.30 - ponovitve (KP); 10.30 - dnevni pregled (RAI 1); 20.30 - posebna rubrika (KP); 21.00 - ponovitve (KP); 22.30 - dnevni pregled (KP, RAI 3).

JUTRI, ČETRTEK 29. SEPTEMBRA
0.00 - atletika MŽ (RAI 2, KP, LJ); kanu MŽ (RAI 2, KP, LJ); 2.00 - dviganje uteži (RAI 2, KP, LJ); 3.00 - košarka Ž finalna tekma (RAI 2, KP, LJ); 4.00 - tenis MŽ (RAI 2, LJ); atletika Ž (KP, LJ); 5.00 - atletika Ž (RAI 2); 5.05 - boks (RAI 2, LJ); 6.30 - dnevni pregled A (LJ); 8.00 - judo (RAI 2, KP, LJ); atletika M (RAI 2, LJ); boks (KP ponovitev); 8.30 - rokoborba (RAI 2, LJ); 9.30 - rokoborba (KP); 10.30 - rokomet Ž finalna tekma (RAI 2, KP, LJ); 11.30 - odbojka Ž finalna tekma (RAI 2, KP, LJ); 13.30 - boks (KP ponovitev); 14.30 - sabljanje M (RAI 2, LJ, KP ponovitev); dnevni pregled B (LJ); 16.00 - ponovitve (KP); 18.10 - dnevni pregled (RAI 2); 20.30 - posebna rubrika (KP); 21.00 - ponovitve (KP); 21.10 - dnevni pregled (LJ); 21.30 - dnevni pregled (KP); 22.30 - dnevni pregled (RAI 3); 23.00 - kanu (KP).

V jadrnanju podelili osem zlatih

Odličje za Deviške otoke

Tekmovanje v jadrnanju je bilo raj za tekmovalce iz športno manj razvitih. Podelili so osem komplet kolaj, zlata odličja so romala v ZDA, Francijo (2), NDR in na Dansko, a tudi na Deviške otoke (!), Novo Zelandijo in Španijo, ki se res ne more ponahati z bogato bero olimpijskih odličij.

Italijani niso povsem izpolnili pričakovanj. Ušla jim je tudi kolajna med deskarji. Francesco Wirz je bil še po 6. regati na drugem mestu, a je včeraj prijedral na cilj kot 20. in se je moral zadovoljiti le s končnim 6. mestom. Peti sta posadki med star in tornado.

Deskanje: 1. BRUCE KENDALL (N. Zel.) 21,40; 2. JAN BOERSMA (Niz. Antilje) 39,70; 3. MICHAEL GEBHARDT (ZDA); 6. FRANCESCO WIRZ (It.).

Finn: 1. JOSE LUIS DORESTE (Šp.) 38,10; 2. PETER HOLMBERG (Deviški otoki) 40,40; 3. JOHN CUTLER (N. Zel.) 45,00.

Flying dutchman: 1. DANSKA 31,40; 2. NORVEŠKA 37,40; 3. KANADA 48,40.

Star: 1. VEL. BRITANIJA 45,70; 2. ZDA 48,00; 3. BRAZILIJA 50,00; 5. ITALIJA (Giorgio Gorla in Alfio Peraboni) 63,10.

470 ženske: 1. ZDA 26,70; 2. ŠVEDSKA 40,00; 3. SOV. ZVEZA 45,40; 12. ITALIJA (Anna Bacchiega in Nives Monico) 95,70.

470 moški: 1. FRANCIJA 34,70; 2. SOV. ZVEZA 46,00; 3. ZDA 51,00; 7. ITALIJA (Sandro in Paolo Montefusco) 68,70.

Solling: 1. NDR 11,70; 2. ZDA 14,00; 3. DANSKA 52,70; 13. ITALIJA 97,00.

Tornado: 1. FRANCIJA 16,00; 2. NOVA ZELANDIJA 35,40; 3. BRAZILIJA 40,10; 5. ITALIJA (Giorgio Zuccoli in Luca Santella) 60,10.

Tržačan Di Buò 41.

Po prvem dnevu lokostrelskega tekmovalja na 90 in 70 m je v vodstvu Korejec Sung So Pakr (630 točk). Italijani se niso izkazali. Bolonjčan Parenti je 24. z 485 točkami, Tržačan Ilario Di Buò je 41. (473 točk), Milančan Ferrari pa 56. (457 točk).

danes, 28.9.

7 odločitev

Veslanje	9.00	0.00	Kajak in kanu 500 m M + Ž (PF)
Hokej na travi	9.00	0.00	Španija - Kanada M
	9.00	0.00	Kenija - Južna Koreja M
	11.00	2.00	Pakistan - SZ M
	11.00	2.00	Indija - Argentina M
	13.00	4.00	ZRN - Nizozemska M (PF)
	15.15	6.15	Avstralija - VB M (PF)
Atletika	9.00	0.00	Deseterboj (5 panog)
	9.10	0.10	Disk Ž (KV)
	10.30	1.30	200 m Ž (PT)
	12.30	3.30	Skok s palico
	12.35	3.35	400 m ovire Ž
	12.55	3.55	400 m M
	13.15	4.15	200 m Ž (PT)
	13.40	4.40	200 m M (PF)
	14.00	5.00	1500 m Ž (PT)
	14.30	5.30	Skok v daljino Ž (KV)
	15.45	6.45	200 m M
	16.10	7.10	3000 m zapreke M (PF)
Sabljanje	9.00	0.00	Meč ekipno Ž (PT)
	10.00	1.00	Floret ekipno Ž (PT)
	19.00	10.00	Floret ekipno Ž
Namizni tenis	9.00	0.00	Posamežno in ekipno M + Ž
Odbojka	9.45	0.45	Bolgarija - Francija M (UV)
	12.00	3.00	Italija - Tunizija M (UV)
	18.00	9.00	Južna Koreja - Japonska M (UV)
	20.30	11.30	Švedska - Nizozemska M (UV)
Košarka	9.45	0.45	Kanada - Španija M (UV)
	12.00	3.00	ZDA - SZ M (PF)
	14.30	5.30	Portoriko - Brazilija M (UV)
	16.30	7.30	Jugoslavija - Avstralija M (PF)
	19.30	10.30	Finale za 7. mesto Ž
	21.30	12.30	SZ - Avstralija Ž (za 3. mesto)
Rokomet	10.00	1.00	ZDA - Alžirija M (PT)
	11.30	2.30	ČSSR - Japonska M (PT)
	14.00	5.00	Islandija - SZ M (PT)
	15.30	6.30	Španija - Južna Koreja M (PT)
	18.00	9.00	Jugoslavija - Švedska M (PT)
	19.30	10.30	Madžarska - NDR M (PT)
Boks	10.00	1.00	Četrfinale
	19.00	10.00	Četrfinale
Rokoborba	10.00	1.00	48, 52, 62, 74, 80, 100 kg (PT)
	20.00	11.00	48, 52, 62, 74, 80, 100 kg (PT)
Tenis	10.00	1.00	Posamežno M (PF)
	10.00	1.00	Ekipno Ž (PF)
Lokostrelstvo	10.30	1.30	50 m M, 50 m Ž (PT)
	14.30	5.30	30 m M, 50 m Ž (PT)
Dviganje uteži	11.00	2.00	Nad 110 kg
Jahanje	14.00	5.00	Dresaža posamezniki
Judo	17.00	8.00	78 kg
Umet. plavanje	17.00	8.00	Figure (PT)
Ritmična gimn.	18.00	9.00	PT

LEGENDA: M moški; Ž ženske; PT predtekmovalje; KV kvalifikacije; RP repesaži; 8F osmina finala; 4F četrtina finala; PF polfinale; UV tekmovalje za uvrstitev; FS finalna skupina; KO končnica; FI finale; ● označuje odločitev. Če ni posebne oznake, gre za tekmovalja moških. Ure po lokalnem času so v sivem polju.

jutri, 29.9.

13 odločitev

Hokej na travi	9.00	0.00	Ž za 5. mesto
	11.00	2.00	Ž za 7. mesto
	13.00	4.00	M za 9. mesto
	15.15	6.15	M za 11. mesto
Atletika	9.00	0.00	Deseterboj 110 m ovire
	9.15	0.15	Višina Ž (KV)
	9.50	0.50	Deseterboj disk
	10.30	1.30	100 m ovire (PT)
	12.30	3.30	Deseterboj palica
	13.15	4.15	Disk Ž
	14.40	5.40	200 m Ž (PF)
	15.15	6.15	1500 m M (PF)
	15.30	6.30	Deseterboj kopje
	15.50	6.50	100 m ovire (4F)
	16.00	7.00	Daljina Ž
	16.15	7.15	1500 m Ž (PF)
	16.40	7.40	200 m Ž
	17.00	8.00	5000 m (PF)
	17.45	8.45	Deseterboj 1500 m
Sabljanje	9.00	0.00	Meč ekipno (PT)
	10.00	1.00	Sablja ekipno (PT)
	19.00	10.00	Sablja ekipno
Veslanje	9.00	0.00	Kanu in kajak 1000 m M (PF)
	10.00	1.00	Kajak 500 m Ž (PF)
Košarka	9.45	0.45	Ž za 5. mesto
	12.00	3.00	ZDA - Jugoslavija Ž (za 1. mesto)
	14.30	5.30	M za 11. mesto
	16.30	7.30	M za 9. mesto
	19.30	10.30	M za 7. mesto
	21.30	12.30	M za 3. mesto
Odbojka	9.45	0.45	ZDA - J. Koreja Ž (za 7. mesto)
	12.00	3.00	Brazilija - NDR Ž (za 5. mesto)
	18.00	9.00	Kitajska - Japonska Ž (za 3. mesto)
	20.30	11.30	Peru - SZ Ž (za 1. mesto)
Tenis	10.00	1.00	Posameznice (PF)
	10.00	1.00	Dvojice M (PF)
Rokoborba	10.00	1.00	52, 57, 68, 74, 82, 100, +100 kg (PT)
	20.00	11.00	48, 62, 80 kg
Boks	10.00	1.00	Polfinale
	19.00	10.00	Polfinale
Lokostrelstvo	10.30	1.30	70, 60, 50, 30 m Ž (8F)
	10.30	1.30	90, 70, 50, 30 m M (8F)
	14.30	5.30	30, 50, 60, 70 m Ž (4F)
	14.30	5.30	30, 50, 70, 90 m M (4F)
Dviganje uteži	11.00	2.00	+110 kg
Namizni tenis	13.30	4.30	Posamežno in dvojice M+Ž (4F)
Rokomet	14.00	5.00	Končnica
	15.30	6.30	Končnica
	18.00	9.00	Končnica
	19.30	10.30	Finale Ž
Judo	17.00	8.00	86 kg
Ritm.gimnastika	18.00	9.00	Predtekmovalje

LEGENDA: M moški; Ž ženske; PT predtekmovalje; KV kvalifikacije; RP repesaži; 8F osmina finala; 4F četrtina finala; PF polfinale; UV tekmovalje za uvrstitev; FS finalna skupina; KO končnica; FI finale; ● označuje odločitev. Če ni posebne oznake, gre za tekmovalja moških. Ure po lokalnem času so v sivem polju.

Košarka: turnir Alpe Jadran

S. Benedettu usoden zelo slab prvi polčas

SAN BENEDETTO - FANTONI 103:106 (44:64, 94:94)

SAN BENEDETTO: Gnechi 8, Ardesi 3, Salvadori, Aleksinas 26, Vitez 31, Borsi 8, Bullara 11, Zaban, Urši, Hordges 16, Marega.

FANTONI: Mastroianni 8, Maran, Seebold 8, Gregoris, Milani 20, Bettarini 12, Squassero, King 17, Valerio 4, Crow 21, Natali 16.

GORICA — Po 45 zelo borbenih minutah so Videmčani za las ugnali goriški San Benedetto, ki si je tekmo zapravil z zelo neučinkovito in abulično igro v prvem polčasu.

Na začetku drugega dela tekme se je King spravil nad Hordgesa, zelo slaba sodnika pa sta izključila oba temnopolta igralca. V drugem delu srečanja je prišla na dan borbenost Goricanov, predvsem Viteza in Gnechija, ki so vso razliko nadoknadili in nekaj sekund pred koncem regularnega časa izenačili. V podaljšku pa je trojka Milanija 30 sekund pred koncem zapečatila končni izid. (al)

Bologna kupila Finca Aaltonena

MILAN — Bologna si je zagotovila tri nove igralce. Gre za Angela Alessia, Massima Boninija (Juventus) ter za Finca Aaltonena. Isto društvo je za eno leto dalo Interju na posodo branilca Galvanija.

Med drugimi zanimivostmi iz Milanofiorija gre omeniti nakup Grittija (Torino) in Susica (Cesena) od Udineseja, drugoligaša Catanzaro je od Ascolija kupil Carmela Micelija, Lecce od Interja pa Nobileja.

Rolkanje: evropsko in italijansko prvenstvo Člani ŠD Grmada solidni

V nedeljo so se tekmovalci ŠD Grmada udeležili evropskega pokala (ekipno) v Montellu. Tekma je veljala obenem za italijansko prvenstvo na dolgih progah. Cicibani so se pomerili na razdalji 13 km, mladinci na 30 km, ostali pa na 50 km. Proga, večinoma ravninska (le na zadnjih 6 km je bila višinska razlika 15%), je bila zelo lepo izpeljana, potekala pa je na isti trasi, na kateri je bil pred dvema letoma svetovni pokal.

Skupno je nastopilo nad 300 tekmovalcev v zastopstvu 54 društev iz devetih evropskih držav. Na startu je bilo nekaj zelo znanih imen, kot na primer dolgoprogaš Maurilio De Zolt, ki je na razdalji 50 km zmagal s časom 1.36'11". Na nekaterih odsekih proge so tekmovalci dosegli hitrost 55 km na uro.

Predstavniki ŠD Grmada so se lepo izkazali, saj so v kategoriji cicibanov z Andrejem Legišo zasedli 5. mesto na evropski lestvici, 3. pa na državni lestvici. Odrezala sta se tudi Andrej Mervic in Erik Iori, saj sta na evropski lestvici pristala na 6. oz. 9. mestu, na državni pa na 4. oz. 7. V kategoriji mladincev je bil naš Rajko Zečević 26. na evropski in 22. na državni lestvici. Ervin Iori je žal zaradi zloma koles moral odstopiti, ko je do cilja manjka-

lo le 5 km. V isti kategoriji se je Andrej Antonič, ki je na tej tekmi branil barve italijanske reprezentance, uvrstil na 22. mesto na evropski in na 20. na italijanski lestvici.

Med društvi je ŠD Grmada zasedlo 23. mesto, kar je zelo zadovoljivo, če pomislimo, da so za vsako društvo prišli v poštev le rezultati štirih atletov. Rezultati:

CICIBANI: 1. Omar Beruzzo (CS Bazzano) 34'48''60; 5. Andrej Legiša (ŠD Grmada) 38'24''50; 6. Andrej Mervic (ŠD Grmada) 39'54''90; 9. Erik Iori 45'04''50.

MLADINCI: 1. Alfio Di Gregorio (Skirol Italia) 58'21''02; 22. Andrej Antonič (Skirol Italia) 1.18'38''; 26. Rajko Zečević (ŠD Grmada) 1.36'29''06''.

DRUŠTVENA LESTVICA: 1. Skirol Italia 871 točk; 2. CS Unicars 525; 3. GS Dameno Sport 414; 23. ŠD Grmada 105 točk. (Ervin Iori)

Ancelotti se vrača

MILAN — Vezni igralec Milana in državne reprezentance Carlo Ancelotti se po hujši poškodbi (zlom meniskusa na desnem kolenu) vrača k aktivni igri. Verjetno bo Ancelotti igral že danes zvečer v Turinu na srečanju za italijanski pokal.

Nogomet: 3. kolo italijanskega pokala Drevi znani četrtfinalisti

Z današnjim kolom se zaključijo drugi del italijanskega nogometnega pokala. Povejmo, da si mesto v četrtfinalu zagotovijo zmagovalci posameznih skupin - teh je 6 - ter najboljši dve drugouvrščeni enajsterici.

Letošnji sistem kvalifikacij ter istočasen nastop olimpijske reprezentance sta marsikateri pomembni ekipi A lige že prekrizala račune in ji preprečila kvalifikacijo. Ob Romi, ki je izpadla že po 2. kolu, čaka ista usoda Torino, Juventus, Pescara, Atalanta in Ceseno, ki imajo le matematično možnost kvalifikacije, v resnici pa skoraj nobene.

Tudi videmski drugoligaš ima drevi zelo malo možnosti, da se uvrsti v četrtfinale. Sonettijevi varovanci bi morali namreč visoko zmagati proti Laziu (najmanj s 3:0) in računati na neodločen izid med Interjem in Fiorentino.

PARI DREVIŠNJEGA KOLA

1. skupina: Torino - Milan in Verona - Sambenedettese. Lestvica: Verona in Milan 3, Sambenedettese in Torino 1.

2. skupina: Cesena - Lecce in Modena - Napoli. Lestvica: Lecce in Napoli 3, Cesena 2, Modena 0.

3. skupina: Pisa - Ancona in Roma - Pescara. Lestvica: Pisa in Ancona 3, Pescara 2, Roma 0.

4. skupina: Atalanta - Bari in Sampdoria - Monza. Lestvica: Bari in Sampdoria 3, Atalanta 2, Monza 0.

5. skupina: Inter - Fiorentina in Udinese - Lazio. Lestvica: Lazio 3, Inter in Fiorentina 2, Udinese 1.

6. skupina: Ascoli - Como in Brescia - Juventus. Lestvica: Ascoli in Como 3, Brescia in Juventus 1.

Na Novogoriškem Vrsta športnih prireditev

Ekipa Randija iz San Giorgia di Nogaro je zmagala na mednarodnem ženskem odbojkarskem turnirju, ki ga je v Novi Gorici organiziral tamkajšnji odbojkarski klub. Izidi: Nova Gorica - Rijeka 3:0, Rijeka - Randi 1:2, Nova Gorica - Randi 0:2.

Ob krajevnem prazniku je namiznoteniški klub Primex Vrtojba priredil zelo močan četverboj ženskih ekip, na katerem so slavile državne prvakinje Kemičarja. Izidi: Primex Vrtojba - Kemičar 0:5, Mladost Ribomaterial - Kovina Olimpija 5:3; finale za 3. mesto: Primex Vrtojba - Kovina Olimpija 1:5; finale za 1. mesto: Kemičar - Mladost Ribomaterial 5:4. Končni vrstni red: 1. Kemičar, 2. Mladost Ribomaterial Zagreb, 3. Kovina Olimpija Ljubljana, 4.

Na novogoriškem kegljišču so minuli konec tedna pripravili turnir v kegljanju, na katerem je največja pozornost bila namenjena letošnjemu svetovnemu prvaku Borisu Urbancu. Rezultati - moški: Gorica - Slovenija 5077:5477; ženske: Gorica - Slovenija 2383:2539. (E. Č.)

Novogoriški kolesarski klub je bil v nedeljo organizator drugega mestnega kriterija, ki se ga je udeležilo 149 kolesarjev iz štirinajstih slovenskih klubov ter predstavniki italijanskih in avstrijskih društev. (tg)

naši nogometaši v mladinskih ligah

UNDER 18

CGS - BREG 3:1 (1:0)
STRELEC za Breg: Švara (11-metrovka).

BREG: Giglifanò, Pitacco, P. Tamaro, Slavec, Olenik, Sancin, M. Tamaro, Giuretti, Bandi (De Franceschi), Švara, Praselj, Pavano.

V prvi letošnji prvenstveni tekmi so Brežani proti sicer povprečnemu nasprotniku zaslužen izgubili. V obrambi so igrali nepovezano, a v napadu so bili le redkokdaj nevarni, medtem ko je CGS dvakrat zadel prečko in večkrat ogrozil Bregovega vratarja, ki je prvič klonil prav v zadnjih minutah prvega polčasa. V drugem polčasu so nasprotniki kmalu podvojili (avtogol Brega) in zatem dosegli še tretji gol. Brežani so edini zadetek dosegli z 11-metrovko. (E. B.)

PRIMORJE - SUPERCAPPE' 0:5 (0:3)
PRIMORJE: Blason, Gregoretti (Zagar), Luksa, Tence, Praselli, Škabar, Gherbassi, Kavalič (Stolfa), Princival, Šuc, Trampuž.

Rdeče-rumeni so povsem zaslužen izgubili. Domača obramba pa bi lahko brez težav preprečila tako visok poraz. Tudi ni spodbudna ugotovitev, da so Prosečani v vsem srečanju le enkrat streljali v vrata in še tedaj iz prostega strela. Na sredini niso igrali dobro in večino akcij so izpeljevali površno. Nasprotnikovi branilci so zato imeli lahko delo z napadalci, ki so imeli na razpolago res malo uporabnih žog. (M. Š.)

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Chiarbola - Olimpia 0:1, Fortitudo - Opicina 1:0, Montebello - Costalunga 1:1, S. Sergio - Muggesana 2:2, Vesna - S. Andrea 0:1, Edile Adr. - Vivai Busà 1:1.

NARAŠČAJNIKI

BREG - CAMPANELLE 2:2 (1:2)
STRELEC za Breg: Buzzi, Ota.

BREG: Giglifanò, Degrassi, Majovski, Štefancić, Impellizzari, Cupin, Bandi, Ota, Rocchetti, Grilanc, Buzzi, Azzano, Guštin.

Brežani so točko zaslužen osvojili. Takoj so povedli z Buzzijem, nakar so gostje izenačili. Naši fantje so napadali in zadeli prečko z Buzzijem ter bili zelo nevarni z Grilancem. Sreča pa jim ni bila naklonjena, saj so gostje povedli z avtogolom Brega. V drugem polčasu so Brežani veliko napadali, toda igrali so živčno in nenatanko. Končno pa je Ota 10 minut pred koncem izenačil. V zadnji minuti pa je Giglifanò prav lepo posegel in rešil rezultat. Pohvalo zasluži Giglifanò, Majovski in Impellizzari. (Buzzi)

OSTALI IZIDI 2. KOLA: Portuale - Opicina 1:1, Campuri Elisi - Giarizzole 1:1, Fortitudo - Azzurra 6:0, Don Bosco - Montebello 2:4, Zaule Rabuiese - Costalunga 2:1, Olimpia - Muggesana 1:0, S. Sergio - Domio 2:1, S. N. Supercappé - CGS 2:0.

LESTVICA: Fortitudo 4, Portuale, Montebello, Campi Elisi, S. Sergio, Zaule Rabuiese, Olimpia 3, Costalunga, Breg 2, Muggesana, Campanelle, Domio, CGS, Opicina, Giarizzole 1, Don Bosco, Azzurra 0.

NAJMLAJŠI

NA TRŽAŠKEM
BREG - OLIMPIA 1:0 (1:0)

BREG: Rapotec, Kalc, Strain, Švab, Laurica, Bajec, Poretti, Mondo, Maver, Čuk, Gropazzi.

STRELEC: Švab.
Po porazu v 1. kolu proti skromnim Giarizzolam se je tokrat za Brežane končalo nekoliko bolje. Nevarno so napadali skozi ves prvi polčas, nasprotnikov niso pustili čez svojo polovico in naposled po lepi akciji tudi povedli. V drugem delu igre je nepravilni sodnik izključil Bregovega branilca, tako da so se domači stisnili v obrambo in z veliko volje do zmage prednost ubranili. (Luka Š.)

PRIMORJE - TRIESTINA 0:0
PRIMORJE: Franza, Osi, Puntar, Savi, Pahor, Gherbassi, Stofla, Trampuž, Gruden, Sardoč, Emili (Digović).

Prosečani so presenetljivo izenačili, z malo sreče pa bi lahko tudi zmagali. Gruden je bil v prvem polčasu zelo nevaren, saj se je kar trikrat predstavil sam pred vratarjem, ki pa je spretno zaustavil njegove strelje. Tržačani v tem delu niso uspeli nevarno prodreti v kazenski prostor Primorja. Napadati so začeli v drugem polčasu, vendar Franza ni imel praveč dela. Na drugi strani so bili protinapadi Prosečanov hitrejši in še zlasti bolj izpeljani. (M. Š.)

OPICINA - ZARJA ADRIAIMPEX 0:6
STRELCI: Blason (2), Renčelj (2), Cinti, Vremec.

ZARJA: Plehan, Pavatič, Krašovec, Osič, Renčelj, Umek, Kralj, Cinti, Blason, Vremec, Reja, Castellano, Kariš, Čok.

Že sam rezultat pove, da je bila tekma monolog zarjanov, ki so povsem nadigrali Opicino. Ta se je z veliko težavo branila, vendar je ob koncu tekme le morala priznati veliko premoč Zarjinih igralcev. (M. Ž.)

OSTALI IZIDI 2. KOLA: S. Sergio - S. Giovanni 1:0, Domio - Fortitudo 0:2, Campanelle - Zaule 0:1, Don Bosco - Giarizzole 1:3, S. Andrea - Portuale 1:1, 0:6, Montebello - CGS 1:7.

LESTVICA: CGS, S. Sergio, Giarizzole 4, Triestina, Portuale, S. Andrea 3, Zarja, S. Giovanni, Zaule, Breg, Fortitudo 2, Primorje, Campanelle, Domio, Olimpia 1, Don Bosco, Opicina, Montebello 0.

NA GORIŠKEM
PRO ROMANS - JUVENTINA 1:2
STRELEC za Juventino: Marvin, M. Devetak.

JUVENTINA: Peric, A. Devetak, Marko Petean, Marušić (Florenin), Persolja, Marino Petean, Marvin, Kopal, Dario, M. Devetak, Gergolet (Ferfolja).

Ferfoljevi varovanci so letošnje prvenstvo zelo dobro začeli. Taktično so bili dobro razporejeni na igrišču, že od vsega začetka so prevzeli pobudo v svoje roke

in tudi povedli z Marvinom. To je zmedlo domačine, ki so začeli zelo grobo igrati. V nadaljevanju je sodnik dosodil gostiteljem neupravičeno enajstmetrovko, s katero so izenačili. Standeržev to ni potrdilo, nasprotno, še naprej so gospodarili na igrišču in z golom Marka Devetaka dosegli zaslužen zmago. (M. Prinčič)

ZAČETNIKI (skupina A)

NA TRŽAŠKEM

ZARJA ADRIAIMPEX - S. LUIGI VB B 2:0

STRELCA: Hočevar, Jurinčič
ZARJA: Poropat, Družina, Possega, M. in Danijel ter Devan Grgič, Tence, Hočevar, Biondi, Metlika, Umek, Lipovec, Jurinčič.

Tekma se je skoraj vseskozi odvijala na nasprotnikovi polovici igrišča, saj so bili domačini boljši v vseh elementih igre. Že v prvem polčasu so povedli z lepim zadetkom Hočevarja (kar iz prostega strela). Jurinčič pa je dokončno zapečatil izid v drugem polčasu, ko se je Zarjina premoč še bolj stopnjevala. Zarjani bi lahko slavili še izdatnejšo zmago, a vratarica, nedosojena očitna 11-metrovka in prav v zadnji minuti zastreljana 11-metrovka so nasprotnika rešile pred hujšim porazom. (M. Ž.)

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Altura - S. N. Supercappé 0:5, S. Giovanni - Muggesana 2:0, Fani B - Soncini A 0:5, Portuale - Servola neod., Domio - Esperia SG 1:1, S. Andrea - Campanelle 1:1, počitek Ponziana A.

ZAČETNIKI (skupina B)

FORTITUDO - PRIMORJE 0:0

PRIMORJE: Emili, Rebula, Husu, Sandri, Guštin, Sardoč, Nadlišek, Princival, Kuk, Pahor, Širca.

Čeprav ni padel noben zadetek, je bila tekma lepa, na obeh straneh pa je bilo precej priložnosti. V prvem polčasu so domačini imeli rahlo terensko premoč in dvakrat so bili blizu gola. V drugem polčasu so se Prosečani podali v napad (najbolj nevaren je bil Širca), vendar se rezultat ni spremenil. Rdeče-rumeni, ki na klopi niso imeli nobene rezerve, so povsem zadovoljili. (M. Š.)

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Don Bosco - Costalunga 0:1, Fulgor - Chiarbola 1:0, Fani A - Soncini B 1:1, S. Luigi A - Opicina 0:2, Zaule Rabuiese - Ponziana B 0:1, CGS - S. Sergio 0:1.

NA GORIŠKEM

RONCHI - MLADOST odložena
V 2. kolu bi se doberdobska Mladost morala spoprijeti z ekipo iz Ronk, vendar ni bila pravčasno obveščena o spremembi urnika, tako da se je predstavila na igrišče z enourno zamudo.

CICIBANI (skupina A)

NA TRŽAŠKEM

OPICINA - BREG 10:0 (3:0)
BREG: Jercog, Lavriha, Čuk, Bandi, D. in I. Šik, Stefani, Smotlak, Ota, Martini, Sancin.

Žal se je za Brežane prvenstvo začelo s porazom. Treba pa je povedati, da so bili nasprotniki telesno in taktično premočni za mlade in še neizkušene Brežane. Tekma je bila izenačena le v prvem polčasu, ko je vratar Jercog ubranil več nevarnih strelav. V drugem polčasu pa so domačini zlahka tresli mrežo. Možnost, da zaigrajo, so imeli vsi, saj si morajo še vsi nabrati izkušenj. (E. B.)

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Domio - Fortitudo 0:3, Fani - Portuale 5:1, Supercappé - Zaule Rabuiese 3:0, Ponziana A - S. Andrea 3:0.

CICIBANI (skupina C)

PONZIANA B - PRIMORJE 3:2 (3:0)

PRIMORJE: Husu, Braini, Vinci (v d. p. Škrk), Carli, Lovrečič, Semec, Bukavec (v d. p. Sardo).

STRELEC za Primorje: Bukavec in Carli.

Naši so začeli bojazljivo in so že v uvodnih minutah prešli zadetka. Domačini so v prvem polčasu zlahka prodrali v kazenski prostor Primorja in velikokrat ogrozili Husujeva vrata. Slika se je v drugem delu korenito spremenila. Naši so odločno napadali in dvakrat zatresli nasprotnikovo mrežo, a z večjo srečo lahko tudi izenačili. Pohvaliti gre predvsem odličnega Carlija kot tudi vso ekipo za zagrizenost v drugem polčasu.

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Chiarbola - Fulgor 2:3, Montebello - Bor 6:6, Campanelle - Soncini A 0:9, počitek V. Busà B.

NA GORIŠKEM

Od slovenskih mladinskih ekip sta tokrat igrali samo dve. Iz tehničnih razlogov so namreč za teden dni prenesli pričetek bojev med cicibani (skupina A).

CICIBANI (skupina A)

VERMEGLIANO - MLADOST 1:2

STRELCA: Mladost: Peric in Černic.
MLADOST: Sloban, Gorjan, Pahor, Nardon, Peric, Černic, M. Ferletič, D. Ferletič, Fergo, E. Isoni, M. Isoni (Jarc, Rakar).

Frاندoličevi varovanci so uspešno štartali v prevestnu cicibanov. Njihova zmaga je bila povsem zaslužena, čeprav je moral odlični vratar Sloban večkrat poseči, saj domačini niso vrgli puške v koruzo, ampak so prav do poslednje minute skušali izenačiti.

MLAJŠI CICIBANI (skupina A)

PONZIANA - ZARJA ADRIAIMPEX 8:1

STRELEC za Zarjo: Rismondo.

ZARJA: Sossi, Ciacchi, J. in D. Gregori, Križmančič, Rismondo, Vattovani.

Zarjani so se v svojem krstnem nastopu spoprijeli z močno Ponziano in čeprav so doživeli visok poraz, so se dobro izkazali in bodo gotovo z rednim in resnim treningom lahko še ogromno napredovali in želi tudi lepe uspehe. (M. Ž.)

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Costalunga - Vivai Busà 5:1, Muggesana - Portuale 3:0, Opicina - S. Andrea B 9:0, počitek Zaule Rabuiese.

Še o Pokalu prijateljstva v Gorici in Trstu

Dvaindvajseta izvedba odbojkarskega Pokala prijateljstva je pokazala, da je prireditev že več kot polnoletna in da si zasluži tudi določeno organizacijsko pomladitev. V mislih imamo predvsem skoraj popolno odsotnost občinstva na goriškem delu pokala. Želja prirediteljev je vsekakor bila, da srečanja ne bi bila sama sebi namen, marveč da bi privabila tudi gledalce, brez katerih si je težko zamisliti pravoodbojkarsko-tekmovalno vzdušje. Zato bi kazalo v organizacijo vložiti še več napora, da bo Pokal prijateljstva uspešen z vseh zornih kotov.

Kar zadeva goriški del pokala, povejmo, da je finalnim srečanjem sledilo nagrajevanje vseh nastopajočih. Od tej priložnosti sta prisotnim v Kulturnem domu spregovorila predsednik ZSSDI Odo Kalan in načelnik odbojkarske sekcije pri goriškem TO-ZSSDI Ivan Plesničar. Pokale in ostala priznanja pa sta ob Kalanu in Plesničarju izročila še Igor Komel in Vili Prinčič. (pr)

Namizni tenis: mladinski državni turnir Krasovci zadovoljni

Prvo preizkušnjo mladinskega državnega turnirja, ki je bil konec tedna v Molsetu, so namiznoteniški igralci Krasa dobro prestali. Tri igralke so si za dober start na ostalih štirih preizkušnjah nabrale prve točke.

Med krasovci se je najbolje uvrstila starejša pionirka Biserka Simoneta (5-8. mesto). Do 3. kola je igrala solidno, v četrtfinalu pa jo je nadigrala predstavnica tržaškega Chiadina Pannova (17, 13). V 2. setu je Simonetova že vodila s 17:13, a tega ni znala izkoristiti. Za Moniko Radović, ki je z letošnjo sezono prestopila med starejše pionirke, je bil turnir nova izkušnja. Njen nastop proti Mayerjevi iz Bocna je bil kar soliden (-17, -10).

Mladinki Elena Colja in Martina Ravbar sta si priborili točko z osvojitvijo 16. mesta. Borbenost in načrtovana igra sta odlikovali Coljevo v prvem kolu proti Portajevi (19, -18, 17). V drugem kolu je naletela na Barbaro Semenza, igralko iz Milana, ki je lani nastopala v A ligi. Tudi Ravbarjeva se je morala na začetku precej potruditi s Callocejevo (-17, 13, 12), v drugem nizu pa ni bila kos Noličevi (-10, -17). Igralke so nastopile tudi v dvojicah, a brez vidnejših rezultatov.

V ostri in številni konkurenci lahko uvrstitev mladince Igorja Miliča med dvaintrideseterico štejejo za dober rezultat. V treh setih je odpravil Di Muccijs (-16, 19, 14), pred silovitim napadom obetajočega mladince Comita (-16, -14) pa se ni mogel ubraniti.

Naslednja preizkušnja čaka mladince 8. in 9. oktobra v Messini, tretja 29. in 30. oktobra v Terniju, četrta v Rimu 6. in 7. 1. 1989 in zadnja 12. in 13. 3. v Arcu. (J.J.)

Košarka: Postojna zmagala

POSTOJNA — V Postojni je bil že drugi zapored zaključni turnir tekmoovanja Alpe Jadran - skupina B in znova so domači košarkarji presenetljivo, a povsem zaslužen slavili končno zmago. Zoran Golc (Merx) je bil najboljši igralec turnirja, Zlatko Šantelj (Postojna) pa z 68 koši najboljši strellec. Rezultata polfinala: Mineral Slovan - Merx 82:90 (40:49); Postojna - Gradine 110:99 (47:42); finale za 3. mesto: Mineral Slovan - Gradine 103:94 (51:49); finale za 1. mesto: Postojna - Merx 111:93 (57:46). (Brane Fatur)

vsak ponedeljek in četrtek ob 15.30 na stadionu 1. maj. Za informacije lahko kličete na tel. 51377.

ŠZ JADRAN

sporoča, da so na voljo abonmaji za takme Jadrana v novi sezoni 1988-1989. Interesenti jih lahko dobijo v trgovini čevljev Malalan na Opčinah, v cvetličarni Nadja na Proseku in v potovalni agenciji Aurora v Trstu. Cena abonmaja je 80.000 lir, po znižani ceni za mladino do 15. leta starosti pa 40.000 lir.

V PROSVETNEM DOMU na Opčinah bodo jutri, 29. t. m., ob 20. uri uradno predstavili novoustanovljeni smučarski klub BRDINA. Vabljeni vsi ljubitelji športa!

ŠD BREG - REKREACIJA obvešča svoje člane, da bo vpisovanje za rekreacijsko telovadbo v petek, 30. t. m., ob 20.30 v telovadnici v Dolini.

optimistov. Prijave pri predstavnikih ŠŠ Trst ali na sedežu Sirene, telefon 422696.

ZSSDI IN

ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO sporočata, da bo ponovno začela delovati športnomedicinska ambulanta v novih prostorih v prosvetnem domu na Opčinah. Rezervacije sprejemajo po telefonu na časovno številko 213945 ob torkih in četrtnih od 17.00 do 18.00. Začetek rezervacij v torek, 4. oktobra 1988.

ŠD KONTOVEL sporoča, da bodo treningi mini- in superminiodbojke ob sredah od 16.00 do 17.30 in ob petkih od 17.00 do 18.30 v mali telovadnici na Kontovelu. Vpis do 7. oktobra neposredno pred treningom.

NOGOMETNI KLUB BOR obvešča vse malčke, ki jim ugaja nogomet, da so treningi za cicibane

DANES ŠE NE OBSTAJA ZDRAVLJENJE AIDS-a VENDAR NI LAHKO ZBOLETI ZA AIDS-om

AIDS ni okužba, do katere pride preko navadnega stika z zrakom, preko hrane ali preprostega stika roke.

Povzročitelj AIDS-a je virus. To je bolezen, ki se prenaša samo preko krvi in sperme.

Zdravniki in raziskovalci po vsem svetu iščejo cepivo, ki bi obolenje preprečevalo, kakor tudi uspešne oblike zdravljenja: vendar naloga ni lahka. Že danes pa je z odkrito in takojšnjo informacijo mogoče pravilno postopati in se izogniti nevarnostim okužbe ter se braniti pred dvomi, strahom, medsebojnimi sumničenji.

AIDS: KAKO SE NE PRENAŠA

Ne prenaša se s poljubom ali objemom.

Ne prenaša se, če si izmenjamo kozarec.

Ne prenaša se preko sanitarij, niti v bazenih.

Ne prenaša se preko domačih živali, niti z žuželkami.

Ne prenaša se preko nikakršnega družbenega stika (avtobus, bar, restavracija), kakor tudi ne s slino, solzami, urinom, potom.

AIDS: PRENAŠA SE SAMO PREKO KRVİ IN SPERME

Prenaša se z okuženimi iglami in brizgalkami.

Prenaša se z okuženimi britvami in bodečimi predmeti.

Treba se je zato posluževati samo brizgalk za enkratno uporabo in in jih nikoli, brez vsakršne izjeme, ne rabiti več kot enkrat.

Priporočljivo je tudi, da za osebno higieno uporabljamo strogo osebne predmete (zobna ščetka, britvice ipd.).

PREKO SPOLNIH ODNOSOV, BODISI HETEROSEKSUALNIH BODISI HOMOSEKSUALNIH, Z OKUŽENIMI OSEBAMI

Virus AIDS-a se lahko prenese med spolnim odnosom z okuženo osebo, to je z osebo, ki je nosilka virusa. Okuženi pa niso le oni, ki kažejo očitne znake AIDS-a, temveč tudi seropozitivne osebe. So tudi asimptomatske seropozitivne osebe, se pravi take, ki ne kažejo nikakršnega znaka okužbe. Stik med krvjo in spermo ter krvjo in krvjo dveh partnerjev, od katerih je eden že okužen, je možen preko tudi neznatnih ranic v nožnici, penisu, danki in ustih.

Vedno je torej priporočljivo, da živimo normalno življenje v dvoje.

Tvegani so spolni odnosi s priložnostnimi partnerji. Izogibati se je treba tudi spolnim odnosom z osebami, ki s svojim vedenjem tvegajo ali so tvegale okužbo. Nevarnost okužbe je v spolnih odnosih s prostitutkami in prostitutami ter z osebami, ki si ali so si v žile brizgali mamila z izmenjavo okuženih brizgalk.

Kdor nima dovolj trdne volje, da se izogne nevarnosti takih odnosov, naj se vsaj zavaruje s kondomom, vendar naj pomni, da ni stoodstotno zanesljiv.

Pozor! Uživanje mamil zmanjša obrambno sposobnost organizma ter poveča nevarnost okužbe.

AIDS: ČE GA POZNAŠ, SE MU IZOGNEŠ ČE GA POZNAŠ, TE NE USMRTI

VSEDRŽAVNA KOMISIJA ZA BOJ PROTI AIDS-u
Ministrstvo za zdravstvo